

บทที่ 5

ผลของการศึกษา

จากข้อมูลที่ได้ทำการรวบรวมมาเพื่อวิเคราะห์ และสังเคราะห์ในบทนี้นั้นได้แบ่งประเด็นในผลของการศึกษาไว้ 3 หัวข้อหลักคือ 1) กำเนิด และพัฒนาการของชุมชนชาวลัวะบ้านดง วิเคราะห์ และอธิบายถึงการตั้งถิ่นฐาน รูปแบบของผังสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน พัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปนับแต่อดีตถึงปัจจุบัน 2) องค์ประกอบทางกายภาพของชาวลัวะบ้านดง ศึกษาวิเคราะห์ด้านความสัมพันธ์ของผังบริเวณการใช้พื้นที่ และรูปแบบของพื้นที่ใช้สอยในด้านสถาปัตยกรรมเรือนพักอาศัย 3) พัฒนาการที่ส่งผลต่อการจัดรูปที่ว่าง ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบที่เกิดขึ้น และอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นอิทธิพล และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดรูปที่ว่าง ในด้านระบบของชุมชน ครอบครัวเครือญาติ และศาสนาความเชื่อ เพื่อที่จะสามารถอธิบายถึงการจัดรูปที่ว่างของชาวลัวะบ้านดง และนำไปสู่บทสรุปการศึกษาเสนอแนะของงานวิจัย

5.1 กำเนิด และพัฒนาการของชุมชนชาวลัวะบ้านดง

ชาวลัวะในประเทศไทยนั้นอาศัยอยู่ตามภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ และยังพบชาวลัวะในแถบประเทศพม่าใกล้กับอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทย ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับชาวลัวะในจังหวัดน่าน ของประเทศไทย จากหลักฐานการศึกษาทางประวัติศาสตร์พบว่า ชาวลัวะนั้น ได้ทำการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานกันมาเป็นเวลาหลายร้อยปี อีกทั้งความเกี่ยวข้องกับดินแดนล้านนาในอดีต จากบันทึกการสร้างบ้านแปงเมืองในดินแดนล้านนาก่อนการสร้างเมืองเชียงใหม่ และจากบันทึกตำนานเสออินทิล ภายใต้อาณัติต่างๆ ที่ได้มีผู้ศึกษาวิจัยทำการบันทึกรวบรวม และตรวจสอบข้อมูลที่สามารถนำมาประกอบกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นที่เชื่อถือโดยหลักวิชาการต่างๆ ซึ่งแต่เดิมได้มีการกล่าวถึงชาวลัวะในดินแดนล้านนาได้ตั้งถิ่นฐานอยู่แถบที่ลุ่มเชิงดอยสุเทพ และมีความเกี่ยวข้องกับเมืองหริภุญชัย (ลำพูนในปัจจุบัน) ในยุคสมัยของพระนางเจ้าจามเทวี ซึ่งเป็นผู้ปกครองเมืองลำพูนในสมัยนั้น ได้มีการกล่าวถึงชาวลัวะนามว่า ขุนหลวงวิรังคะ ซึ่งเป็นผู้นำชาวลัวะในแถบเชิงดอยสุเทพ โดยเกิดความขัดแย้งกันจนทำให้ฝ่ายชาวลัวะนั้นพ่ายแพ้ไปในที่สุด ต่อมาในช่วงสมัยของการเริ่มสร้างเมืองเชียงใหม่การรวบรวมผู้คนเข้ามาอยู่อาศัยในบริเวณเขตคูเมืองจนถึงบริเวณเวียงเจ็ดลินเชิงดอยสุเทพ ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่เดิมนั้นต้องตกอยู่ภายใต้การปกครองของผู้ครองเมืองเชียงใหม่ในขณะนั้น ซึ่งเกิดความแตกต่างกันทางด้านวิถีชีวิต และวัฒนธรรมระหว่างชาวเมืองกับกลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิม

มีเพียงความเชื่อบางประการที่ชาวเมืองได้รับเอามาซึ่งถือปฏิบัติสืบต่อคือการบูชาเสาอินทขิล โดยที่รับมาปฏิบัตินั้นก็เพื่อให้ความเคารพต่อพื้นที่ตลอดจนถึงศักดิ์สิทธิ์ต่างๆที่แต่เดิม ซึ่งเชื่อว่าได้ปกป้องรักษาพื้นที่ที่ได้อยู่อาศัยกันมาก่อน

ความเกี่ยวพันที่นับแต่การอพยพของชาวลัวะ และเกิดการกระจายตัวอาศัยอยู่ตามบริเวณรอบๆ เมืองเชียงใหม่ที่ปรากฏเป็นหลักฐานในลักษณะพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ คือบริเวณ เขตเชิงคอกคำ อ.หางดง เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องผีปู่แสะ ย่าแสะ ปัจจุบันยังมีการบูชาเลี้ยงผีกันทุกๆปีบริเวณเชิงคอกคำสืบทอดเรื่อยมานั้น แสดงถึงหลักฐานในส่วนของกรมโยธาธิการและผังเมือง ประเพณีที่สืบทอดกันมาของกลุ่มชนชาวลัวะ ในส่วนของการตั้งถิ่นฐานปัจจุบันในเขต จ.เชียงใหม่ มีชุมชนที่สืบเชื้อสายจากชาวลัวะอาศัยอยู่บริเวณ แถบ อ.หางดง อ.แม่วัง อ.ฮอด อ.แม่แจ่ม เป็นต้น ตลอดจนการกระจายตัวไปในพื้นที่ เขตรอยต่อติดกับ จ.แม่ฮ่องสอน ใน อ.แม่สะเรียง และแม่ลาน้อย เป็นต้นซึ่งใน อ.แม่ลาน้อย นั้นมีชาวลัวะอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้มีการเชื่อมโยงความเป็นชาวลัวะดั้งเดิมกันทางด้านของ ประเพณี วัฒนธรรม และภาษาพูด

แต่เดิมนั้นการตั้งถิ่นฐานของชาวลัวะมีหลักการในการเลือกที่ตั้งโดยอิงความเชื่อเรื่องผีมาเกี่ยวข้องกล่าวคือเป็นการเคารพต่อธรรมชาติ ต่อแม่น้ำ และภูเขา ซึ่งระบบความเชื่อนี้ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการตั้งถิ่นฐาน และแนวคิดทางวัฒนธรรม โดยชาวลัวะจะแบ่งพื้นที่ในชุมชนของตนออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

- พื้นที่ประกอบพิธีกรรม หรือพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ (ส่วนรวมเลี้ยงผีหมู่บ้าน)
- พื้นที่อยู่อาศัย
- พื้นที่ป่าชุมชน (เลี้ยงผีตางอ)
- พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ป่าต้นน้ำ)
- พื้นที่เกษตรกรรม

ภาพ 5-1 แผนผังประกอบแนวคิดสมมติฐานการจัดผังของชาวลัวะ

ทรัพยากรทางธรรมชาตินับเป็นปัจจัยสำคัญในการตั้งถิ่นฐานสอดคล้องกับทฤษฎีการตั้งถิ่นฐานที่ว่าด้วยเรื่องของการเกิดของชุมชน ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่นั้นเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ชุมชนนั้นดำรงอยู่ได้ด้วยตัวเองไม่ว่าจะเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่รอบตัว และวิธีการอนุรักษ์ธรรมชาติที่ผูกติดกับหลักความเชื่อดั้งเดิมที่สืบทอดกันมา อีกทั้งยังรักษาไว้ ซึ่งความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเกี่ยวข้องกับระบบสังคม และครอบครัวซึ่งได้เกิดการแบ่งปันทรัพยากรในการดำรงชีพ เช่นพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำการเกษตร และอาหาร เป็นต้น

โดยรูปแบบการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ลัวะนั้นปรากฏเป็นรูปแบบของหมู่บ้านที่พึ่งพิงธรรมชาติให้ความเคารพต่อพื้นที่โดยการบูชา เช่นไหว้ในทุกๆครั้งที่มีการเพาะปลูก และเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร และแนวคิดการใช้พื้นที่เกษตรกรรมแบบหมุนเวียน ในที่นี้คือ ชาวลัวะนั้นจะมีพื้นที่ในการทำเกษตรอยู่ 2-3 แห่งทำการหมุนเวียนไปในแต่ละที่เป็นเวลา 3-5 ปี เพื่อให้พื้นที่ได้รับการพักฟื้นตามธรรมชาติ ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆที่ทำการเกษตรแบบทำไร่เลื่อนลอย ชาวลัวะนั้นจะตั้งถิ่นฐานกันในพื้นที่ดั้งเดิมโดยไม่มีการโยกย้ายชุมชนหรืออพยพออกจากพื้นที่ไป โดยไม่มีความจำเป็นซึ่งมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ในลักษณะนี้ที่ถือได้ว่าชุมชนนั้นๆ ขาดการจัดการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมอย่างมีระบบ เกิดการขาดแคลนของทรัพยากร ขาดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และสังคม ขาดความสัมพันธ์อันดีในระบบครอบครัว และชุมชน

ลักษณะสภาพที่ตั้ง และรูปแบบสถาปัตยกรรมของชาวลัวะพบว่า สถาปัตยกรรมที่ตั้งเป็นพื้นที่ป่าเขา และเนินเขาสูงชันมีสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ ปกคลุมยกยอประกบแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่คอยหล่อเลี้ยงวิถีชีวิตของชุมชนโดยไม่ขาดแคลน และจะมีพื้นที่ราบบางส่วนที่ถูกวางไว้เป็นพื้นที่สำคัญพื้นที่ประกอบพิธีกรรมหรือ พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์จะมีสัญลักษณ์เป็นเสาไม้แกะสลักวางคล้ายตั้งอยู่บนลานทางทิศเหนืออยู่หน้า หรือกลางหมู่บ้านมีองค์ประกอบที่สำคัญอีกอย่าง คือหอเลี้ยงผี ปูย่าอยู่ในพื้นที่บริเวณเดียวกันเป็นลักษณะเรือนเครื่องสับยกพื้นใต้ถุนโล่ง ใช้ประกอบพิธีกรรมเช่นไหว้ประกอบพิธีกรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นพิธีขนาดใหญ่ และสำคัญที่สุดที่ชาวบ้านจะเข้าร่วมกิจกรรมกันทั้งหมด เช่น การเปลี่ยนผู้นำหรือพ่อหลวงของหมู่บ้านในแต่ละครั้งจะมีการตั้งเสาใหม่ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนผู้นำ

ในส่วนของป่าชุมชนนั้นเปรียบเสมือนปราการทางธรรมชาติคอยเป็นที่กำบังลม และเป็นแนวป่าป้องกันไฟป่าลามเข้ามายังพื้นที่พักอาศัยลักษณะคล้ายการล้อมรอบหมู่บ้านเอาไว้โดยชาวบ้านสามารถไปเก็บของป่า ฟืนมาใช้ได้ แต่ทั้งนี้การจะทำการใดๆในพื้นที่นี้จะต้องได้รับอนุญาตจากทางผู้นำหมู่บ้านก่อน โดยเฉพาะบุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้องกับหมู่บ้านลักษณะของลานในพื้นที่นี้จะเป็นปาร์กทึบ และมีต้นไม้ใหญ่เป็นสัญลักษณ์ชาวบ้านจะมาประกอบพิธีกรรมบริเวณลานใต้ต้นไม้ชาวบ้านมักจะใช้ลานนี้เป็นที่เลี้ยงผีตางอ ก่อน และหลังการเก็บเกี่ยวประจำปีโดยจะจัดขึ้นในช่วงเดือน พฤศจิกายนของทุกปี ถัดมาเป็นส่วนพื้นที่เกษตรกรรม อาชีพหลักของชาวลัวะคือ เกษตรกรรม ปลูกข้าว และพืชผัก เพาะปลูกบนพื้นที่ลาดชัน หลดหลั่นกันตามสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ ทั้งนี้ผลผลิตต่างๆได้นำมาใช้เป็นอาหาร และสร้างรายได้จากการจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนกับชุมชนอื่นๆการครอบครองพื้นที่ทางการเกษตรใช้แนวระดับ และแนวต้นไม้เป็นที่หมายว่าที่แห่งนี้ มีขอบเขตไปยังจุดไหนบ้างเป็นที่ทราบกันดีในชุมชนเอง และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปตลอดจนลูกหลานที่มารับช่วงต่อ โดยไม่จำเป็นต้องออกเอกสารสิทธิ์ กรณีมีความต้องการใช้พื้นที่มากขึ้นของครอบครัวใหญ่ที่มีการขยายตัวจะใช้วิธีการแลกเปลี่ยนตำแหน่งและชดเชยส่วนที่ขาดและส่วนที่เกินกันอย่างเห็นพ้องต้องกันทั้งสองฝ่าย เช่นเดียวกับพื้นที่ของที่พักอาศัยอาณาเขตการครอบครองเป็นลักษณะเดียวกันกับพื้นที่การเกษตร

ในระบบสังคมครอบครัวชาวลัวะนั้นเป็นครอบครัวขยายแต่ปลูกสร้างเรือนพักอาศัยในพื้นที่เดียวกันบ้านที่เป็นหลังหลักของพ่อแม่จะให้ลูกชายคนเล็กเป็นผู้ถือครอง และเป็นผู้ที่จะต้องอยู่กับพ่อแม่ไปตลอดไม่ว่าจะแต่งงานมีครอบครัวแล้วก็ตาม ส่วนลูกชายคนอื่นๆนั้นจะจัดแบ่งพื้นที่ในบริเวณขอบเขตเดียวกันให้ไปสร้างบ้านตามแต่อัธยาศัย และกำลังอันพึงมี ซึ่งชาวลัวะที่เป็นชายนั้นนิยมที่จะสร้างครอบครัวเองเพื่อให้เกิดความภูมิใจที่สามารถดูแลตัวเองได้ โดยที่ไม่ต้องเป็นภาระแก่พ่อแม่มากนัก และไม่นิยมไปสร้างนอกเขตที่ดินของพ่อแม่เพื่อที่จะได้อยู่ภายใต้ความเชื่อเรื่องสายผีทางฝ่ายพ่อที่นับถือและเคารพสืบมา ทั้งนี้เป็นความเชื่อที่ว่าด้วยความคุ้มครองป้องกัน โดยถ้าออกนอกเขตพื้นที่ไปแล้วความห่างเหินต่อครอบครัว และความศักดิ์สิทธิ์ก็อาจจะลดน้อยถอยลงตามลำดับ ในกรณีมีลูกชายหลายคนบาง

ครอบครัวจะทำการโยกย้าย หรือแลกเปลี่ยนพื้นที่ว่างกับครอบครัวอื่น ซึ่งพื้นที่ที่แลกเปลี่ยนกันอาจจะห่างออกไปแต่ได้พื้นที่ที่มากขึ้น

การนับถือผีของชาวลัวะนั้นจะนับตามฝ่ายพ่อ กรณีฝ่ายหญิงแต่งงานเข้าบ้านฝ่ายชายก็ปรับเปลี่ยนมานับถือตามฝ่ายชาย ซึ่งต่างจากชาวลัวะในแถบจังหวัดน่านที่นับถือผีตามฝ่ายหญิง และให้ฝ่ายชายแต่งงานเข้าบ้านตนเอง นอกเหนือจากขอบเขตของต้นไม้ที่เป็นแนวรั้วแล้ว รั้วยังใช้เป็นที่พักขังสัตว์เลี้ยงของตนให้อยู่ในอาณาบริเวณรอบๆบ้านในความเข้าใจคอกสัตว์นั้นใช้กักเก็บสัตว์แต่การเลี้ยงคือปล่อยออกมาจากคอกและให้อยู่ในบริเวณของตน โดยมีรั้วไม้ไผ่สานเดี่ยวๆคอยกันไว้ บางครอบครัวใช้การแบ่ง โดยความสูงต่ำของภูมิประเทศมีการเชื่อมถึงกันด้วยทางเดินเท้าบางตำแหน่งใช้บันไดที่ขุดจากดินความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ไม่ได้เกิดเฉพาะในครอบครัวเท่านั้นยังส่งผลต่อพื้นที่ข้างเคียง และชุมชนชาวลัวะนั้นมีพฤติกรรมนิยมไปเยี่ยมเยือนกันในช่วงเย็นหลังเสร็จภารกิจจากการทำงานส่วนตัวต่างๆแล้ว

การไปมาหาสู่กันในช่วงเย็นพลบค่ำนั้นเป็นแบบการมาพูดคุยปรึกษาหารือในเรื่องพิธีกรรม การรักษา การขอขมาโดยมีผู้อาวุโสที่มีความรู้ในด้านนั้นๆมาคอยชี้แนะให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ โดยให้อยู่ในจารีตประเพณี ของชุมชน ยังผลให้ปรากฏรูปแบบของผังสภาพแวดล้อมสภาพเป็นแบบกลุ่มที่เรียงตัวทอดยาวตามสภาพภูมิประเทศเริ่มจากทางเข้าหลักหน้าหมู่บ้านมาตามทางสัญจรหลักของจะพบลานโล่งประกอบด้วยเสาศะกาง และหอเลี้ยงผีปู่ย่า รายล้อมด้วยเรือนพักอาศัย ส่วนท้ายหมู่บ้านจะเป็นป่าชุมชนและวัดออกไปจนกระทั่งเป็นส่วนพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ซึ่งพื้นที่บริเวณบ้านนั้นมีการเว้นระยะห่างช่องทางเดินไปมาระหว่างกันไม่ขวางกันด้วยรั้วแบบถาวรเว้นระยะประมาณ 1.50 ม. - 2.00 ม. ในบริเวณบ้านของชาวลัวะนั้น ประกอบด้วยบ้านพักอาศัยของครอบครัวโดยเฉลี่ยประมาณ 3-4 หลังคาเรือนโดยใช้ขี้เถ้าหรือหลองข้าวร่วมกันมีคอกสัตว์ แปลงเกษตรขนาดเล็กและใช้แนวรั้วต้นไม้หรือไม้ไผ่ต่างๆมาปลูกฝังสวนครัวไว้ใช้ในครัวเรือนบางครอบครัวอาจมีลานในส่วนกลางไว้ใช้ร่วมกันตามแต่พื้นที่จะเอื้ออำนวย เช่น ไว้สำหรับเป็นที่ตากพืชผลทางการเกษตร

บ้านพักอาศัยนิยมสร้างโดยมีคติที่ว่าไม่สมควรหันไปในทางทิศใต้เพราะเป็นทิศของคนตาย เวลาที่มีการเสียชีวิตเกิดขึ้นในชุมชนชาวลัวะจะเก็บร่างผู้เสียชีวิตไว้เป็นเวลา 3 วัน และไม่ฝังศพในวันอาทิตย์ ทางทิศใต้ของหมู่บ้านจะมีพื้นที่เป็นที่ฝังศพของหมู่บ้าน โดยชาวบ้านจะช่วยกันแบกหามไปประกอบพิธีกรรม บ้านของชาวลัวะนั้นเป็นลักษณะเรือนเครื่องสับหลังคามุงหญ้าคาคลุมด้านบนยอดหน้าจั่วมีการติดไม้แกะสลักลักษณะคล้ายกาแลด้านล่างบริเวณใต้ถุนเรือนใช้เป็นคอกสัตว์และเก็บฟืน

ส่วนด้านบนแบ่งพื้นที่อย่างชัดเจนเริ่มจาก ซานแดด เข้ามาหาซานร่ม ด้านในเป็นครัวไฟโดยพื้นที่นอนของพ่อแม่จะอยู่ข้างครัวไฟส่วนลูกสาวจะอยู่บริเวณที่เก็บของถัดออกไปลูกชายจะนอนด้านนอก ครัวไฟของชาวลัวะจะมีการเติมฟืนอยู่ตลอดเวลาเนื่องจากสภาพภูมิอากาศที่หนาวเย็นทำให้เกิดความอบอุ่นภายในบ้าน ส่งผลให้ด้านในไม่นิยมเปิดหรือเจาะช่องแสงมากนักบางหลังคาเรือนจะมีครัวไฟจำนวน 2

แห่ง หนึ่งใช้สำหรับการอยู่ไฟของหญิงสาวที่คลอดลูกมาใหม่ด้านบนครัวไฟจะมีห้องไว้วางของใช้ และอาหาร

ในส่วนของป่าอนุรักษ์มีลักษณะเป็นป่ารกทึบสูงชันนับเป็นแหล่งทรัพยากรของชุมชนทั้งเรื่องของการหาอาหาร การหาเชื้อเพลิง การรักษาแหล่งน้ำต้นน้ำ เป็นต้น ไม่พบว่ามีกรบุงกรุกทำลายแต่อย่างใด ทำให้ชุมชนชาวลาเว่นั้นมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ สืบเนื่องจากแนวคิดหลักการเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ และการจัดการชุมชน แต่ปัจจุบันชุมชนชาวลาเว่ที่ตั้งถิ่นฐานใกล้กับเมืองอย่างบ้านบ่อหลวง อ.ฮอด จ.เชียงใหม่ ได้เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมตลอดจนบ้านพักอาศัยเป็นแบบสมัยใหม่ มีขอบเขตกรรมสิทธิ์การครอบครองพื้นที่ของตนชัดเจน โดยสร้างรั้วรอบที่ดินแบ่งแยกกลุ่มเรือนระหว่างญาติพี่น้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตรับสังคมเมืองที่เข้ามามีอิทธิพลต่อชุมชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ความเชื่อ และแนวคิดจากบรรพบุรุษไม่มีผลต่อสภาพการปัจจุบันประชากรรุ่นใหม่หันเหวิถีชีวิตสู่สังคมเมือง

จากผลการศึกษาเบื้องต้นพบว่า การเข้าถึงอย่างสะดวกสบายนั้นเป็นสาเหตุหนึ่งที่เกิดลักษณะการปรับเปลี่ยนไปของสภาพแวดล้อม และการจัดรูปที่ว่าง จะด้วยการเข้าถึงของบุคคลจากภายนอกหรือจากที่คนในชุมชนเข้าหาสังคมเมือง โดยทั้งสองด้านสลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้กับทุกกลุ่มชาติพันธุ์เช่นเดียวกับชุมชนบ้านดงก็เป็นหมู่บ้านหนึ่งที่อยู่ท่ามกลางการพัฒนาจากทุกๆด้านจึงต้องเข้าใจในบริบทของตนเห็นถึงความสำคัญควบคู่ไปกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ภาพ 5-2 บ้านดงในอดีตปี พ.ศ. 2536

ที่มา : จุลพร นันทพานิช, 2536

ภาพ 5-2 (ต่อ) บ้านดงในอดีตปี พ.ศ. 2536

ที่มา : จุลพร นันทพานิช, 2536

ชาวไร่บ้านดงได้อาศัยอยู่บริเวณนี้มานานกว่า 300 ปีแล้วตามคำบอกเล่าจากผู้อาวุโสในหมู่บ้าน และจากบันทึกบทสัมภาษณ์เป็นลายลักษณ์อักษรของ คุณอัปสร แก่นเจิง วันที่ 15 มกราคม พ.ศ.2555 ที่ได้รวบรวมเป็นข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น ชาวไร่บ้านดงนั้นอพยพมาตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้แต่เดิมประกอบด้วย 4 ตระกูลใหญ่ ซึ่งแต่เดิมพื้นที่ตรงนี้เป็นที่อยู่อาศัยของชาวกระเหรี่ยงก่อนที่จะอพยพออกโยกย้ายถิ่นฐานไปยังบริเวณอื่น เนื่องจากความเชื่อบางประการประกอบกับสะมาง ซึ่งเป็นหมอพิธีกรรมในขณะนั้นเห็นว่าพื้นที่บริเวณนี้อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติเหมาะแก่การตั้งถิ่นฐาน และอยู่อาศัย ประกอบกับความเชื่อเรื่องผีดอย ผีน้ำ ที่คอยปกปักษ์รักษาพื้นที่บริเวณนี้เป็นอย่างดี

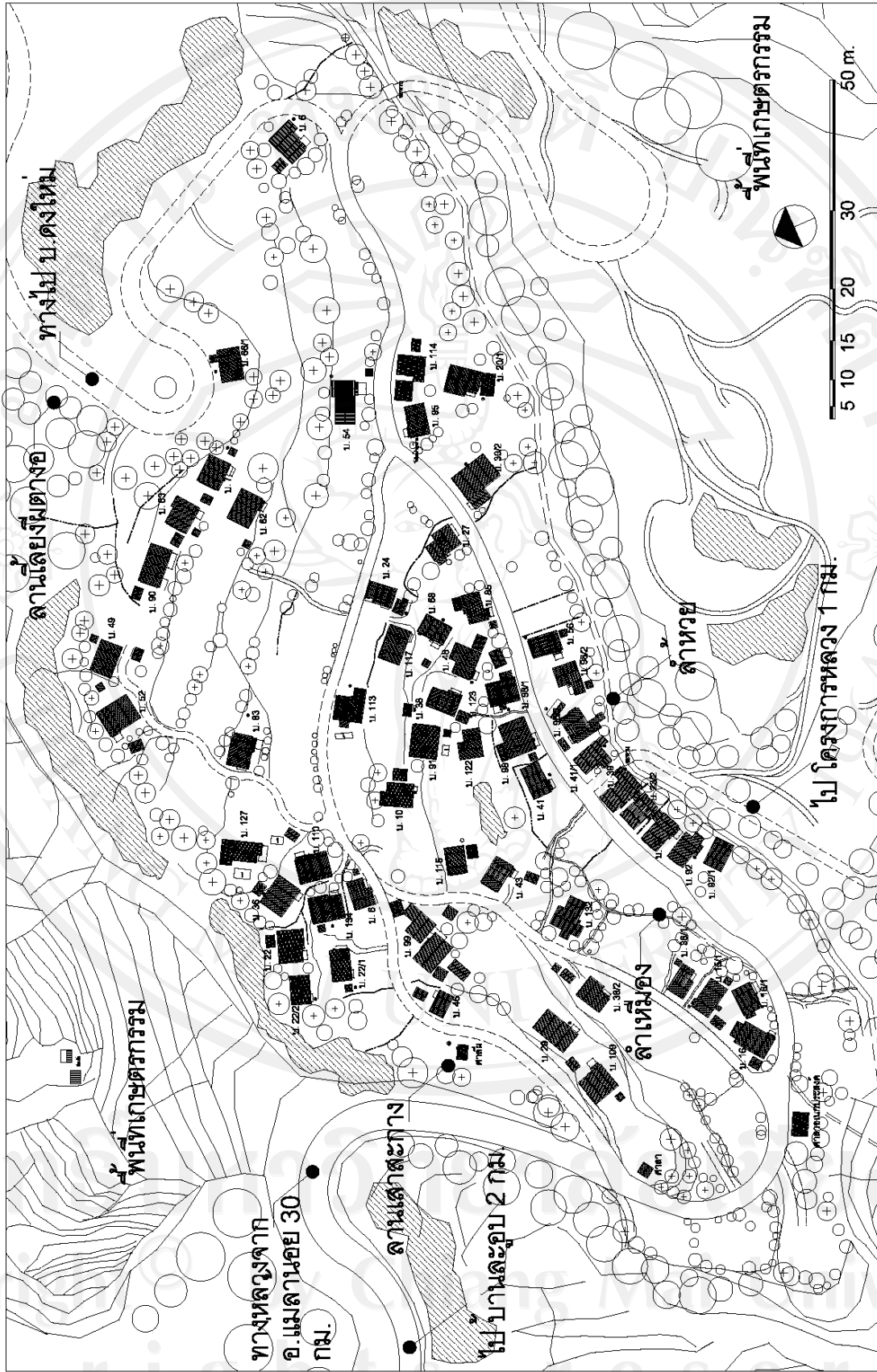
ก่อนปี พ.ศ.2520 นั้นบ้านดงถือได้ว่าเป็นหมู่บ้านที่เข้าถึงได้ยากลำบากด้วยเส้นทางคมนาคมที่ยังไม่เอื้ออำนวยกับสภาพภูมิประเทศที่เป็นภูเขา และป่า อีกทั้งระยะทางที่ห่างจากเส้นทางหลวงถนนหมายเลข 108 สายสอด-แม่ฮ่องสอน ประมาณ 30 กม. การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างยากลำบากขาดแคลนระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน และการเข้าถึงบริการด้านสุขอนามัยของชาวบ้านเองก็ทำได้ไม่สะดวกนัก โดยเฉพาะในฤดูฝนที่มีแต่สภาพดินโคลนจนไม่สามารถเดินทางด้วยพาหนะได้ จำเป็นต้องใช้การเดินทางเท้าออกจากหมู่บ้านเพื่อไปยังจุดหมายปลายทางด้านนอกชุมชน ช่วงแรกเริ่มการตั้งถิ่นฐานนั้นหมู่บ้านมีประชากร และบ้านพักอาศัยไม่มากนัก

การวางผังของชุมชนจึงเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนสร้างบ้านเรือนตามคำแนะนำของสะมางโดยกระจายตัวรอบเสาเสกทางที่เป็นจุดศูนย์กลางของหมู่บ้านเกาะกลุ่มกันกับเครือญาติตามสายความเชื่อลดหลั่นลงไปตามสภาพภูมิประเทศ แผนผังหมู่บ้านเป็นระบบชัดเจนแสดงถึงแนวคิดการจัดการจัดรูปที่วาง การใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพเชื่อมโยงแนวคิด และความเชื่ออันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บ้านดงยังคงดำรงอยู่ได้มาจนถึงปัจจุบันนี้ การจัดรูปที่วางของผังหมู่บ้านดงให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ

เชื่อมโยงกับแนวคิดความเชื่อที่มีต่อสิ่งเร้นลับผ่านคำแนะนำของผู้นำชุมชน ชาวบ้านจะเชื่อฟังให้ความเคารพนับถือต่อผู้นำของตนในทุกๆด้าน ผู้นำหรือเสมวามมีบทบาทในการกำหนดทิศทางความเป็นไปของหมู่บ้านมีอำนาจตัดสินใจ โดยปรึกษาผ่านผู้อาวุโสในชุมชนตามลำดับ และความสามารถในด้านต่างๆของแต่ละบุคคล ซึ่งช่วงนั้นเองศาสนาต่างๆยังไม่ได้เข้ามาเผยแพร่หลักการแนวคิด และวิธีปฏิบัติ

ชาวบ้านยังคงให้ความสำคัญต่อพื้นที่ทางพิธีกรรมสำหรับบูชา เช่น ไหว้ ขอพรเป็นประจำ สอดคล้องกับวิถีชีวิตส่วนพื้นที่ทางการเกษตรถูกจัดแบ่งให้อยู่รอบๆชุมชนทำเกษตรกรรมเพื่อบริโภคกันในชุมชนเป็นหลักการอยู่อาศัยแล้วแต่พึ่งพิงเอื้อเฟื้อต่อกันและกันสร้างความสัมพันธ์อันดีในหมู่บ้าน องค์ประกอบของผังหมู่บ้านประกอบด้วยพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ พื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าอนุรักษ์แล้วแต่จัดวางให้โอบล้อมป้องกัน และคุ้มกันภัยตามแบบแผนวัฒนธรรม

บ้านดงนั้นเริ่มเปลี่ยนแปลงในช่วง พ.ศ. 2520 เป็นต้นมาจากการสร้างถนนในหมู่บ้าน ทำให้กลุ่มเรือนเริ่มที่จะหันตัวเรือนเชื่อมต่อกับถนนโดยยึดเส้นทางสัญจรเป็นแนวหลัก ในการที่จะสร้างบ้านหลังใหม่ของสมาชิกในชุมชน ร้านค้าของชำเกิดขึ้นพร้อมกับความต้องการใช้สินค้าอุปโภค และบริโภคประจำวันแต่การเดินทางก็ไม่สะดวกเท่าที่ควรด้วยการที่ไม่มีระบบขนส่งคอยเชื่อมต่อส่วนมากชาวบ้านอาศัยพาหนะของเพื่อนบ้านที่ประกอบกิจการค้าขายพอมีฐานะที่จะจัดหาพาหนะส่วนตัว เพื่อบรรทุกสินค้ามาจำหน่ายในชุมชนจนกลายเป็นอาชีพหลักของครอบครัว และเริ่มที่จะต่อเติมที่พักอาศัยรองรับความต้องการมากขึ้นทุกขณะ

แนวระดับดิน
ภาพ 5-3 ฝั่งทิศตะวันตกเฉียง พ.ศ. 2535
ที่มา: จากภาพถ่ายทางอากาศ เมื่อพ.ศ. 2553-2554

ทางคอนกรีต --- ทางดิน --- รั้วไม้ ---

ปัจจุบันบ้านเรือนในอดีตได้ถูกปรับปรุงต่อเติมไปหลากหลายรูปแบบ (ดูภาพ 5-3 หน้า 79) จะพบว่าบ้านดงเริ่มปรับเปลี่ยนวัสดุผนังหลังคามมาเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นวัสดุที่คงทนต่อภูมิอากาศมีอายุการใช้งานที่ยาวนาน และหาได้ง่ายตามร้านค้าวัสดุก่อสร้างในท้องถิ่นเพราะวัสดุจากธรรมชาติไม่เพียงพอต่อความต้องการอีกทั้งมีราคาแพง สอดคล้องกับกฎหมายจากภาครัฐไม่ให้ตัดไม้ทำลายป่า จึงจำเป็นต้องหาทางออกในการจัดหาวัสดุสมัยใหม่มาทดแทนส่งผลให้บ้านเรือนเปลี่ยนแปลงสภาพภายนอกเฉพาะวัสดุแต่รูปแบบพื้นที่อยู่อาศัยยังคงประโยชน์ใช้สอยเดิมตามความเชื่อของบรรพบุรุษด้านสภาพแวดล้อมนั้นยังคงอุดมไปด้วยธรรมชาติป่าไม้เนื่องจากพื้นที่ในหมู่บ้านยังไม่มีบ้านพักอาศัยมากนักจำนวนประชากรค่อยๆ เพิ่มขึ้นตามลำดับ

สืบเนื่องจากพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน มีพระราชดำริที่จะช่วยพัฒนาพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยที่มีทั้งปัญหาเรื่องการทำไร่เลื่อนลอย การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และปัญหาด้านยาเสพติดตลอดจนการให้การศึกษาและความรู้แก่ประชาชนเพื่อความเสมอภาคและเท่าเทียมกันในสังคมขณะนั้น พระองค์ทรงเล็งเห็น และมีพระดำริให้จัดตั้งโครงการหลวงห้วยห้อม ขึ้นในปี พ.ศ.2521-2522 (ดูภาพ 5-5 หน้า 84) บริเวณพื้นที่บ้านดง ต.ห้วยห้อม อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน โดยโครงการมีลักษณะส่งเสริมการเกษตรให้คำปรึกษา และทดลองพรรณพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ และรับซื้อผลผลิตจากชุมชนที่มาร่วมกับโครงการในช่วงเริ่มต้นผลผลิตยังมีไม่มากเท่าที่ควร อีกทั้งยังต้องให้ความรู้ความเข้าใจในด้านเทคโนโลยีการเพาะปลูกที่ให้ผลผลิตมีคุณภาพเป็นที่ต้องการของท้องตลาดถัดมาไม่นานนัก พอทุกอย่างเริ่มเป็นไปตามระบบแบบแผนจึงจำเป็นต้องมีระบบการขนส่งเข้ามายังจุดนี้

การพัฒนาด้านคมนาคมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการขนส่งอุปกรณ์ ผลผลิตต่างๆ ไปสู่ภายนอก เพื่อให้ชาวบ้านได้มีรายได้มาจุนเจือครอบครัว โดยเริ่มจากการสร้างถนนจากทางเข้าบริเวณ อ.แม่ลาน้อย เข้ามาที่หมู่บ้านแต่ด้วยงบประมาณที่จำกัดจึงสามารถสร้างได้เพียง 15 กม. เป็นถนนลาดยางโดยอีก 15 กม. ที่เหลือยังเป็นเส้นทางแบบดินลูกรังพอให้ชาวบ้านเดินทางได้สะดวกในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูฝนด้วยเหตุนี้โครงการหลวงห้วยห้อมจึงได้เข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาชุมชนด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน โดยเริ่มจากการทำเส้นทางที่ผ่านหมู่บ้านไปยังโครงการ และการให้ทุนสนับสนุนกิจกรรมประเพณีการตั้งเสาสะกาง การเซ่นไหว้ที่ต้องใช้งบประมาณค่อนข้างมากในแต่ละครั้ง ด้วยเหตุนี้การสืบทอดประเพณีในบางครั้งจำเป็นต้องอาศัยค่าใช้จ่าย และความร่วมมือของคนในชุมชนการสร้างงานสร้างรายได้จึงมีส่วนอย่างยิ่งที่จะช่วยให้วัฒนธรรมเหล่านี้ยังคงอยู่ได้อีกทั้งยังช่วยให้ชุมชนนั้นๆ เข้มแข็งเกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกันช่วยเหลือกันในชุมชน

พ.ศ.2534-2536 (ดูภาพ 5-5 หน้า 84) ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขึ้นในหมู่บ้าน ปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อ และเข้าสู่ระบบของกระทรวงศึกษาธิการไปแล้วให้การศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาพร้อมกันนี้ มีการจัดตั้งโบสถ์คริสต์โดยมิชชันนารีชาวต่างชาติขึ้นในหมู่บ้านสร้างกิจกรรม

ให้ความรู้ด้านศาสนาแก่ชาวบ้านทั้งในพื้นที่ และบริเวณหมู่บ้านใกล้เคียงในช่วงนี้เองชาวลัวะได้มีโอกาสในการศึกษา และการนับถือศาสนาเข้ามามีอิทธิพลต่อความเชื่อดั้งเดิมซึ่งทุกคนมีสิทธิเสรีภาพที่จะเลือกหรือยึดหลักปฏิบัติตามแต่ความคิดส่วนบุคคลนั้นๆ การศึกษาขั้นพื้นฐานทำให้ชาวบ้าน และลูกหลานสามารถใช้ภาษาไทยได้ดีขึ้น และใช้ติดต่อกับบุคคลภายนอก รวมทั้งเวลาที่มีบุคคลจากภายนอกเข้ามาก็สามารถพูดคุยได้เว้นเสียแต่ผู้สูงอายุบางท่านที่ยังไม่สามารถใช้ภาษาไทยได้ตามปกติในด้านศาสนานั้นในทางราชการชาวลัวะจะบอกว่าคนนั้นนับถือ พุทธ หรือ คริสต์ เป็นต้น ในความเข้าใจของชาวบ้านศาสนาพุทธในที่นี้ คือ พุทธ – ฝิ กล่าวคือในทางราชการไม่สามารถที่จะใช้คำว่า ฝิ มาเป็นศาสนาได้จะด้วยเหตุใดก็ตามชาวบ้านจึงใช้การอ้างอิงนี้ว่าคนนับถือพุทธ แต่ในทางปฏิบัติก็ยังยึดถือจารีตตามความเชื่อดั้งเดิมของท้องถิ่นจะพบเห็นได้จากการเลี้ยงฝิต่างๆทั้งในพื้นที่ส่วนรวมของชุมชน และในครัวเรือนหรือแม้กระทั่งในพิธีศพ เป็นต้นต่างจากชาวบ้านที่นับถือคริสต์ที่จะไม่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมเกี่ยวกับฝิเลยแม้แต่น้อย ด้านสุขอนามัยในช่วงนี้ได้มีการตั้งศูนย์อนามัยชุมชนขึ้นเพื่อช่วยเหลือในด้านสาธารณสุขด้านสุขภาพ ตรวจเช็กให้ยา และให้คำปรึกษาเบื้องต้นเท่านั้นในบางครั้งชาวบ้านที่ยังยึดถือจารีตเดิมจะยังใช้หมอสุมไพร และหมอพิธีกรรมในหมู่บ้านที่สืบทอดกันมาให้การรักษาเป็นหลัก

ภาพ 5-4 บ้านดงเมื่อปี พ.ศ. 2536

ที่มา : จุลพร นันทพานิช, 2536

ประเทศไทย พ.ศ.2539 (ดูภาพ 5-5 หน้า 84) ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองท้องถิ่น โดยกระทรวงมหาดไทยมีมติจากคณะรัฐมนตรีให้การบริหารราชการตลอดจนงบประมาณกระจายไปสู่ท้องถิ่นอย่างทั่วถึง และให้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล หรือชื่อย่อคือ “อ.บ.ต” มีหน้าที่ดูแลจัดการและพัฒนาชุมชนในทุกๆด้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยห้อมได้จัดตั้งขึ้นใน พ.ศ.2539 และทำการก่อสร้างสำนักงานองค์การขึ้นใน พ.ศ.2540 หมู่บ้านเริ่มที่จะสร้างร้านขายของชำ ขายสินค้าอุปโภคขนาดเล็ก บิมน้ำมันขนาดเล็ก และเริ่มที่จะใช้ยานพาหนะอย่างรถจักรยานยนต์ รถยนต์บ้างแล้ว มีการทำถนนคอนกรีตพาดผ่านกลางชุมชน ทำการติดต่อซื้อขายกับชุมชนภายนอก ภาคการเกษตรเริ่มปรับตัวสู่ระบบทุนนิยม สร้างผลผลิตมากขึ้นเพื่อรองรับตลาด และความต้องการด้านรายได้ที่จะนำมาอุปโภคบริโภคในครัวเรือน การจัดสรรงบประมาณในช่วงแรกตามแผนพัฒนาที่กำหนดไว้ นั้น เป็นไปในเรื่องการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภค การสร้างถนน การสร้างระบบไฟฟ้า ระบบสุขาภิบาล ระบบสื่อสาร บ้านดงนั้นใช้ไฟฟ้าจากทางองค์กรไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นหลัก และใช้ประปาภูเขาเนื่องจากอยู่ติดกับแหล่งต้นน้ำ โดยสร้างแหล่งกักเก็บไว้บริเวณด้านหลังโรงเรียนและหลังหมู่บ้าน ในการคมนาคมได้มีการสร้างถนนกว้าง 4 ม. ตัดผ่านในหมู่บ้านเพื่อไปยังหมู่บ้านอื่นๆ ในเขตตำบลเดียวกันนั้นถือเป็นเส้นทางหลักที่พาดผ่านหมู่บ้าน บ้านดงเองด้วยจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นจึงย้ายถิ่นไปตั้งหมู่บ้านดงใหม่ขึ้นมาเนื่องจากพื้นที่อยู่อาศัยไม่เพียงพอ และไม่สามารถรองรับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกขณะได้

พ.ศ.2552-2554 (ดูภาพ 5-5 หน้า 84) ได้ทำการทำถนนคอนกรีตกว้าง 3 ม. ภายในหมู่บ้านขึ้นมาตามช่องทางสัญจรที่เป็นพื้นดินแต่ดั้งเดิม ทั่วบริเวณชุมชนที่สามารถกระทำได้ เส้นทางหลักที่เชื่อมกับถนนหลวงนั้นสร้างเพิ่มเติมอีก 15 กม. ที่เหลือแล้วเสร็จใน พ.ศ. 2554 ปัจจุบันบ้านดงนั้นสามารถเดินทางเข้าถึงด้วยเส้นทางที่สะดวกสบายกว่าอดีตที่ผ่านมา ผลที่ตามมาคือบรรดานักท่องเที่ยวต่างถิ่นที่เข้ามาสู่ชุมชนด้วยความที่เป็นชุมชนดั้งเดิม และยังมีใหม่ต่อตลาดการท่องเที่ยว จึงยังไม่มีความพร้อมที่จะรองรับและปรับตัวสู่การพัฒนาในด้านนี้

สภาพเศรษฐกิจในชุมชนที่ดีขึ้นชาวบ้านมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงขึ้น สามารถที่จะนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และให้บุตรหลานไปศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไปจากเดิม ทั้งนี้จากจำนวนประชากรที่หนาแน่นกว่าอดีต ความต้องการด้านทรัพยากรย่อมมีมากขึ้นตามตัวจากพื้นที่อยู่อาศัยที่มีการขยายตัวปรับเปลี่ยนเรื่องของวัสดุปลูกสร้างสมัยใหม่ที่คงทนต่อสภาพแวดล้อม และให้อายุการใช้งานที่ยาวนานขึ้น การต่อเติมบ้านในรูปแบบต่างๆ พื้นที่บริเวณที่เปลี่ยนไปจากเดิมจากที่เคยเลี้ยงสัตว์ปรับเป็นที่สำหรับยานพาหนะแทบทุกหลังคามียานพาหนะเป็นของตัวเองปฏิเสธไม่ได้ว่ายานพาหนะเป็นปัจจัยหนึ่งของครอบครัวไปแล้วในปัจจุบันนี้ อีกทั้งการเข้ามาของบุคคลจากภายนอก หรือนักท่องเที่ยว รวมทั้งพฤติกรรมการบริโภค อุปโภคที่ปรับตัวรับกับสภาพแวดล้อมใหม่ก็สามารถเกิดขึ้นกับทุกๆ พื้นที่ไม่ว่าจะสังคมเมือง และสังคมชนบทก็ตามที

ปัจจุบันบ้านดงได้มีการกำหนดแผนพัฒนาออกมาจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยห้อมเป็นแผนพัฒนาในช่วง 3 ปี เริ่มจาก พ.ศ.2555-2557 มีแผนกำหนดให้มีการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคเพิ่มเติมจากเดิมเพื่อความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง และแผนพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนรองรับ และสอดคล้องกับแผนพัฒนาของจังหวัดด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เชิงวัฒนธรรมที่ยังไม่ชัดเจนว่าจะดำเนินการ

อย่างไรให้การพัฒนานั้นควบคู่ไปได้กับวิถีชุมชนหรือเห็นเพียงชุมชนดั้งเดิมเป็นสินค้าทางวัฒนธรรม พัฒนาตามความนิยมในท้องตลาดที่ปรับเปลี่ยนตามกระแสเช่นเดียวกัน

ด้วยเหตุนี้บ้านดงจึงมีพัฒนาการด้านสภาพแวดล้อม และกายภาพอยู่ตลอดเวลาความเปลี่ยนแปลงต่างๆได้ปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว จากการศึกษาเปรียบเทียบผังสภาพแวดล้อมในช่วงเวลาทั้ง 4 แผนผังนั้นพบว่า การเพิ่มขึ้นของประชากรทำให้เกิดการสร้างบ้านเรือนในบริเวณพื้นที่ของครอบครัวอย่างหนาแน่น และแออัดทิศทางของบ้านพักอาศัยหันหน้าเชื่อมโยงสู่แนวถนนในหมู่บ้านเกิดการกระจายตัวไปนอกพื้นที่เดิมของหมู่บ้านทั้งสถานที่ราชการ และบ้านพักอาศัยพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ถูกบดบังด้วยบ้านเรือน และชาวบ้านไม่ได้ให้ความสำคัญเหมือนในอดีตใช้เส้นทางสัญจรด้วยพาหนะเป็นหลัก พื้นที่ทางเกษตรกรรมมีความต้องการใช้เพื่อผลิตในปริมาณที่มากรองรับความต้องการของตลาดแผนผังหมู่บ้านยังคงมีเค้าโครงที่เลือนรางให้ได้พบเห็นเป็นบางส่วน และปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้งานพื้นที่ส่วนรวมโดยการลดขนาดพิธีกรรมตามแต่งบประมาณอันพึงมี

รูปแบบผังชุมชนโบราณ พ.ศ. 2535-2540

รูปแบบผังชุมชนโบราณ พ.ศ. 2545-2553

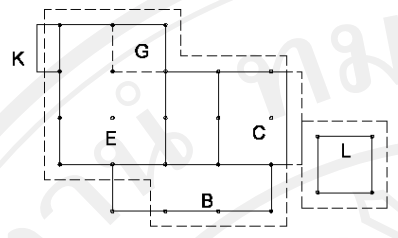
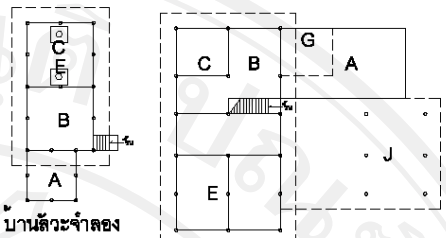
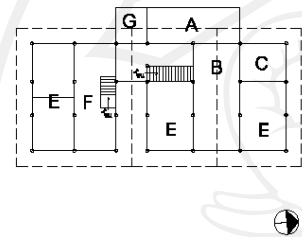
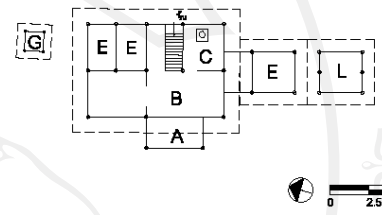
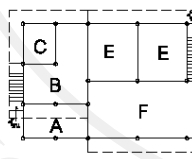
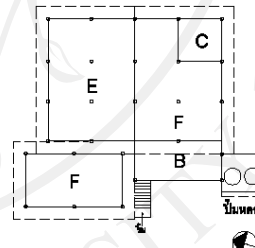
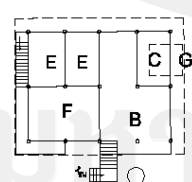
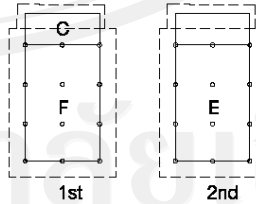
รูปแบบผังชุมชนโบราณ พ.ศ. 2520-2535

รูปแบบผังชุมชนโบราณ พ.ศ. 2540-2545

ภาพ 5-5 รูปแบบผังชุมชนโบราณ 4 ตำบล
หมู่ 7-8 ตำบลคูหาสวรรค์ พ.ศ. 2553-2554

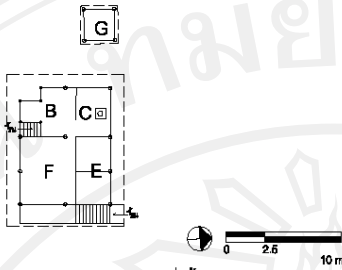
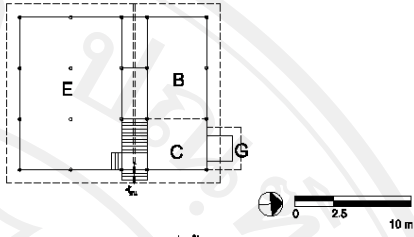
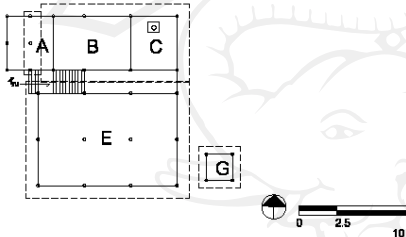
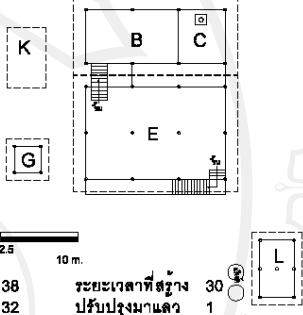
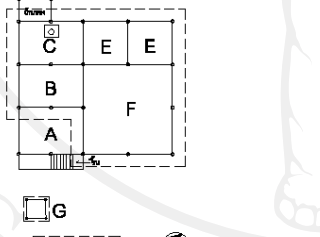
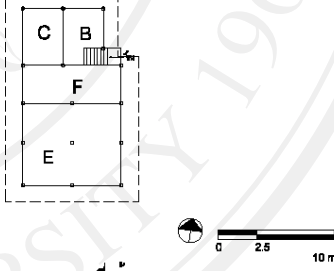
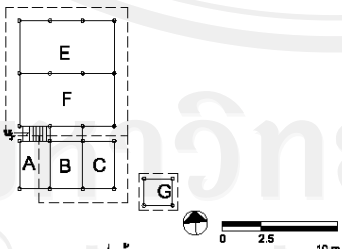
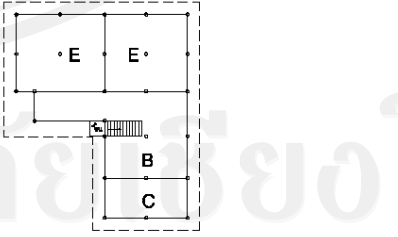
ตาราง 5 - 1 ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

<p>ลำดับ 1</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>1/2</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>17</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>39</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>2</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	1/2	ระยะเวลาที่สร้าง	17	อายุ	39	ปรับปรุงมาแล้ว	1	ผู้อยู่อาศัย	2	ศาสนา	พุทธ	<p>ลำดับ 2</p> <p>บ้านเดี่ยวจำลอง</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>1</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>37</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>7</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	1	ระยะเวลาที่สร้าง	7	อายุ	37	ปรับปรุงมาแล้ว	2	ผู้อยู่อาศัย	7	ศาสนา	พุทธ
เลขที่	1/2	ระยะเวลาที่สร้าง	17																						
อายุ	39	ปรับปรุงมาแล้ว	1																						
ผู้อยู่อาศัย	2	ศาสนา	พุทธ																						
เลขที่	1	ระยะเวลาที่สร้าง	7																						
อายุ	37	ปรับปรุงมาแล้ว	2																						
ผู้อยู่อาศัย	7	ศาสนา	พุทธ																						
<p>ลำดับ 3</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>93</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>22</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>37</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>6</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	93	ระยะเวลาที่สร้าง	22	อายุ	37	ปรับปรุงมาแล้ว	1	ผู้อยู่อาศัย	6	ศาสนา	พุทธ	<p>ลำดับ 4</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>35</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>26</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>29</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>5</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ, คริสต์</td> </tr> </table>	เลขที่	35	ระยะเวลาที่สร้าง	26	อายุ	29	ปรับปรุงมาแล้ว	2	ผู้อยู่อาศัย	5	ศาสนา	พุทธ, คริสต์
เลขที่	93	ระยะเวลาที่สร้าง	22																						
อายุ	37	ปรับปรุงมาแล้ว	1																						
ผู้อยู่อาศัย	6	ศาสนา	พุทธ																						
เลขที่	35	ระยะเวลาที่สร้าง	26																						
อายุ	29	ปรับปรุงมาแล้ว	2																						
ผู้อยู่อาศัย	5	ศาสนา	พุทธ, คริสต์																						
<p>ลำดับ 5</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>37/3</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>41</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>4</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	37/3	ระยะเวลาที่สร้าง	10	อายุ	41	ปรับปรุงมาแล้ว	3	ผู้อยู่อาศัย	4	ศาสนา	พุทธ	<p>ลำดับ 6</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>34/4</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>11</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>33</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>4</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	34/4	ระยะเวลาที่สร้าง	11	อายุ	33	ปรับปรุงมาแล้ว	2	ผู้อยู่อาศัย	4	ศาสนา	พุทธ
เลขที่	37/3	ระยะเวลาที่สร้าง	10																						
อายุ	41	ปรับปรุงมาแล้ว	3																						
ผู้อยู่อาศัย	4	ศาสนา	พุทธ																						
เลขที่	34/4	ระยะเวลาที่สร้าง	11																						
อายุ	33	ปรับปรุงมาแล้ว	2																						
ผู้อยู่อาศัย	4	ศาสนา	พุทธ																						
<p>ลำดับ 7</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>37/1</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>40</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>4</td> <td>ศาสนา</td> <td>คริสต์</td> </tr> </table>	เลขที่	37/1	ระยะเวลาที่สร้าง	20	อายุ	40	ปรับปรุงมาแล้ว	2	ผู้อยู่อาศัย	4	ศาสนา	คริสต์	<p>ลำดับ 8</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>129/1</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>30</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>4</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	129/1	ระยะเวลาที่สร้าง	2	อายุ	30	ปรับปรุงมาแล้ว	-	ผู้อยู่อาศัย	4	ศาสนา	พุทธ
เลขที่	37/1	ระยะเวลาที่สร้าง	20																						
อายุ	40	ปรับปรุงมาแล้ว	2																						
ผู้อยู่อาศัย	4	ศาสนา	คริสต์																						
เลขที่	129/1	ระยะเวลาที่สร้าง	2																						
อายุ	30	ปรับปรุงมาแล้ว	-																						
ผู้อยู่อาศัย	4	ศาสนา	พุทธ																						

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = धानคต B = धानม C = คีวงไฟ E = นอน F = เอนกประสงค์ G = สวม H = ทัพรอง J = จอคต K = คอกคิ้ว L = หลองชาว

ที่มา: จากการสำรวจ พ.ศ. 2553

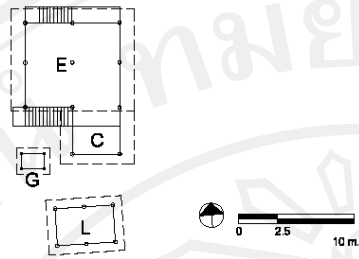
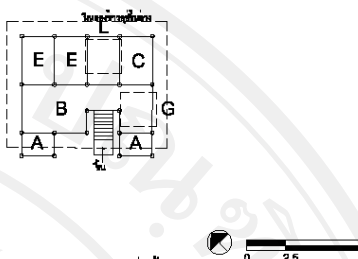
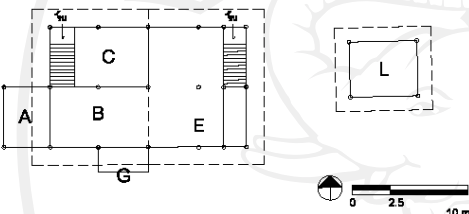
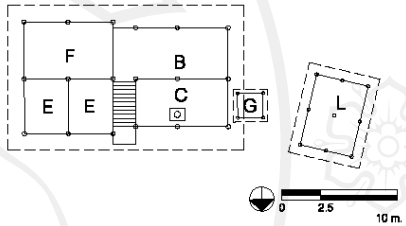
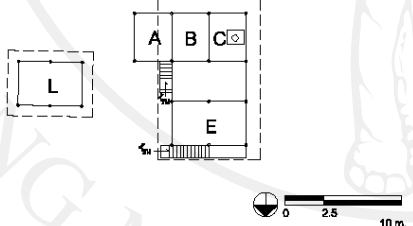
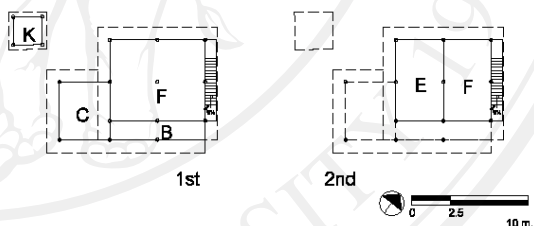
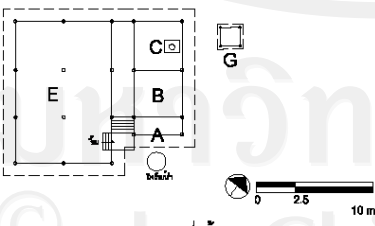
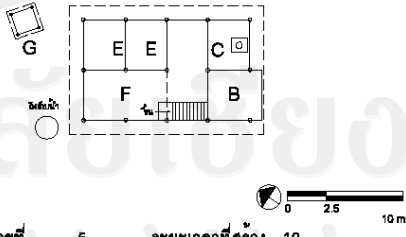
ตาราง 5 -1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

<p>ลำดับ 9</p> <p>เลขที่ 129 อายุ 80 ผู้อยู่อาศัย 3</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 18 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 10</p> <p>เลขที่ 126/1 อายุ 38 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 14 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ, คริสต์</p>
<p>ลำดับ 11</p> <p>เลขที่ 38/1 อายุ 34 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 13 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 12</p> <p>เลขที่ 38 อายุ 32 ผู้อยู่อาศัย 8</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 30 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>
<p>ลำดับ 13</p> <p>เลขที่ 2 อายุ 34 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 15 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 14</p> <p>เลขที่ 2/1 อายุ 32 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 9 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>
<p>ลำดับ 15</p> <p>เลขที่ 36/1 อายุ 60 ผู้อยู่อาศัย 6</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 30 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 16</p> <p>เลขที่ 74 อายุ 75 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 30 ปรับปรุงมาแล้ว 3 ศาสนา คริสต์</p>

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = ซานแคค B = ซานนม C = ครัวไฟ E = นอน F = รับประทานอาหาร G = สวน H = ใต้ของ J = จอดรถ K = คอกสัตว์ L = หลอดขาว M = เสนกประตัก

ที่มา: จากการสำรวจ พ.ศ. 2553

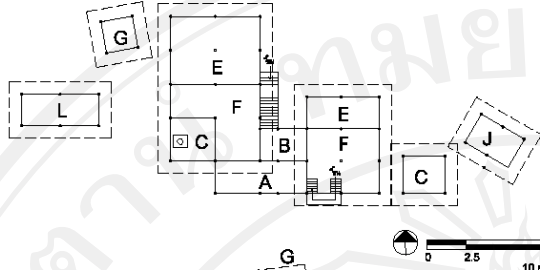
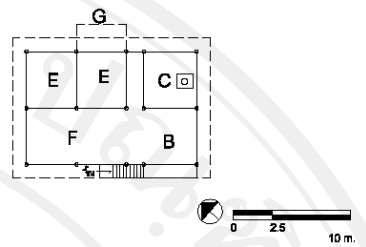
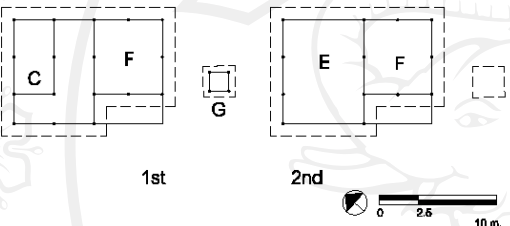
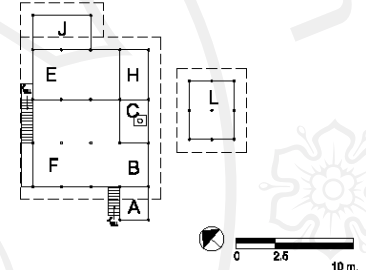
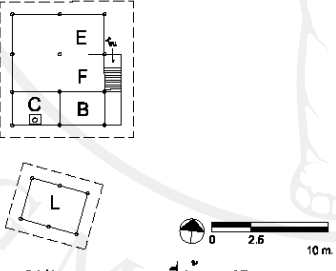
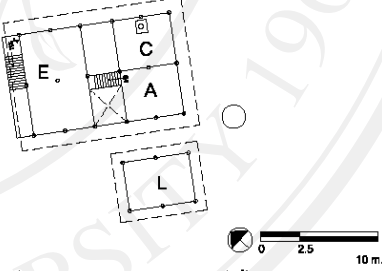
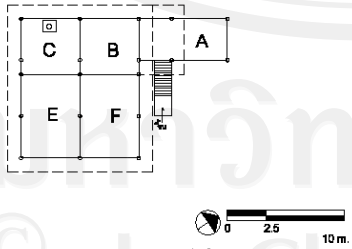
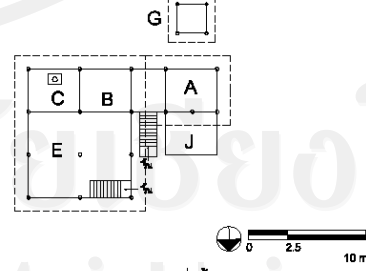
ตาราง 5 -1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

<p>ลำดับ 17</p> <p>เลขที่ 74/1 อายุ 45 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 15 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 18</p> <p>เลขที่ 37/2 อายุ 43 ผู้อยู่อาศัย 3</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 15 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 19</p> <p>เลขที่ 34 อายุ 49 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 20</p> <p>เลขที่ 46/1 อายุ 37 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว 2 ศาสนา คริสต์</p>
<p>ลำดับ 21</p> <p>เลขที่ 46 อายุ 61 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 30 ปรับปรุงมาแล้ว 2 ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 22</p> <p>เลขที่ 82 อายุ 61 ผู้อยู่อาศัย 8</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 15 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 23</p> <p>เลขที่ 103 อายุ 81 ผู้อยู่อาศัย 3</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 10 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 24</p> <p>เลขที่ 5 อายุ 42 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 10 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = ซานแคค B = ซานนม C = ครัวไฟ E = นอน F = รับแขก G = สวม H = ฝ้าช่อง J = จอตก K = ระเบียง L = หลอดขาว M = เหนกประสงค์

ที่มา: จากการสำรวจ พ.ศ. 2553

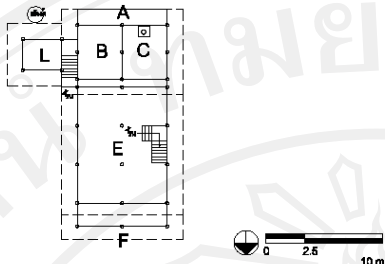
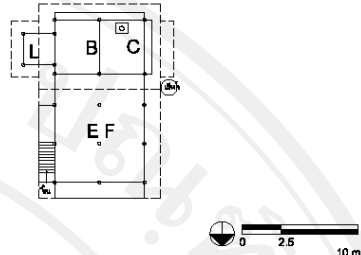
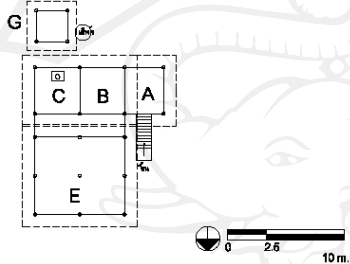
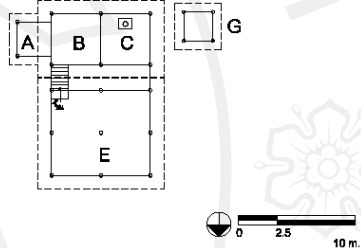
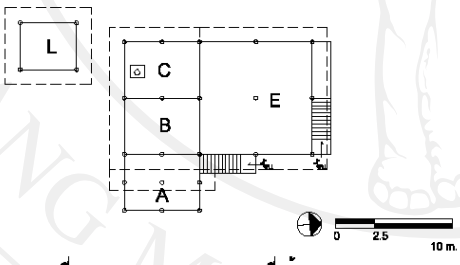
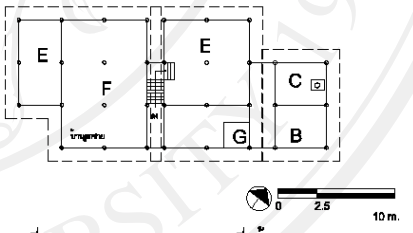
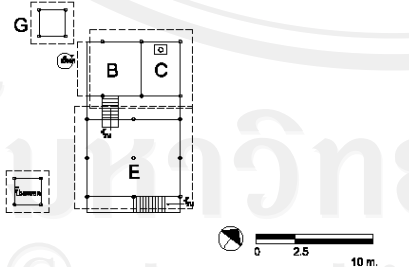
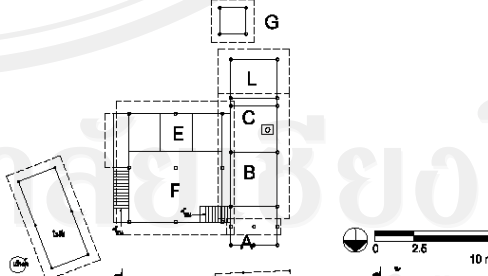
ตาราง 5 -1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

<p>ลำดับ 25</p> <p>เลขที่ 99 อายุ 57 ผู้อยู่อาศัย 2</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 35 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 26</p> <p>เลขที่ 5/1 อายุ - ผู้อยู่อาศัย -</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง - ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา -</p>
<p>ลำดับ 27</p> <p>เลขที่ 6 อายุ 40 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 28</p> <p>เลขที่ 10 อายุ 45 ผู้อยู่อาศัย 7</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>
<p>ลำดับ 29</p> <p>เลขที่ 91/1 อายุ 53 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 15 ปรับปรุงมาแล้ว 3 ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 30</p> <p>เลขที่ 115 อายุ 82 ผู้อยู่อาศัย 7</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 31</p> <p>เลขที่ 91 อายุ 38 ผู้อยู่อาศัย 6</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 32</p> <p>เลขที่ 98/2 อายุ 42 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา พุทธ</p>

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = ซานแคค B = ซานรวม C = ครัวไฟ E = นอน F = รับประทานอาหาร G = สวม H = เก็บของ J = จอครก K = คอกสัตว์ L = ทดองข้าว M = เสนกประสงค์

ที่มา: จากการสำรวจฯ พ.ศ. 2553

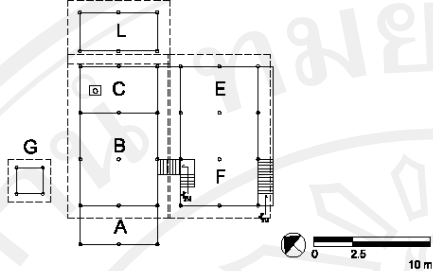
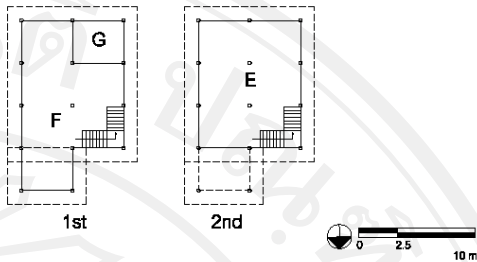
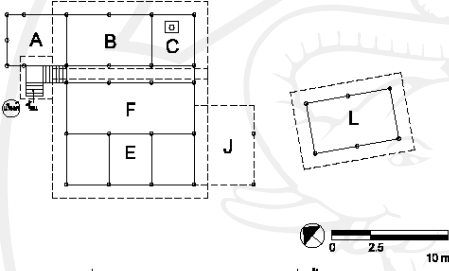
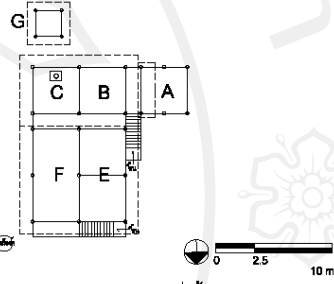
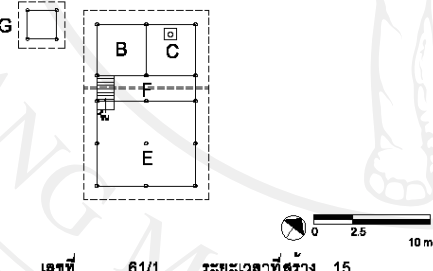
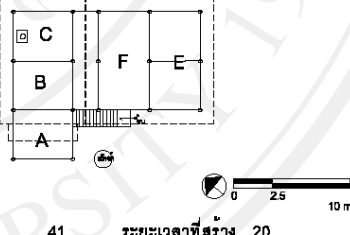
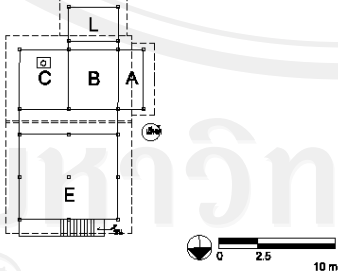
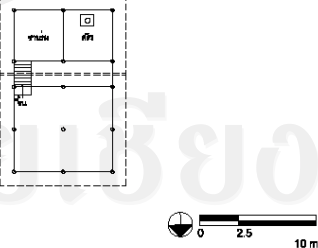
ตาราง 5 -1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

<p>ลำดับ 33</p> <p>เลขที่ 39 อายุ 45 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแลง 1 ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 34</p> <p>เลขที่ 23/2 อายุ 40 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแลง - ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 35</p> <p>เลขที่ 41/1 อายุ 40 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 21 ปรับปรุงมาแลง - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 36</p> <p>เลขที่ 41/2 อายุ 38 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 5 ปรับปรุงมาแลง - ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 37</p> <p>เลขที่ 123 อายุ 58 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 25 ปรับปรุงมาแลง - ศาสนา คริสต์, พุทธ</p>	<p>ลำดับ 38</p> <p>เลขที่ 122 อายุ 85 ผู้อยู่อาศัย 6</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 25 ปรับปรุงมาแลง - ศาสนา คริสต์</p>
<p>ลำดับ 39</p> <p>เลขที่ 61 อายุ 80 ผู้อยู่อาศัย 6</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 15 ปรับปรุงมาแลง 1 ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 40</p> <p>เลขที่ 98/3 อายุ 48 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 22 ปรับปรุงมาแลง 1 ศาสนา คริสต์, พุทธ</p>

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = ซานแดด B = ซานรม C = ครัวไฟ E = นอน F = รับประทานอาหาร G = ห้องนั่งเล่น H = ระเบียง J = จอดรถ K = คอกสัตว์ L = ห้องอาบน้ำ M = เอนกประสงค์

ที่มา: จากการศึกษาวิจัย พ.ศ. 2553

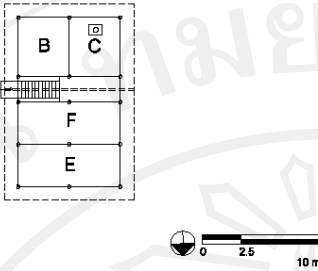
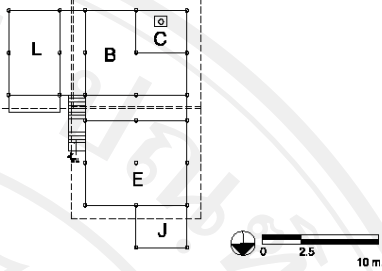
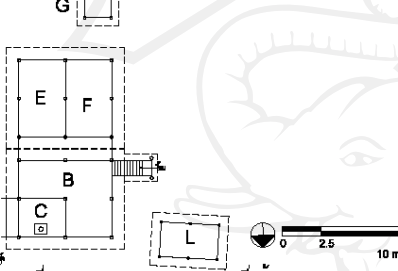
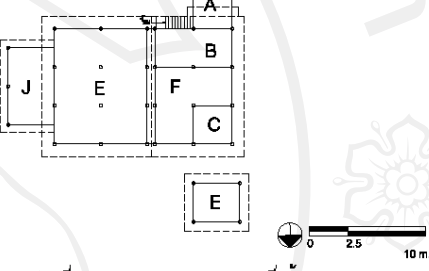
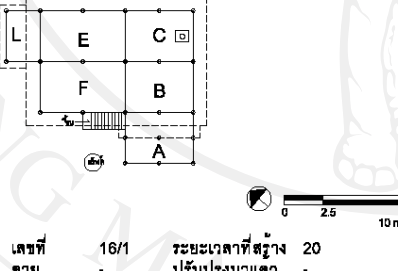
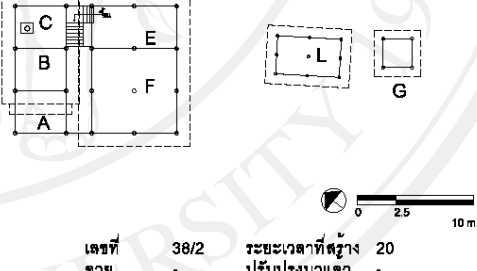
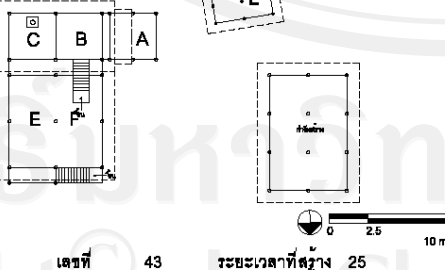
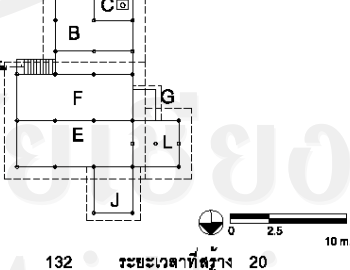
ตาราง 5 -1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

<p>ลำดับ 41</p> <p>เลขที่ 98 อายุ 36 ผู้อยู่อาศัย 3</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 30 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 42</p> <p>เลขที่ 98/4 อายุ 38 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 17 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 43</p> <p>เลขที่ 98/1 อายุ 40 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 44</p> <p>เลขที่ 56 อายุ 30 ผู้อยู่อาศัย 2</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 45</p> <p>เลขที่ 81/1 อายุ 54 ผู้อยู่อาศัย 3</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 15 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 46</p> <p>เลขที่ 41 อายุ 40 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 47</p> <p>เลขที่ 92 อายุ 40 ผู้อยู่อาศัย 2</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 48</p> <p>เลขที่ 92/1 อายุ 42 ผู้อยู่อาศัย 2</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = ฆานแคค B = ฆานรม C = ครัวไฟ E = นอน F = รับประทานอาหาร G = สวม H = ไม้บซง J = ฆนคท K = คอทลคค L = หลดงฆน M = เชนทประสงค

ที่มา: จากการสำรวจ พ.ศ. 2553

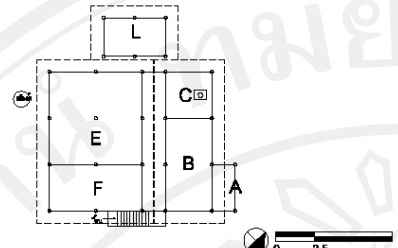
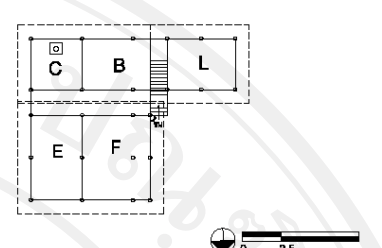
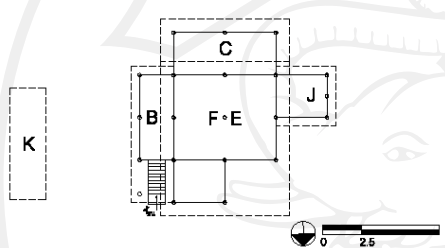
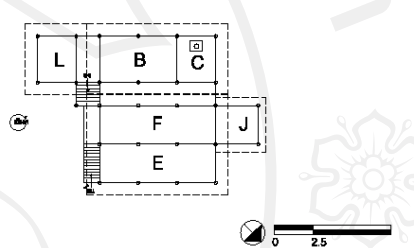
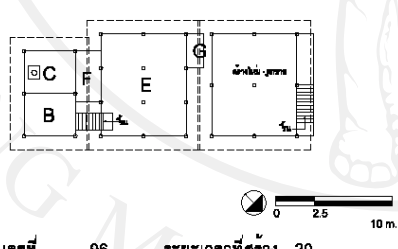
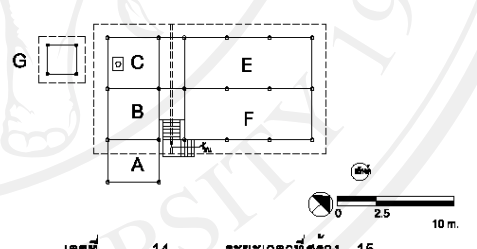
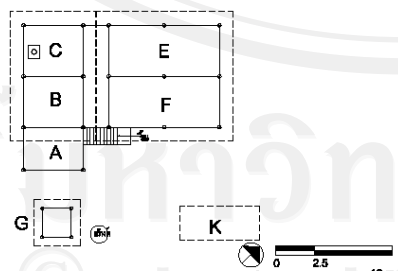
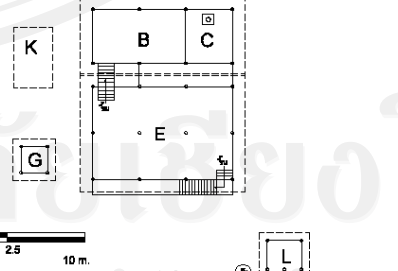
ตาราง 5 -1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

<p>ลำดับ 49</p> <p>เลขที่ 23 อายุ 45 ผู้อยู่อาศัย 3</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 18 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 50</p> <p>เลขที่ 23/1 อายุ 40 ผู้อยู่อาศัย 7</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 18 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>
<p>ลำดับ 51</p> <p>เลขที่ 15/1 อายุ 40 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 52</p> <p>เลขที่ 16 อายุ - ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 53</p> <p>เลขที่ 16/1 อายุ - ผู้อยู่อาศัย 3</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 54</p> <p>เลขที่ 38/2 อายุ - ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 55</p> <p>เลขที่ 43 อายุ 40 ผู้อยู่อาศัย 3</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 25 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 56</p> <p>เลขที่ 132 อายุ 40 ผู้อยู่อาศัย 2</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = ซานแคค B = ซานนม C = ครัวไฟ E = นอน F = รับประทานอาหาร G = สวม H = ใต้ของ J = จอศอก K = คอกสัตว์ L = หลอดข้าว M = เสนกประสงค์

ที่มา: จากการสำรวจ พ.ศ. 2553

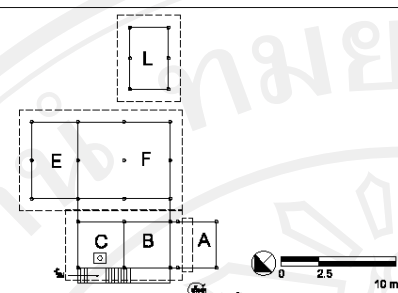
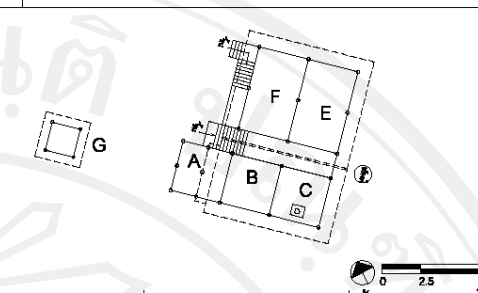
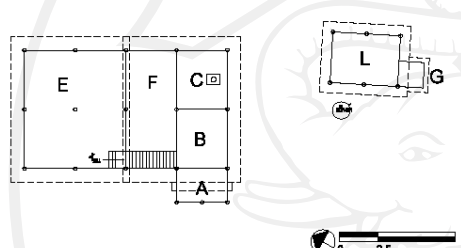
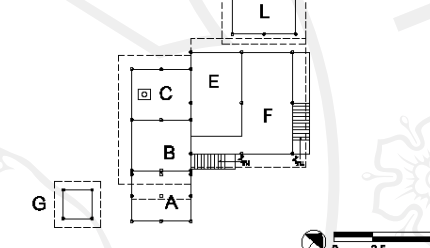
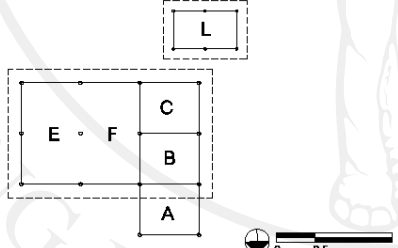
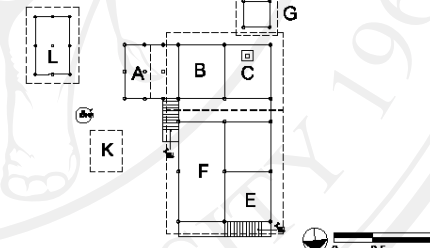
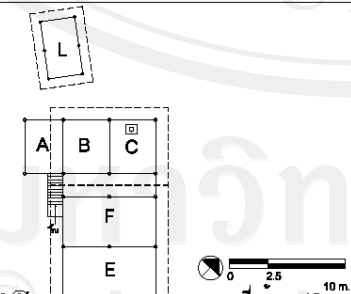
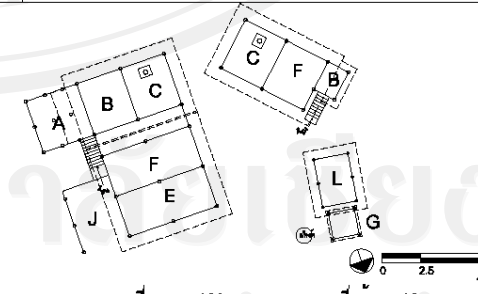
ตาราง 5 -1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

<p>ลำดับ 57</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>80</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>48</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>7</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	80	ระยะเวลาที่สร้าง	10	อายุ	48	ปรับปรุงมาแล้ว	-	ผู้อยู่อาศัย	7	ศาสนา	พุทธ	<p>ลำดับ 58</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>65</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>34</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>4</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	65	ระยะเวลาที่สร้าง	20	อายุ	34	ปรับปรุงมาแล้ว	-	ผู้อยู่อาศัย	4	ศาสนา	พุทธ
เลขที่	80	ระยะเวลาที่สร้าง	10																						
อายุ	48	ปรับปรุงมาแล้ว	-																						
ผู้อยู่อาศัย	7	ศาสนา	พุทธ																						
เลขที่	65	ระยะเวลาที่สร้าง	20																						
อายุ	34	ปรับปรุงมาแล้ว	-																						
ผู้อยู่อาศัย	4	ศาสนา	พุทธ																						
<p>ลำดับ 59</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>126</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>48</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>5</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	126	ระยะเวลาที่สร้าง	20	อายุ	48	ปรับปรุงมาแล้ว	-	ผู้อยู่อาศัย	5	ศาสนา	พุทธ	<p>ลำดับ 60</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>113</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>64</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>3</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	113	ระยะเวลาที่สร้าง	25	อายุ	64	ปรับปรุงมาแล้ว	1	ผู้อยู่อาศัย	3	ศาสนา	พุทธ
เลขที่	126	ระยะเวลาที่สร้าง	20																						
อายุ	48	ปรับปรุงมาแล้ว	-																						
ผู้อยู่อาศัย	5	ศาสนา	พุทธ																						
เลขที่	113	ระยะเวลาที่สร้าง	25																						
อายุ	64	ปรับปรุงมาแล้ว	1																						
ผู้อยู่อาศัย	3	ศาสนา	พุทธ																						
<p>ลำดับ 61</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>96</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>60</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>8</td> <td>ศาสนา</td> <td>คริสต์</td> </tr> </table>	เลขที่	96	ระยะเวลาที่สร้าง	20	อายุ	60	ปรับปรุงมาแล้ว	1	ผู้อยู่อาศัย	8	ศาสนา	คริสต์	<p>ลำดับ 62</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>14</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>60</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>3</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	14	ระยะเวลาที่สร้าง	15	อายุ	60	ปรับปรุงมาแล้ว	-	ผู้อยู่อาศัย	3	ศาสนา	พุทธ
เลขที่	96	ระยะเวลาที่สร้าง	20																						
อายุ	60	ปรับปรุงมาแล้ว	1																						
ผู้อยู่อาศัย	8	ศาสนา	คริสต์																						
เลขที่	14	ระยะเวลาที่สร้าง	15																						
อายุ	60	ปรับปรุงมาแล้ว	-																						
ผู้อยู่อาศัย	3	ศาสนา	พุทธ																						
<p>ลำดับ 63</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>50</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>69</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>4</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	50	ระยะเวลาที่สร้าง	15	อายุ	69	ปรับปรุงมาแล้ว	1	ผู้อยู่อาศัย	4	ศาสนา	พุทธ	<p>ลำดับ 64</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>38</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>22</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>58</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>8</td> <td>ศาสนา</td> <td>คริสต์, พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	38	ระยะเวลาที่สร้าง	22	อายุ	58	ปรับปรุงมาแล้ว	-	ผู้อยู่อาศัย	8	ศาสนา	คริสต์, พุทธ
เลขที่	50	ระยะเวลาที่สร้าง	15																						
อายุ	69	ปรับปรุงมาแล้ว	1																						
ผู้อยู่อาศัย	4	ศาสนา	พุทธ																						
เลขที่	38	ระยะเวลาที่สร้าง	22																						
อายุ	58	ปรับปรุงมาแล้ว	-																						
ผู้อยู่อาศัย	8	ศาสนา	คริสต์, พุทธ																						

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = ซานแคบ B = ซานรวม C = ครัวไฟ E = นอน F = รับประทานอาหาร G = ส้วม H = ระเบียง J = จอดรถ K = คอกสัตว์ L = หลอดข้าว M = เสนกประสงค์

ที่มา: จากการสำรวจ พ.ศ. 2553

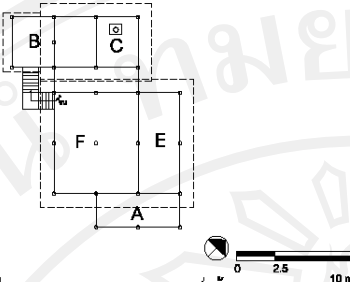
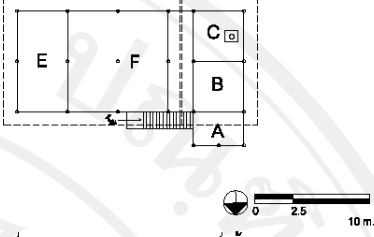
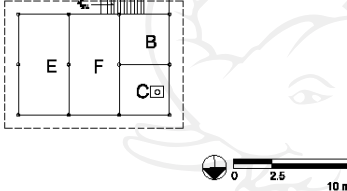
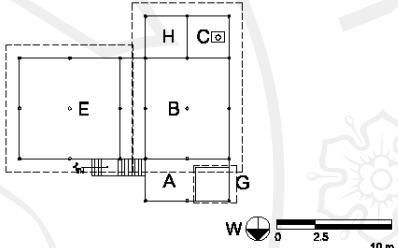
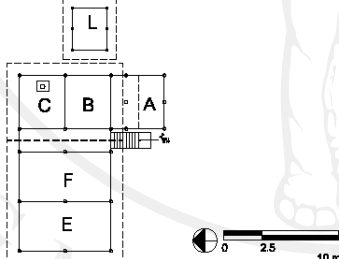
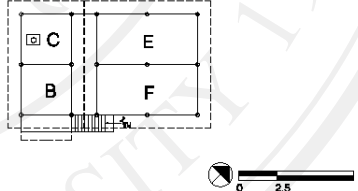
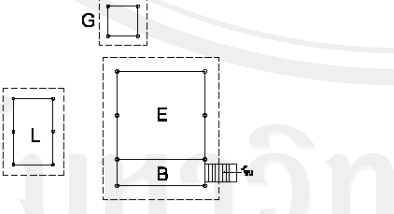
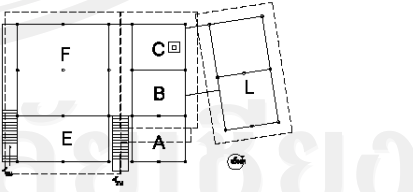
ตาราง 5 -1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

<p>ลำดับ 65</p> <p>เลขที่ 48 อายุ 53 ผู้อยู่อาศัย 3</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 25 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 66</p> <p>เลขที่ 48/1 อายุ 60 ผู้อยู่อาศัย 2</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 25 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>
<p>ลำดับ 67</p> <p>เลขที่ 117 อายุ 60 ผู้อยู่อาศัย 6</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 25 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 68</p> <p>เลขที่ 85 อายุ 60 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>
<p>ลำดับ 69</p> <p>เลขที่ 95/1 อายุ 52 ผู้อยู่อาศัย 6</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 12 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 70</p> <p>เลขที่ 18 อายุ 50 ผู้อยู่อาศัย 2</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 16 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>
<p>ลำดับ 71</p> <p>เลขที่ 69 อายุ 58 ผู้อยู่อาศัย 7</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 15 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 72</p> <p>เลขที่ 128 อายุ 53 ผู้อยู่อาศัย 6</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 16 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = ฆานแคค B = ฆานรวม C = คีวไฟ E = นอน F = รับแขก G = สวม H = รับประทานอาหาร J = จอครก K = คอกคัว L = หอดงขาว M = เอนกประสงค์

ที่มา: จากการสำรวจ พ.ศ. 2553

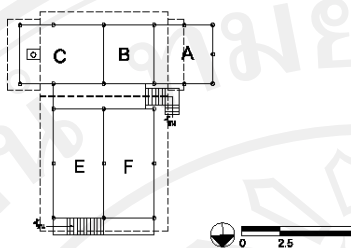
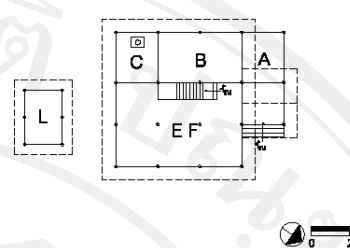
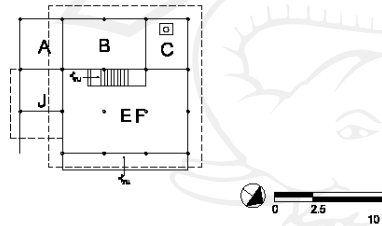
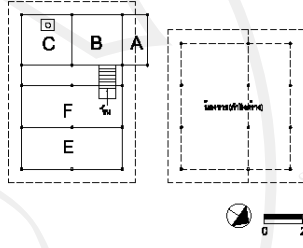
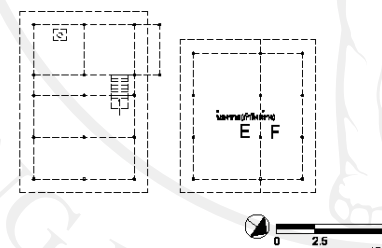
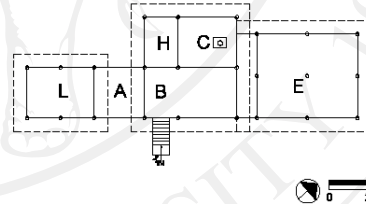
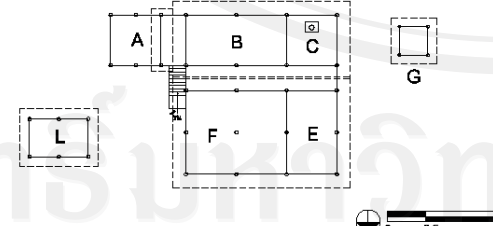
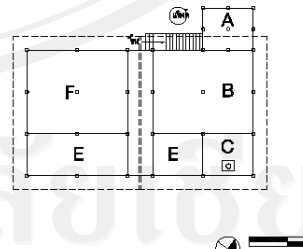
ตาราง 5 -1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

<p>ลำดับ 73</p> <p>เลขที่ 27 อายุ 45 ผู้อยู่อาศัย 6</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 25 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 74</p> <p>เลขที่ 30 อายุ 80 ผู้อยู่อาศัย 3</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 25 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 75</p> <p>เลขที่ 30/2 อายุ 37 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 10 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 76</p> <p>เลขที่ 116/1 อายุ 45 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 15 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 77</p> <p>เลขที่ 116 อายุ 34 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 15 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 78</p> <p>เลขที่ 25 อายุ 55 ผู้อยู่อาศัย 2</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 15 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 79</p> <p>เลขที่ 25/1 อายุ 30 ผู้อยู่อาศัย 2</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 10 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 80</p> <p>เลขที่ 20/1 อายุ 58 ผู้อยู่อาศัย 6</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = ซานแคค B = ซานนม C = ครัวไฟ E = นอน F = รับประทานอาหาร G = สวม H = น้าบของ J = จอดรถ K = คอกสัตว์ L = ห้องซาว M = เอนกประสงค์

ที่มา: จากการสำรวจ พ.ศ. 2553

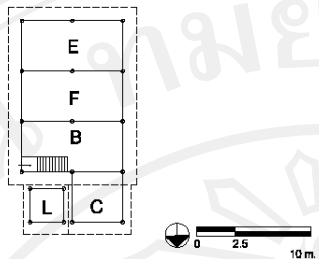
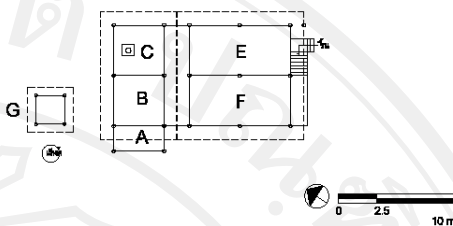
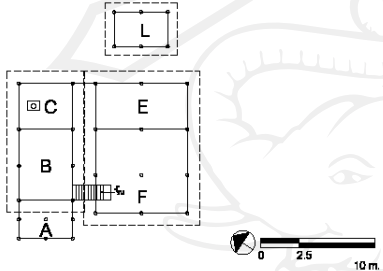
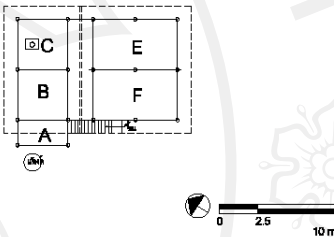
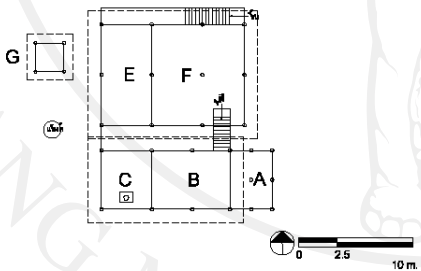
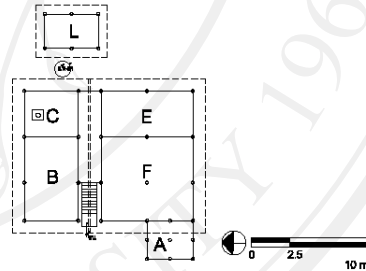
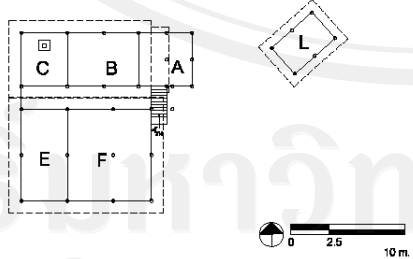
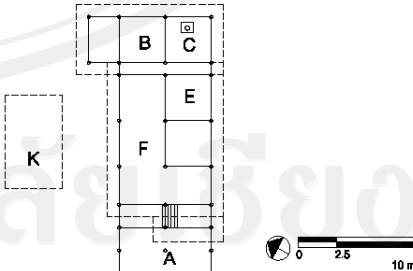
ตาราง 5 -1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

<p>ลำดับ 81</p> <p>เลขที่ 78 อายุ 60 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 82</p> <p>เลขที่ 122 อายุ 40 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 8 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 83</p> <p>เลขที่ 122/1 อายุ 38 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 8 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 84</p> <p>เลขที่ 24 อายุ 54 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 30 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 85</p> <p>เลขที่ 24 อายุ 32 ผู้อยู่อาศัย 3</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 2 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 86</p> <p>เลขที่ 37/4 อายุ 45 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 87</p> <p>เลขที่ 109 อายุ 48 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 25 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 88</p> <p>เลขที่ 29 อายุ 43 ผู้อยู่อาศัย 3</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = ฆานแคค B = ฆานนม C = คีวห้ E = นอน F = รับแคค G = สวม H = ใต้บอง J = จอครท K = คอกลัด L = หลองชว M = เสนกประสงค

ที่มา: จากการสำรวจ พ.ศ. 2553

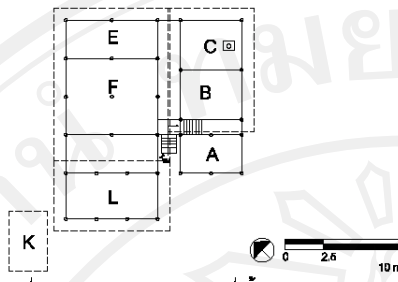
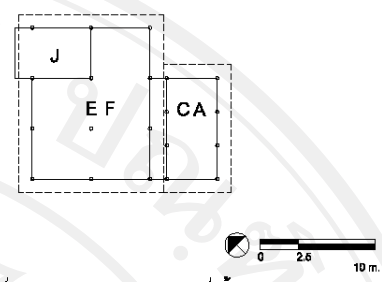
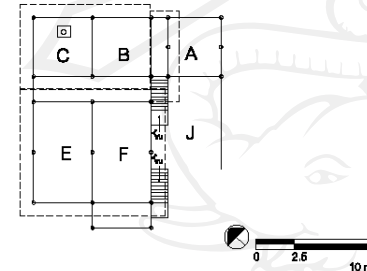
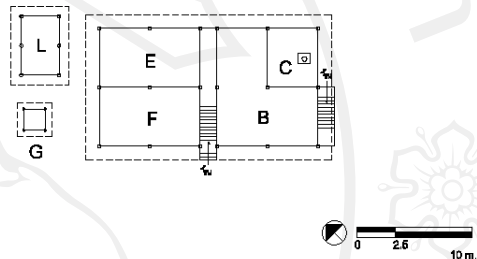
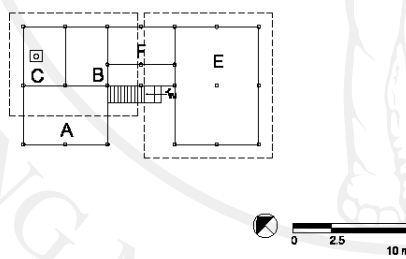
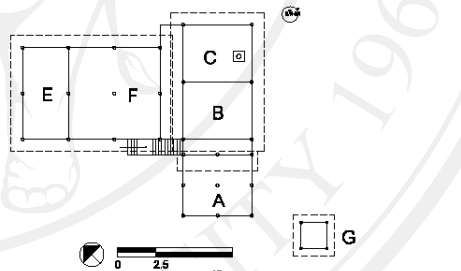
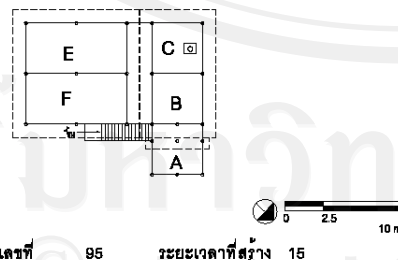
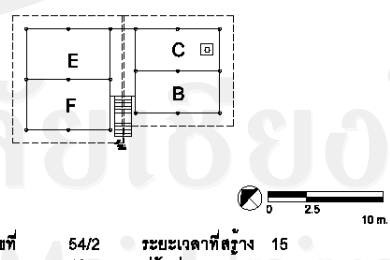
ตาราง 5 -1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

<p>ลำดับ 89</p> <p>เลขที่ 2 อายุ 43 ผู้อยู่อาศัย 3</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 90</p> <p>เลขที่ 22/1 อายุ 50 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 91</p> <p>เลขที่ 22 อายุ 65 ผู้อยู่อาศัย 6</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 30 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 92</p> <p>เลขที่ 22/2 อายุ 30 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 10 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>
<p>ลำดับ 93</p> <p>เลขที่ 134 อายุ 50 ผู้อยู่อาศัย 7</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 30 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 94</p> <p>เลขที่ 36 อายุ 40 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>
<p>ลำดับ 95</p> <p>เลขที่ 110 อายุ 45 ผู้อยู่อาศัย 3</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 96</p> <p>เลขที่ 127 อายุ 60 ผู้อยู่อาศัย 3</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = ฆานแคต B = ฆานรม C = คิวไท E = นอน F = รับประทานอาหาร G = สวม H = ระเบียง J = จอดรถ K = คอกสัตว์ L = ห้องซาว M = เอนกประสงค์

ที่มา: จากการสำรวจ พ.ศ. 2553

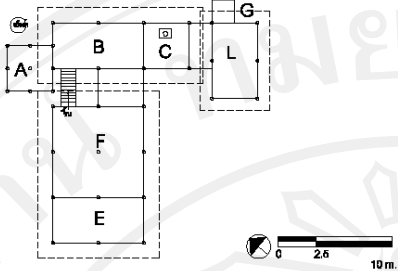
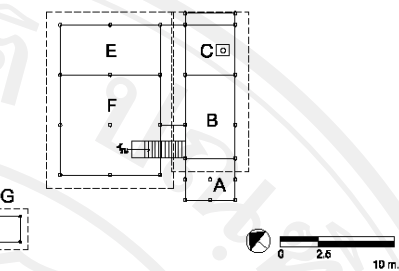
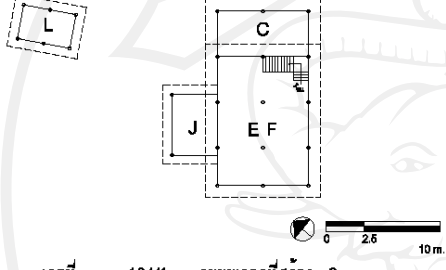
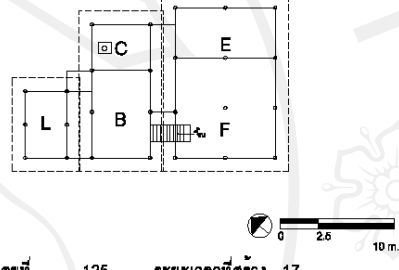
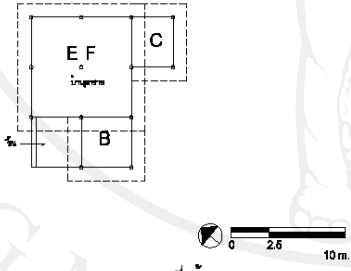
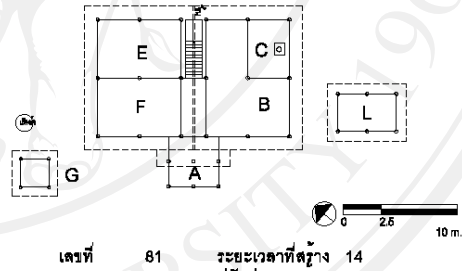
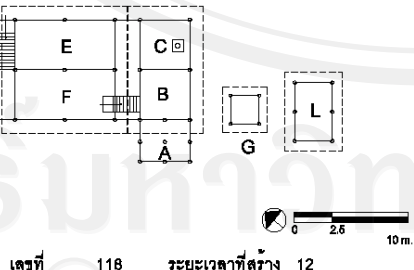
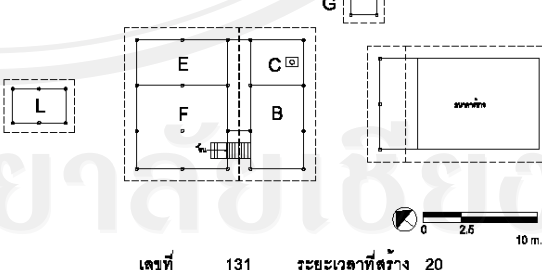
ตาราง 5 -1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านตง

<p>ลำดับ 97</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>51</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>70</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>3</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	51	ระยะเวลาที่สร้าง	15	อายุ	70	ปรับปรุงมาแล้ว	-	ผู้อยู่อาศัย	3	ศาสนา	พุทธ	<p>ลำดับ 98</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>50/1</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>45</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>7</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	50/1	ระยะเวลาที่สร้าง	15	อายุ	45	ปรับปรุงมาแล้ว	1	ผู้อยู่อาศัย	7	ศาสนา	พุทธ
เลขที่	51	ระยะเวลาที่สร้าง	15																						
อายุ	70	ปรับปรุงมาแล้ว	-																						
ผู้อยู่อาศัย	3	ศาสนา	พุทธ																						
เลขที่	50/1	ระยะเวลาที่สร้าง	15																						
อายุ	45	ปรับปรุงมาแล้ว	1																						
ผู้อยู่อาศัย	7	ศาสนา	พุทธ																						
<p>ลำดับ 99</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>83</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>38</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>6</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	83	ระยะเวลาที่สร้าง	20	อายุ	38	ปรับปรุงมาแล้ว	1	ผู้อยู่อาศัย	6	ศาสนา	พุทธ	<p>ลำดับ 100</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>54/1</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>55</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>5</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	54/1	ระยะเวลาที่สร้าง	20	อายุ	55	ปรับปรุงมาแล้ว	-	ผู้อยู่อาศัย	5	ศาสนา	พุทธ
เลขที่	83	ระยะเวลาที่สร้าง	20																						
อายุ	38	ปรับปรุงมาแล้ว	1																						
ผู้อยู่อาศัย	6	ศาสนา	พุทธ																						
เลขที่	54/1	ระยะเวลาที่สร้าง	20																						
อายุ	55	ปรับปรุงมาแล้ว	-																						
ผู้อยู่อาศัย	5	ศาสนา	พุทธ																						
<p>ลำดับ 101</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>55</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>48</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>5</td> <td>ศาสนา</td> <td>คริสต์</td> </tr> </table>	เลขที่	55	ระยะเวลาที่สร้าง	20	อายุ	48	ปรับปรุงมาแล้ว	-	ผู้อยู่อาศัย	5	ศาสนา	คริสต์	<p>ลำดับ 102</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>54</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>90</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>7</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	54	ระยะเวลาที่สร้าง	30	อายุ	90	ปรับปรุงมาแล้ว	1	ผู้อยู่อาศัย	7	ศาสนา	พุทธ
เลขที่	55	ระยะเวลาที่สร้าง	20																						
อายุ	48	ปรับปรุงมาแล้ว	-																						
ผู้อยู่อาศัย	5	ศาสนา	คริสต์																						
เลขที่	54	ระยะเวลาที่สร้าง	30																						
อายุ	90	ปรับปรุงมาแล้ว	1																						
ผู้อยู่อาศัย	7	ศาสนา	พุทธ																						
<p>ลำดับ 103</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>95</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>55</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>4</td> <td>ศาสนา</td> <td>คริสต์</td> </tr> </table>	เลขที่	95	ระยะเวลาที่สร้าง	15	อายุ	55	ปรับปรุงมาแล้ว	1	ผู้อยู่อาศัย	4	ศาสนา	คริสต์	<p>ลำดับ 104</p> <table border="0"> <tr> <td>เลขที่</td> <td>54/2</td> <td>ระยะเวลาที่สร้าง</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>อายุ</td> <td>48</td> <td>ปรับปรุงมาแล้ว</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>ผู้อยู่อาศัย</td> <td>4</td> <td>ศาสนา</td> <td>พุทธ</td> </tr> </table>	เลขที่	54/2	ระยะเวลาที่สร้าง	15	อายุ	48	ปรับปรุงมาแล้ว	-	ผู้อยู่อาศัย	4	ศาสนา	พุทธ
เลขที่	95	ระยะเวลาที่สร้าง	15																						
อายุ	55	ปรับปรุงมาแล้ว	1																						
ผู้อยู่อาศัย	4	ศาสนา	คริสต์																						
เลขที่	54/2	ระยะเวลาที่สร้าง	15																						
อายุ	48	ปรับปรุงมาแล้ว	-																						
ผู้อยู่อาศัย	4	ศาสนา	พุทธ																						

รูปแบบการให้พื้นที่ของบ้าน A = ขานแคต B = ขานระ C = คริวไฟ E = นอน F = รับประทานอาหาร G = ส้วม H = เข็มของ J = ซักครก K = คอกสัตว์ L = หลอดข้าว M = เหนียงประตัก

ที่มา: จากการสำรวจ พ.ศ. 2553

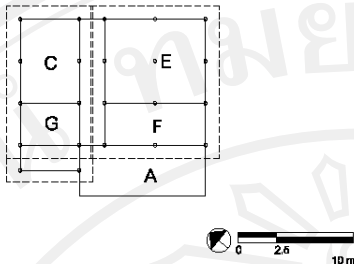
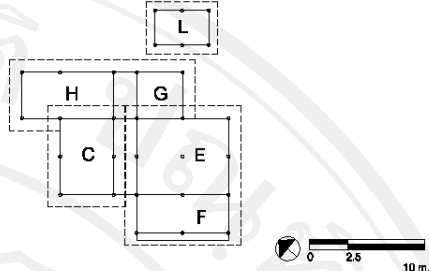
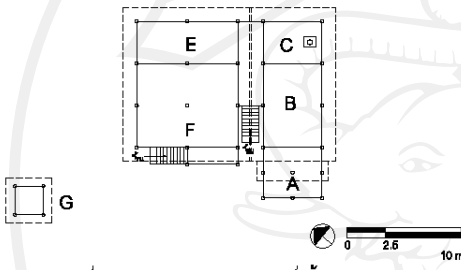
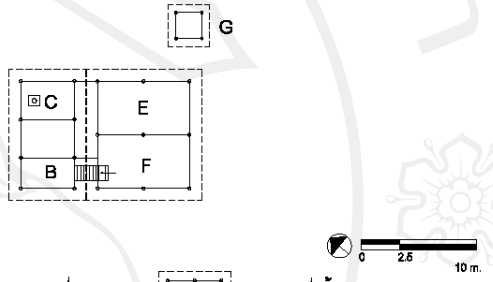
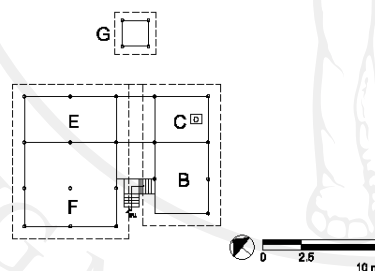
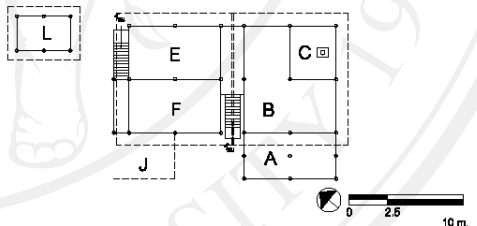
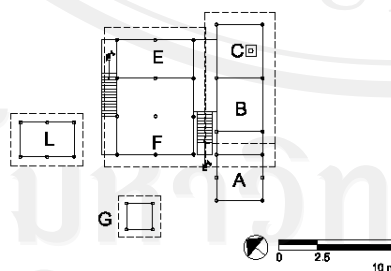
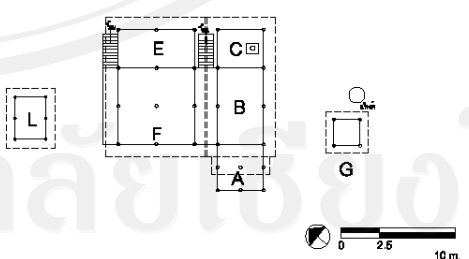
ตาราง 5 -1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

<p>ลำดับ 105</p> <p>เลขที่ 138 อายุ 45 ผู้อยู่อาศัย 2</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 106</p> <p>เลขที่ 104 อายุ 60 ผู้อยู่อาศัย 3</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 15 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>
<p>ลำดับ 107</p> <p>เลขที่ 104/1 อายุ 30 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 2 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 108</p> <p>เลขที่ 125 อายุ 72 ผู้อยู่อาศัย 6</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 17 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 109</p> <p>เลขที่ 125/1 อายุ 45 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 10 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 110</p> <p>เลขที่ 81 อายุ 44 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 14 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ศาสนา คริสต์</p>
<p>ลำดับ 111</p> <p>เลขที่ 118 อายุ 65 ผู้อยู่อาศัย 6</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 12 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 112</p> <p>เลขที่ 131 อายุ 55 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = ซานแคค B = ซานนม C = ครัวไฟ E = นอน F = รับประทานอาหาร G = สวม H = ระเบียง J = จอดรถ K = คอกสัตว์ L = ห้องอาบน้ำ M = เอนกประสงค์

ที่มา: จากการสำรวจ พ.ศ. 2553

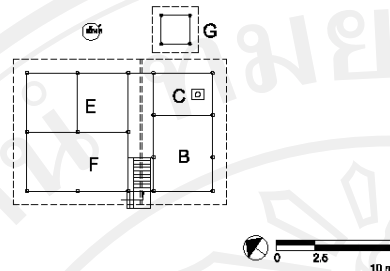
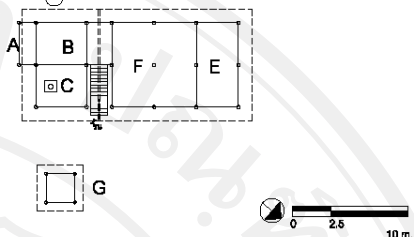
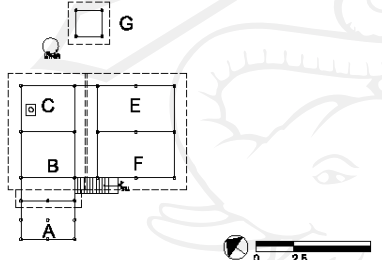
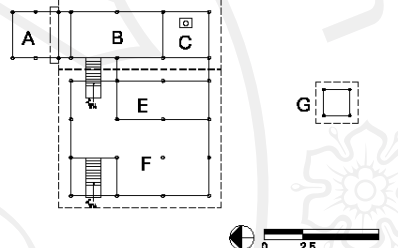
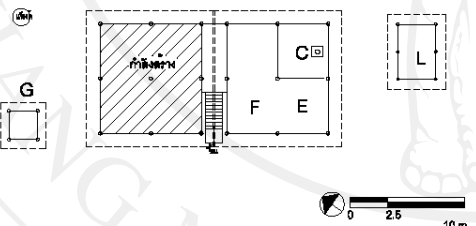
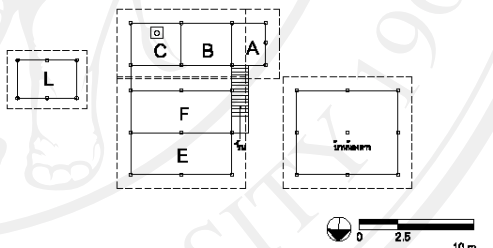
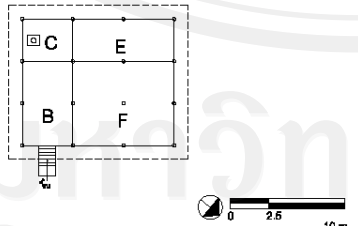
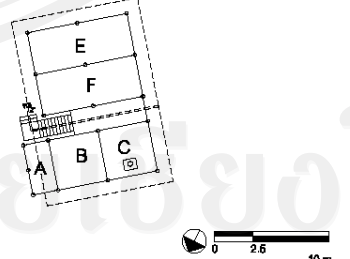
ตาราง 5 -1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

<p>ลำดับ 113</p> <p>เลขที่ 130 อายุ 50 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 10 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 114</p> <p>เลขที่ 129 อายุ 60 ผู้อยู่อาศัย 6</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>
<p>ลำดับ 115</p> <p>เลขที่ 62 อายุ 55 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 25 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 116</p> <p>เลขที่ 49 อายุ 40 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 117</p> <p>เลขที่ 49/1 อายุ 40 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 15 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 118</p> <p>เลขที่ 90 อายุ 45 ผู้อยู่อาศัย 6</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 119</p> <p>เลขที่ 63 อายุ 45 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 25 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 120</p> <p>เลขที่ 7 อายุ 49 ผู้อยู่อาศัย 7</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 18 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = ซานแดด B = ซานรม C = ครัวไฟ E = นอน F = รับประทานอาหาร G = สวม H = ไม้ซุง J = จอกรถ K = ครอบคิ้ว L = ทอดขาว M = เอนกประสงค์

ที่มา: จากการสำรวจ พ.ศ. 2553

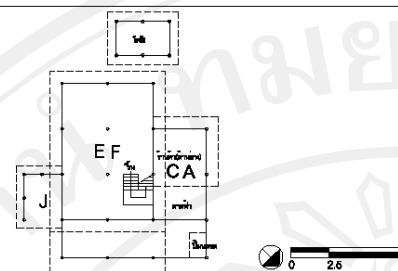
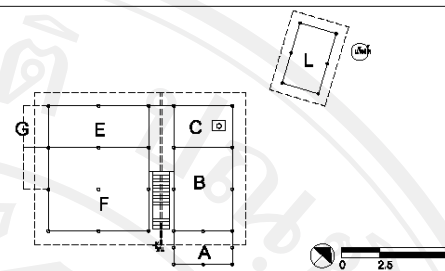
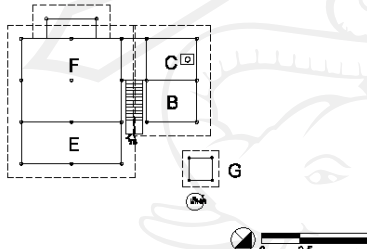
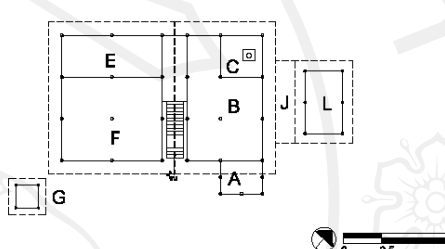
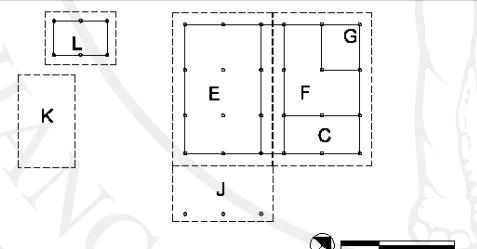
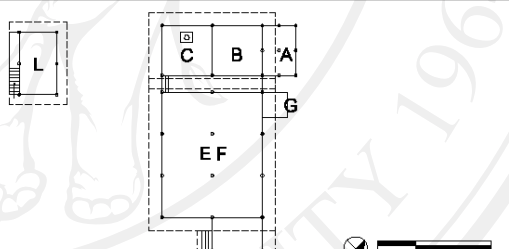
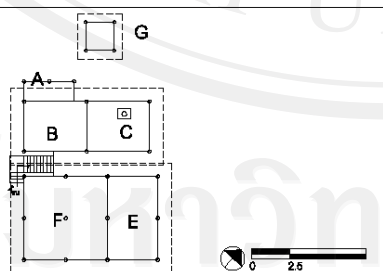
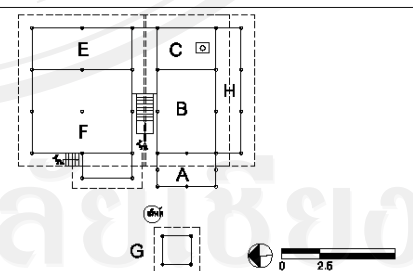
ตาราง 5 - 1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

<p>ลำดับ 121</p> <p>เลขที่ 66/1 อายุ 30 ผู้อยู่อาศัย 5</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 4 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 122</p> <p>เลขที่ 63/1 อายุ 42 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 6 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 123</p> <p>เลขที่ 101/2 อายุ 33 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 7 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 124</p> <p>เลขที่ 52 อายุ 45 ผู้อยู่อาศัย 8</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 15 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 125</p> <p>เลขที่ 50/2 อายุ 37 ผู้อยู่อาศัย 6</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 3 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 126</p> <p>เลขที่ 114 อายุ 60 ผู้อยู่อาศัย 6</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 20 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>
<p>ลำดับ 127</p> <p>เลขที่ 87 อายุ 37 ผู้อยู่อาศัย 4</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 15 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 128</p> <p>เลขที่ 20 อายุ 62 ผู้อยู่อาศัย -</p> <p>ระยะเวลาที่สร้าง 17 ปรับปรุงมาแล้ว - ศาสนา -</p>

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = ซานแคค B = ซานรวม C = ครัวไฟ E = นอน F = รับประทานอาหาร G = สวม H = ฝ้าของ J = จอดรถ K = คอกสัตว์ L = หนองขาว M = เสนกประสงค์

ที่มา: จากการสำรวจ พ.ศ. 2553

ตาราง 5 -1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

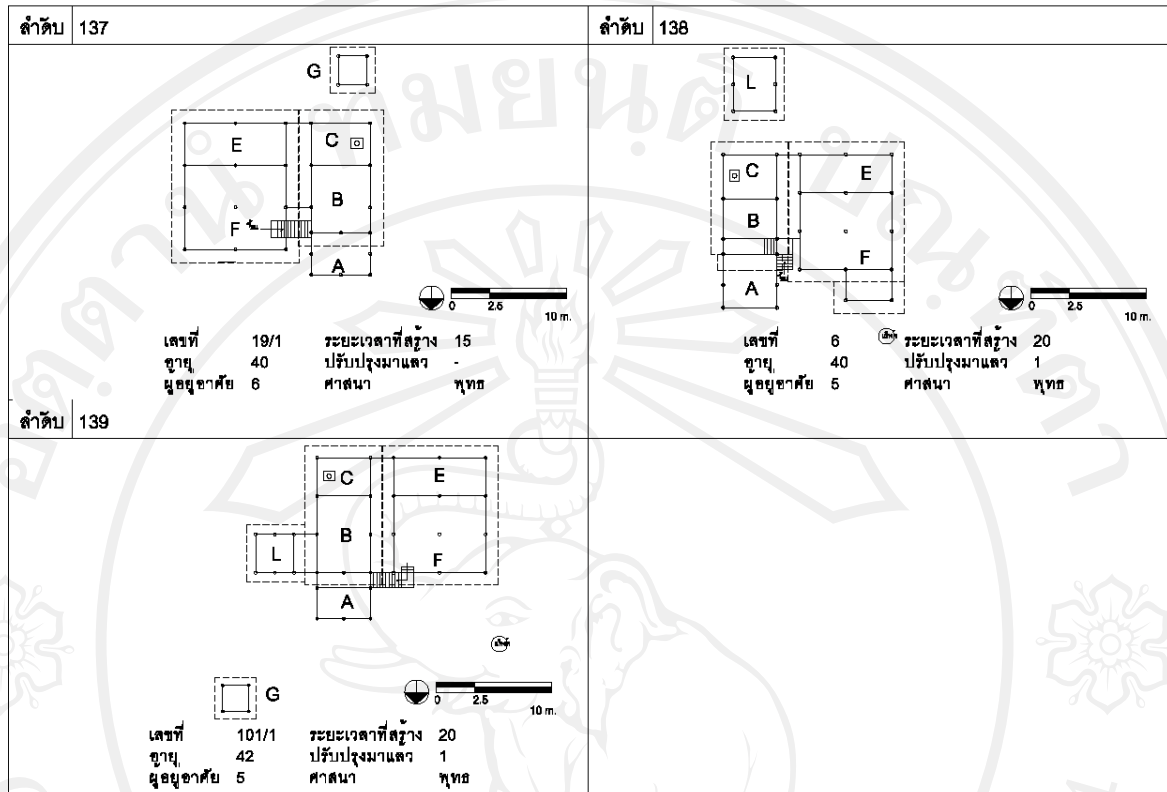
<p>ลำดับ 129</p> <p>เลขที่ 76 ระยะเวลาที่สร้าง 12 อายุ 39 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ผู้อยู่อาศัย 3 ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 130</p> <p>เลขที่ 76/1 ระยะเวลาที่สร้าง 10 อายุ 42 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ผู้อยู่อาศัย 3 ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 131</p> <p>เลขที่ 79/3 ระยะเวลาที่สร้าง 10 อายุ 45 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ผู้อยู่อาศัย 3 ศาสนา คริสต์</p>	<p>ลำดับ 132</p> <p>เลขที่ 28 ระยะเวลาที่สร้าง 20 อายุ 50 ปรับปรุงมาแล้ว - ผู้อยู่อาศัย 5 ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 133</p> <p>เลขที่ 75 ระยะเวลาที่สร้าง 25 อายุ 80 ปรับปรุงมาแล้ว - ผู้อยู่อาศัย 8 ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 134</p> <p>เลขที่ 88 ระยะเวลาที่สร้าง 15 อายุ 50 ปรับปรุงมาแล้ว 1 ผู้อยู่อาศัย 8 ศาสนา พุทธ</p>
<p>ลำดับ 135</p> <p>เลขที่ 18/2 ระยะเวลาที่สร้าง 15 อายุ 38 ปรับปรุงมาแล้ว - ผู้อยู่อาศัย 6 ศาสนา พุทธ</p>	<p>ลำดับ 136</p> <p>เลขที่ 75/1 ระยะเวลาที่สร้าง 15 อายุ 45 ปรับปรุงมาแล้ว - ผู้อยู่อาศัย 6 ศาสนา พุทธ</p>

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = ซานแคค B = ซานนม C = ครัวไฟ E = นอน F = รับประทานอาหาร G = สวม H = ระเบียง J = ระเบียง K = ระเบียง L = ห้องนอน M = เอนกประสงค์

ที่มา: จากการสำรวจ พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ในภาพนี้สงวนไว้สำหรับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © Chiang Mai University
 All rights reserved

ตาราง 5 -1 (ต่อ)ผังพื้นเรือนพักอาศัยในบริเวณดั้งเดิมของบ้านดง

รูปแบบการใช้พื้นที่ของบ้าน A = ซานแคต B = ซานนม C = ครัวไฟ E = นอน F = รับประทานอาหาร G = ส้วม H = เก็บของ J = จอดรถ K = คอกสัตว์ L = หลงข้าว M = เอนกประสงค์
ที่มา: จากการสำรวจ พ.ศ. 2553

ตาราง 5-2 รายละเอียดผู้อยู่อาศัยในบริเวณดั้งเดิม ของบ้านดง

ลำดับ	บ้านเลขที่	ชื่อ-สกุล	อายุ	สถานภาพ	บุตร	ชาติพันธุ์	ศาสนา	อาชีพ	ผู้อยู่อาศัย	สร้างมาแล้ว(ปี)	ปรับปรุง(ครั้ง)	หมายเหตุ
1	1/2	นายสุชาติ แก่นเจิง	39	สมรส	-	ละว้า	พุทธ	ทำไร่, อบต.	2	17	1	เลี้ยงผี 4-5 ครั้ง / ปี
2	1	นายสมนึก แก่นเจิง	37	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	7	7	2	ตระกูลสะมัง(หมอผี)
3	93	นายเนาะ หุบผาใส	37	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่,ทำงาน	6	22	1	สะไก่ และหลานอยู่ด้วย
4	35	นายดีด หฤทัยดี	29	สมรส	-	ละว้า	พุทธ,คริสต์	ทำไร่	5	26	2	ภรรยาชาวกะเหรี่ยง
5	37/3	นายสุข โรจนะปรกรณ์	41	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่,รับจ้าง	4	10	3	ปรับปรุงวัดคุมง , ส้วม
6	34/4	นายบัน โรจนะปรกรณ์	33	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ของชำ,รับจ้าง	4	11	2	แต่งงานแล้วอยู่กับพ่อ 2 ปี
7	37/1	นายนู โรจนะปรกรณ์	40	สมรส	2	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	4	20	2	ทำส้วมเมื่อ 2 ปีก่อน
8	129/1	นายวิฑูรน์ วิทวัสมาลา	30	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำงานที่ ชม.	4	2	-	ทำงานกับภรรยาที่ ชม.
9	129	นายเกื้อ วิทวัสมาลา	80	สมรส	5	ละว้า	พุทธ	เลี้ยงหลาน	3	18	1	บุตรเสียชีวิตแล้ว 2 คน
10	126/1	นายวิฑูรน์ ขยันใหญ่ยิ่ง	38	สมรส	2	ละว้า	พุทธ,คริสต์	ทำไร่	4	14	-	บุตรนับถือคริสต์
11	38/1	นายมงคล ขยันใหญ่ยิ่ง	34	สมรส	3	ละว้า	คริสต์ (ภ)	ทำไร่	5	13	-	ภรรยาชาวกะเหรี่ยง
12	38	นายสมควร ขยันใหญ่ยิ่ง	32	สมรส	3	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	8	30	1	ยาย พ่อ แม่ เป็นพุทธ
13	2	นายเอกราช พิเศษจาดูรงค์	34	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	15	-	มี2 แม่เตาไฟ , ทิศใต้หากินยาก
14	2/1	นายอาริส พิเศษจาดูรงค์	32	สมรส	2	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	4	9	-	
15	36/1	นายดั่ง มั่นเอก	60	สมรส	1	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	6	30	1	
16	74	นายปั้น พิศพนาวัน	75	สมรส	2	ละว้า	คริสต์	ทำไร่, โบสถ์	5	30	3	สะไก่เป็น ลัวะน่าน
17	74/1	นายบุญแขง พิศพนาวัน	45	สมรส	2	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	4	15	-	ปรับปรุงล่าสุด 2 ปีก่อน
18	37/2	นายสะอือ โรจนะปรกรณ์	43	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	3	15	-	ลูกสาว 2 คนไปเรียน ชม.

ที่มา: การสัมภาษณ์ เดือนเมษายน-พฤษภาคม พ.ศ. 2553

ตาราง 5-2 (ต่อ) รายละเอียดผู้อยู่อาศัยในบริเวณดั้งเดิม ของบ้านดง

ลำดับ	บ้านเลขที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	บุตร	ชาติพันธุ์	ศาสนา	อาชีพ	ผู้อยู่อาศัย	สร้างมาแล้ว(ปี)	ปรับปรุง(ครั้ง)	หมายเหตุ
19	34	นายกันทา นุ่มเบญจรงค์	49	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	4	20	1	ลูกสาวออกเรือน 1
20	46/1	นายสิทธิ พูลชัยเดช	37	สมรส	2	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	4	20	2	
21	46	นายดิบ พูลชัยเดช	61	สมรส	1	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	4	30	2	พ่อที่สิทธิแต่แต่งงานใหม่
22	82	นายกอวา ศรีพวงธีรกุล	61	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	8	15	-	
23	103	นางลือ หยกศรีสุข	61	สมรส	2	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	3	10	1	
24	5	นายจันทร์ พิทักษ์แสงเทียน	42	สมรส	3	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	5	10	-	
25	99	นายยืน อนาพิทักษ์	57	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	2	35	1	ลูกสาวออกเรือน 1
26	5/1	นายกอนเน พิทักษ์แสงเทียน	-	สมรส	-	ละว้า	-	ครู	-	-	-	ไปทำงานที่อื่น
27	6	นายสะแก สนขยสติด	40	สมรส	3	ละว้า	คริสต์	ค้าขาย , ไร่	4	20	1	ลูกสาวออกเรือน 1
28	10	นายนูน ทิพย์มั่ง	45	สมรส	3	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	7	20	-	ญาติกรรขมาอยู่ด้วย
29	91/1	นายคำปา ทิพย์มั่ง	53	สมรส	3	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	4	15	3	
30	115	นายบุญส่ง ทิพย์มั่ง	62	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	7	20	1	สะใภ้, หลาน อยู่ด้วย
31	91	นายบุญกัน ชูนราทิพย์	38	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	6	20	1	
32	98/2	นายแฮบรือ ชูนราทิพย์	42	สมรส	4	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	20	1	
33	39	นายบี เพชรล้ำค่า	45	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ของชำ , ไร่	4	20	1	ลูกสาว 2 คนออกเรือน
34	23/2	นางนุ บวรบุญทวี	40	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	4	20	-	
35	41/1	นายบุญธรรม ขอบชัยชนะ	40	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	21	-	
36	41/2	นายสมคิด ขอบชัยชนะ	38	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	5	-	
37	123	นายเปา พรายพิสุทธิ์	58	สมรส	2	ละว้า	คริสต์, พุทธ	ทำไร่	4	25	-	ลูกนับถือพุทธ
38	122	นายมี นานมูล	85	สมรส	7	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	6	25		ลูกชายออกเรือน 2

ที่มา: จากการสัมภาษณ์ เดือนเมษายน- พฤษภาคม พ.ศ. 2553

ตาราง 5-2 (ต่อ) รายละเอียดผู้อยู่อาศัยในบริเวณดั้งเดิม ของบ้านคง

ลำดับ	บ้านเลขที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	บุตร	ชาติพันธุ์	ศาสนา	อาชีพ	ผู้อยู่อาศัย	สร้างมาแล้ว(ปี)	ปรับปรุง(ครั้ง)	หมายเหตุ
39	61	นายบุญคุ้ม พลลสิทธิ์วงศ์	80	สมรส	8	ละว้า	คริสต์	ค้าขาย,ไร่	6	15	1	ทำร้านค้าของชำปีที่แล้ว
40	98/3	นายแสวง เปี่ยมชลธาร	48	สมรส	3	ละว้า	พุทธ,คริสต์	ทำไร่	4	22	1	ปู่,พ่อ แม่ นับถือพุทธ
41	98	นายสำราญ เปี่ยมชลธาร	36	สมรส	1	ละว้า	พุทธ	ค้าขายที่ มส.	3	30	1	ไปตั้งครอบครัว
42	98/4	นางอรพา เปี่ยมชลธาร	38	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ค้าขายที่ มส.	5	17	-	สามีเป็นชาวอีสาน
43	98/1	นางนุสรา เปี่ยมชลธาร	40	สมรส	4	ละว้า	พุทธ	ฝึกโรงเรียน	4	20	-	ลูกสาวออกเรือน 2 คน
44	56	นายอน ทิริสตัยกุล	30	สมรส	-	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	2	20	-	
45	61/1	นายน้อย พลลสิทธิ์วงศ์	54	สมรส	4	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	3	15	1	ลูก 3 คน ไปเรียนและทำงาน
46	41	นายบัญชา ขอบชัยชนะ	40	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	20	1	ยายอยู่ด้วย
47	92	นายธงชัย ชุนราทิพย์	40	สมรส	-	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	2	20	-	สอบถามจากเพื่อนบ้าน
48	92/1	นายเพลิน ชุนราทิพย์	42	สมรส	-	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	2	20	-	สอบถามจากเพื่อนบ้าน
49	23	นางชอบ วารีสกุล	45	สมรส	1	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	3	18	1	
50	23/1	นายหลาด วารีสกุล	40	สมรส	5	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	7	18	1	
51	15/1	นายดั่ง คงจรัสแสง	40	สมรส	2	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	4	20	1	สอบถามจากเพื่อนบ้าน
52	16	นายศ	-	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	4	20	-	สอบถามจากเพื่อนบ้าน
53	16/1	นายบุญโย	-	สมรส	1	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	3	20	-	สอบถามจากเพื่อนบ้าน
54	38/2	นายปี	-	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	20	-	
55	43	นายลา หวังโชคสุนทร	40	สมรส	3	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	3	25	1	
56	132	นายลา ชุนราทิพย์	40	สมรส	-	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	2	20	-	สอบถามจากเพื่อนบ้าน
57	80	นายละ ปุชนียบุคค	48	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	7	10	-	
58	65	นายสุประพันธ์ เบญจวรรณ	34	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	4	20	-	

ที่มา: จากการสัมภาษณ์ เดือนเมษายน- พฤษภาคม พ.ศ. 2553

ตาราง 5-2 (ต่อ) รายละเอียดผู้อยู่อาศัยในบริเวณดั้งเดิม ของบ้านคง

ลำดับ	บ้านเลขที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	บุตร	ชาติพันธุ์	ศาสนา	อาชีพ	ผู้อยู่อาศัย	สร้างมาแล้ว(ปี)	ปรับปรุง(ครั้ง)	หมายเหตุ
59	126	นายฉุน คำป้อ	48	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	20	-	
60	113	นายจันทร์ดีบ เสรีพนา	64	สมรส	5	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	3	25	1	ถูกแยกครอบครัวไปข้างแล้ว
61	96	นายพะเส้า ทวงคงสำเร็จ	60	สมรส	3	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	6	20	-	
62	14	นายคู กุลไพโรสนธิ	60	สมรส	5	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	3	15	-	
63	50	นายคานา กุลไพโรสนธิ	69	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	4	15	1	
64	38	นายละไค้ะ ขันใหญ่ขี้	56	สมรส	4	ละว้า	พุทธ,คริสต์	ทำไร่	8	22	-	
65	48	นายโตง หยกแสงดาว	53	สมรส	3	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	3	25	1	
66	68	นายมอด ปองสุขนา	60	สมรส	2	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	2	25	1	ถูกไปทำงานที่อื่น
67	117	นายเอือน ผ่านดาวเทียม	60	สมรส	4	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	6	25	1	สะใภ้,หลานอยู่ด้วย
68	85	นายพะละ พงคัคเค้า	60	สมรส	2	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	5	20	-	สอบถามจากเพื่อนบ้าน
69	95/1	นายลูก มาโนชเสถียร	52	สมรส	3	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	6	12	1	
70	18	นางศรี	50	สมรส	-	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	2	16	-	สอบถามจากเพื่อนบ้าน
71	89	นายพะมือเก อานนถาวร	58	สมรส	4	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	7	15	-	สะใภ้,หลานอยู่ด้วย
72	128	นายนิค เลิศฤทธิไกร	53	สมรส	4	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	6	16	-	
73	27	นายสนอง พิลัยนพแก้ว	45	สมรส	3	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	6	25	-	ลูก 2 คนออกเรือนแล้ว
74	30	นายประชา ขุนคงพิทักษ์	80	สมรส	1	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	3	25	1	
75	30/2	นางจันทร์ ขุนคงพิทักษ์	37	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	4	10	-	
76	116/1	นายพะยาบือ อุดมกิจศักดิ์	45	สมรส	4	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	4	15	-	
77	116	นายภิญโญ อุดมกิจศักดิ์	34	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	15	-	
78	25	นายบุญเฮือง ริมพาสาน	55	สมรส	1	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	2	15	-	

ที่มา: จากการสัมภาษณ์ เดือนเมษายน- พฤษภาคม พ.ศ. 2553

ตาราง 5-2 (ต่อ) รายละเอียดผู้อยู่อาศัยในบริเวณดั้งเดิม ของบ้านดง

ลำดับ	บ้านเลขที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	บุตร	ชาติพันธุ์	ศาสนา	อาชีพ	ผู้อยู่อาศัย	สร้างมาแล้ว(ปี)	ปรับปรุง(ครั้ง)	หมายเหตุ
79	25/1	นายบุญเอื้อง ริมพาสานน	30	สมรส	-	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	2	10	-	บ้านลูกชายนายบุญเอื้อง
80	20/1	นายจันตา พลีทั้งกาย	58	สมรส	4	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	6	20	1	แยกครอบครัวออกไป 2 คน
81	78	นายเพ็ง	60	สมรส	7	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	20	-	สอบถามจากเพื่อนบ้าน
82	112	นายกองกลาง ดวงกมลทิพย์	40	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	8	-	
83	112/1	นายสวัสดิ์ ดวงกมลทิพย์	38	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	8	-	
84	24	นางพัด กานนภูมิตร	54	สมรส	5	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	4	30	-	ใช้บ้านเลขที่เดียวกัน
85	24	ลูกชายนางพัด กานนภูมิตร	32	สมรส	1	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	3	2	-	
86	37/4	นายพัฒนา โรจนุปรกรณ์	45	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	4	20	1	
87	109	นายปรีชา อุดมธรรมศักดิ์	48	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	25	1	
88	29	นายละอู นิธิภักพันธ์	43	สมรส	1	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	3	20	-	
89	2	นายอาริศ พิเศษจาดูรงค์	43	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	4	20	-	
90	22/1	นายคาเบียน อนุกิจเจริญ	50	สมรส	4	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	4	20	-	แยกครอบครัวไปบ้างแล้ว 2
91	22	นายกวัก อนุกิจเจริญ	65	สมรส	7	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	6	30	1	แยกครอบครัวไปบ้างแล้ว
92	22/2	นายสมพงษ์ คงคาพิสุทธิ	30	สมรส	3	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	5	10	-	
93	134	นายยามสุข เหวงกิจสมบูรณ์	50	สมรส	8	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	7	30	1	แยกครอบครัวไปบ้างแล้ว
94	36	นายแสน ยิ่งใหญ่ศิริ	40	สมรส	3	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	5	20	-	
95	110	นายสายัญ วิมขตทา	45	สมรส	1	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	3	20	-	
96	127	นายกองมูล ภูมิตชินยง	60	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	3	20	-	
97	51	นายเสาร์ เจริญกิจไพศาล	70	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	3	15	-	แยกครอบครัวออกไป 2 คน
98	50/1	นายแกะ เจริญกิจไพศาล	45	สมรส	5	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	7	15	1	

ที่มา: จากการสัมภาษณ์ เดือนเมษายน- พฤษภาคม พ.ศ. 2553

ตาราง 5-2 (ต่อ) รายละเอียดผู้อยู่อาศัยในบริเวณดั้งเดิม ของบ้านดง

ลำดับ	บ้านเลขที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	สถานภาพ	บุตร	ชาติพันธุ์	ศาสนา	อาชีพ	ผู้อยู่อาศัย	สร้างมาแล้ว(ปี)	ปรับปรุง(ครั้ง)	หมายเหตุ
99	83	นายอินทาท ชุมนุมาสา	38	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	6	20	1	ปลูกกับย้ายยังอยู่
100	54/1	นายขาว วิจิตรพนาเวสน์	55	สมรส	4	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	20	-	
101	55	นายลา	48	สมรส	4	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	5	20	-	
102	54	นายสร	90	สมรส	1	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	7	30	1	
103	95	นายดี	55	สมรส	2	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	4	15	1	
104	54/2	นายพา กิติชยากุล	48	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	4	15	-	
105	138	นายสร้าง	45	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	2	20	-	ลูกไปเรียน และทำงาน
106	104	นายคำ วิเคราะห์ดาว	60	สมรส	3	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	3	15	-	
107	104/1	นายทองสุข วิเคราะห์ดาว	30	สมรส	2	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	4	2	-	
108	125	นายโก๊ะ นิชิโรจณี	72	สมรส	4	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	6	17	1	
109	125/1	ลูกนายโก๊ะ นิชิโรจณี	45	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	รับจ้าง	4	10	-	
110	81	นายธีรศักดิ์ ยงศรีพนาพร	44	สมรส	3	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	5	14	1	
111	118	นายดีด กานนดิลก	65	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	6	12	-	
112	131	นายพัค วิเศษคำนึ่ง	55	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	20	-	
113	130	นายเงิน หุบผาใส	50	สมรส	3	ละว้า	คริสต์	ค้าขาย	5	10	-	
114	129	นายวัน หุบผาใส	60	สมรส	4	ละว้า	คริสต์	ค้าขาย	6	20	-	
115	62	นายคีน ขุนคงพิทักษ์	55	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	4	25	-	
116	49	นายนพพร ชวัลลโกคา	40	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	รับจ้าง	5	20	-	
117	49/1	นายสัน ชุมนุมาสา	40	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำงาน ชม.	4	15	-	
118	90	นายโลน วสันต์บรรทม	45	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	6	20	-	

ที่มา: การสัมภาษณ์ เดือนเมษายน- พฤษภาคม พ.ศ. 2553

ตาราง 5-2 (ต่อ) รายละเอียดผู้อยู่อาศัยในบริเวณดั้งเดิม ของบ้านคง

ลำดับ	บ้านเลขที่	ชื่อ -สกุล	อายุ	สถานภาพ	บุตร	ชาติพันธุ์	ศาสนา	อาชีพ	ผู้อยู่อาศัย	สร้างมาแล้ว(ปี)	ปรับปรุง(ครั้ง)	หมายเหตุ
119	63	นายปุก อธิเสริมสกุล	45	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	25	-	
120	7	นายเกริก เวโรจนกร	49	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	7	18	-	
121	66/1	นายอุดร ขุนคงพิทักษ์	30	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	รับจ้าง	5	4	-	
122	63/1	นายบือแฮ อธิเสริมสกุล	42	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	4	6	-	
123	101/2	นายบุญชัย มีมาตรฐาน	33	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	4	7	-	
124	52	นายบุญ คงจรัสแสง	45	สมรส	4	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	8	15	-	
125	50/2	นายชาญ ชนะไพศาล	37	สมรส	4	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	6	3	-	
126	114	นายคำเสาร์ อธิศิริศักดิ์	60	สมรส	2	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	6	20	-	น้องสาวปลูกบ้านติดกัน 4 ปี
127	87	นายสะอาด พลีทั้งกาย	37	สมรส	2	ละว้า	คริสต์	อ.พัฒนาเด็ก	4	15	-	
128	20	นางดิฐ เอธิรวัญ	62	สมรส	-	ละว้า	-	ทำงาน ชม.	-	17	-	สอบถามจากเพื่อนบ้าน
129	76	นายวุฒิไกร ชุธรรมเจริญ	39	สมรส	1	ละว้า	พุทธ	ค้าขาย	3	12	1	
130	76/1	นายลุย	42	สมรส	1	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	3	10	1	
131	79/3	นายปึก ชุธรรมเจริญ	45	สมรส	2	ละว้า	คริสต์	ทำไร่	3	10	1	
132	28	นายสมดี พลีทั้งกาย	50	สมรส	4	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	20	-	
133	75	นายตาล ชุธรรมเจริญ	80	สมรส	4	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	8	25	-	
134	88	นางจิ พิเศษคำนึ่ง	50	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	8	15	1	
135	16/2	นายปิ่นลี พลีทั้งกาย	38	สมรส	2	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	6	15	-	
136	75/1	นายดูล พลีทั้งกาย	45	สมรส	4	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	8	15	-	
137	19/1	นายสมเพชร พลีทั้งกาย	40	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	6	15	-	
138	6	นายปราสาท พลีทั้งกาย	40	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	20	1	
139	101/1	นายสนั่น มีมาตรฐาน	42	สมรส	3	ละว้า	พุทธ	ทำไร่	5	20	1	

ที่มา: การสัมภาษณ์ เดือนเมษายน- พฤษภาคม พ.ศ. 2553

5.2 องค์ประกอบทางกายภาพของชาวไร่บ้านดง

ชาวไร่บ้านดงนั้นตั้งถิ่นฐานอยู่บนพื้นที่ลาดชันสูงกว่าระดับน้ำทะเลท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เป็นป่าเขา และอุดมสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติโดยเริ่มต้นอพยพมาตั้งถิ่นฐานรวมตัวกันก่อเกิดเป็นชุมชนเล็กๆ ได้ขยายตัวขึ้นในเวลาต่อมา ซึ่งปัจจุบันสภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิตที่แปรเปลี่ยนไปได้ส่งผลต่อรูปแบบทางกายภาพที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เป็นเสมือนภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษชาวไร่ได้สั่งสมมาจนกลายเป็นวัฒนธรรม และประเพณีที่คอยยึดเหนี่ยวเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในชุมชนชาวไร่มาแต่อดีตอาจเพราะด้วยสาเหตุ และปัจจัยต่างๆ ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อชาวไร่ทั้งทางตรง และทางอ้อมชุมชนจึงปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อม และวิถีชีวิตไปอย่างรวดเร็วจนแทบไม่สามารถที่จะนำกลับมาได้ทำได้แต่เพียงคงสภาพเดิมในปัจจุบันไว้ควบคู่ไปกับแนวคิดที่ยึดถือปฏิบัติกันเรื่อยมาโดยตระหนักถึงบริบททางสภาพแวดล้อมของชุมชนที่สามารถอยู่ร่วมกับการพัฒนาจากทุกๆ ด้านที่เกิดขึ้น

5.2.1 การจัดองค์ประกอบระดับหมู่บ้าน

จากการศึกษารวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนั้นปรากฏว่าผังหมู่บ้านแบบดั้งเดิมยังคงปรากฏเป็นรูปร่างแผนผังที่เอียงกลาง ตามที่ได้ศึกษามาแล้ว ซึ่งหมู่บ้านปัจจุบันจะกระจายตัวออกไปตามพื้นที่ทั้งหมด 3 กลุ่ม โดยการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า กลุ่มที่กระจายออกไปเป็นกลุ่มที่เคยอยู่ในพื้นที่เดิมมาก่อน จนกระทั่งความหนาแน่นของประชากรในชุมชน ตลอดจนสมาชิกของแต่ละครอบครัวที่มีเพิ่มขึ้นจึงเกิดความจำเป็นต้องใช้พื้นที่เพิ่มขึ้นตามลำดับ และอีกส่วนหนึ่งเป็นกลุ่มหน่วยงานของภาครัฐประกอบด้วยโรงเรียน และ โครงการหลวง ซึ่งแต่ละพื้นที่มีแนวเขตรองน้ำลำห้วยเป็นตัวแบ่งเขตในหมู่บ้านจะมีธารน้ำไหลผ่านทั้งหมด 3 สาย ไหลผ่านลงสู่พื้นที่การเกษตรด้านล่างของหมู่บ้าน

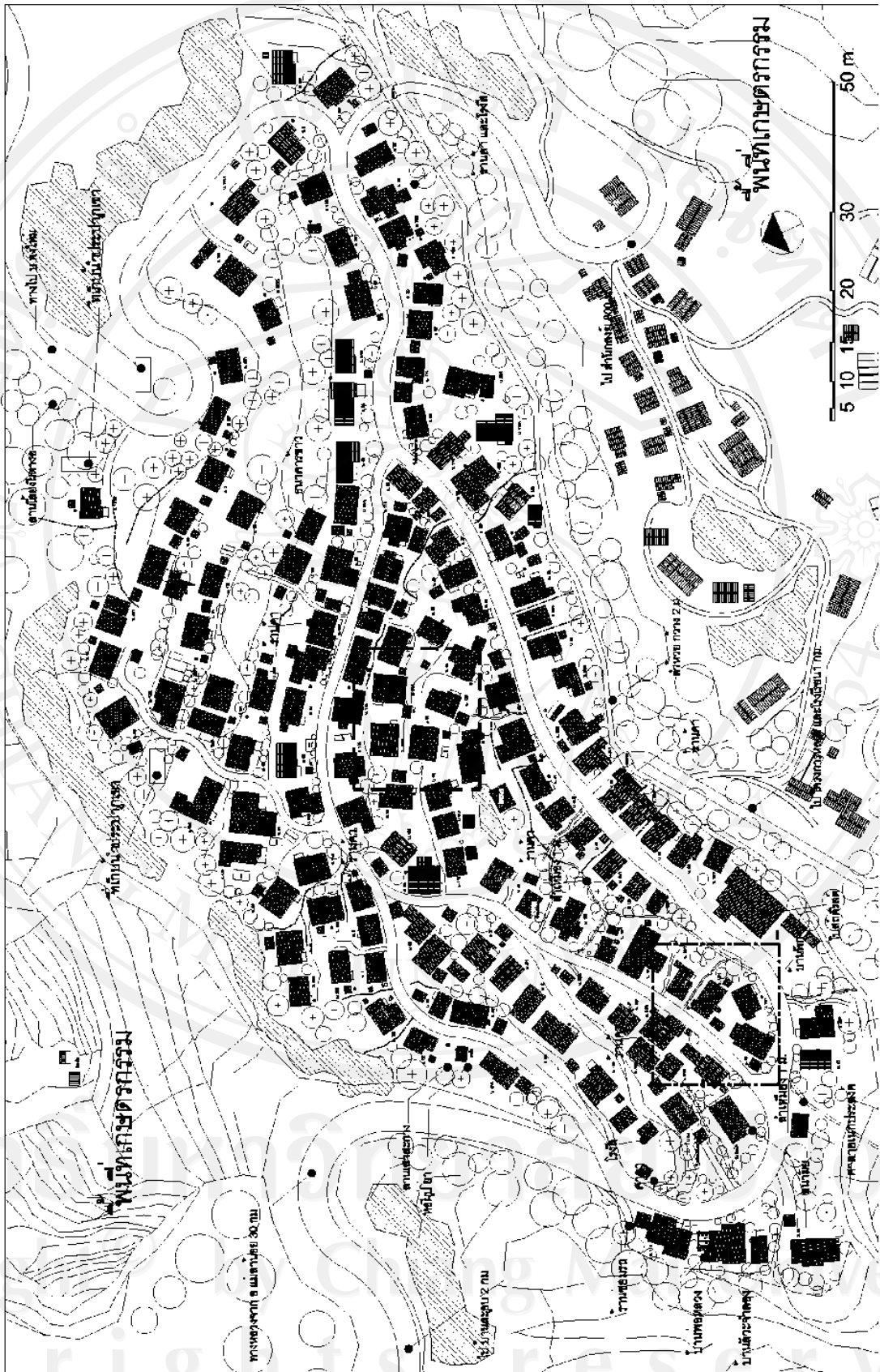
การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการของผังในอดีตที่แบ่งตามช่วงเวลาโดยอ้างอิงข้อมูลจากการสัมภาษณ์การตั้งถิ่นฐานของหมู่บ้านได้พิจารณาถึงสภาพแวดล้อม และทรัพยากรในพื้นที่มาเป็นอันดับแรกเป็นชุมชนที่เกิดจากการรวมตัวของชาวไร่ ซึ่งในช่วงแรกๆยังเป็นหมู่บ้านขนาดเล็กมีลานเสาสะกางเป็นจุดศูนย์กลาง(Center)ของชุมชนและเป็นลานสำหรับประกอบพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์โดยชาวบ้านที่นับถือศาสนาพุทธ-ผี ซึ่งปัจจุบันพิธีการดังกล่าวจะไม่ค่อยปฏิบัติกันบ่อยครั้งแล้วนั้น สืบเนื่องจากต้นทุนในการใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องเช่น ไร่ และเครื่องพิธีมีค่าใช้จ่ายที่สูง และให้ความสำคัญโดยอยู่บริเวณด้านหน้าหมู่บ้านหรือเรียกว่า “หัวบ้าน” ตามลักษณะการศึกษาวิจัยผังชุมชนดั้งเดิมในประเทศไทย ซึ่งทางเข้าหมู่บ้านด้านหน้าของชาวไร่ดั้งเดิมจะปรากฏเป็นการสานไม้ไผ่เป็นฉากเรียกว่า “ตะแหลว” หรือ “หลาว” ตามแต่พื้นที่นั้นจะเรียกโดยเชื่อว่าจะป้องกันสิ่งไม่

ดีไม่ให้เข้ามาในหมู่บ้าน ปรากฏในบันทึกการบูชาเสาอินทขิล และการสร้างเมืองเชียงใหม่ที่วัดเจดีย์หลวง “เสาสะแกง” เป็นสัญลักษณ์ที่เกี่ยวเนื่องกับเรื่องของเวลา (Time Line) สามารถบ่งบอกยุคสมัยของชุมชนการก่อตั้งชุมชน การเปลี่ยนแปลงผู้นำของหมู่บ้านในแต่ละรุ่นที่จะสืบเชื้อสายต้นตระกูลของสะแกงเป็นหลัก โดยสังเกตได้จากจำนวนของเสาที่ตั้งอยู่ถ้าเสาใดพุงก็จะสร้างขึ้นมาแทนที่ใหม่เสาสะแกงของชาวละว้าบ้านดงเป็นไม้แกะสลักสูงประมาณ 2-3 เมตรมีประมาณ 4 ต้นโดยต้นล่าสุดที่มีการประกอบพิธีไปนั้นได้รับความอนุเคราะห์งบประมาณจากโครงการหลวง และการถ่ายทำสารคดีของบริษัทพานอรามา และมืองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมข้างเคียงที่เรียกว่า “หอผีปู่ย่า” อยู่ในพื้นที่เดียวกันซึ่งมีการปรับปรุงมาหลายครั้งแล้วจากฝั่งดังกล่าวจะพบว่าการกระจายตัวของที่พักอาศัยออกห่างรอบๆบริเวณลานเสาสะแกงไปตามภูมิประเทศที่ลดหลั่นกันลงไปและห่างออกไปเรื่อยๆ

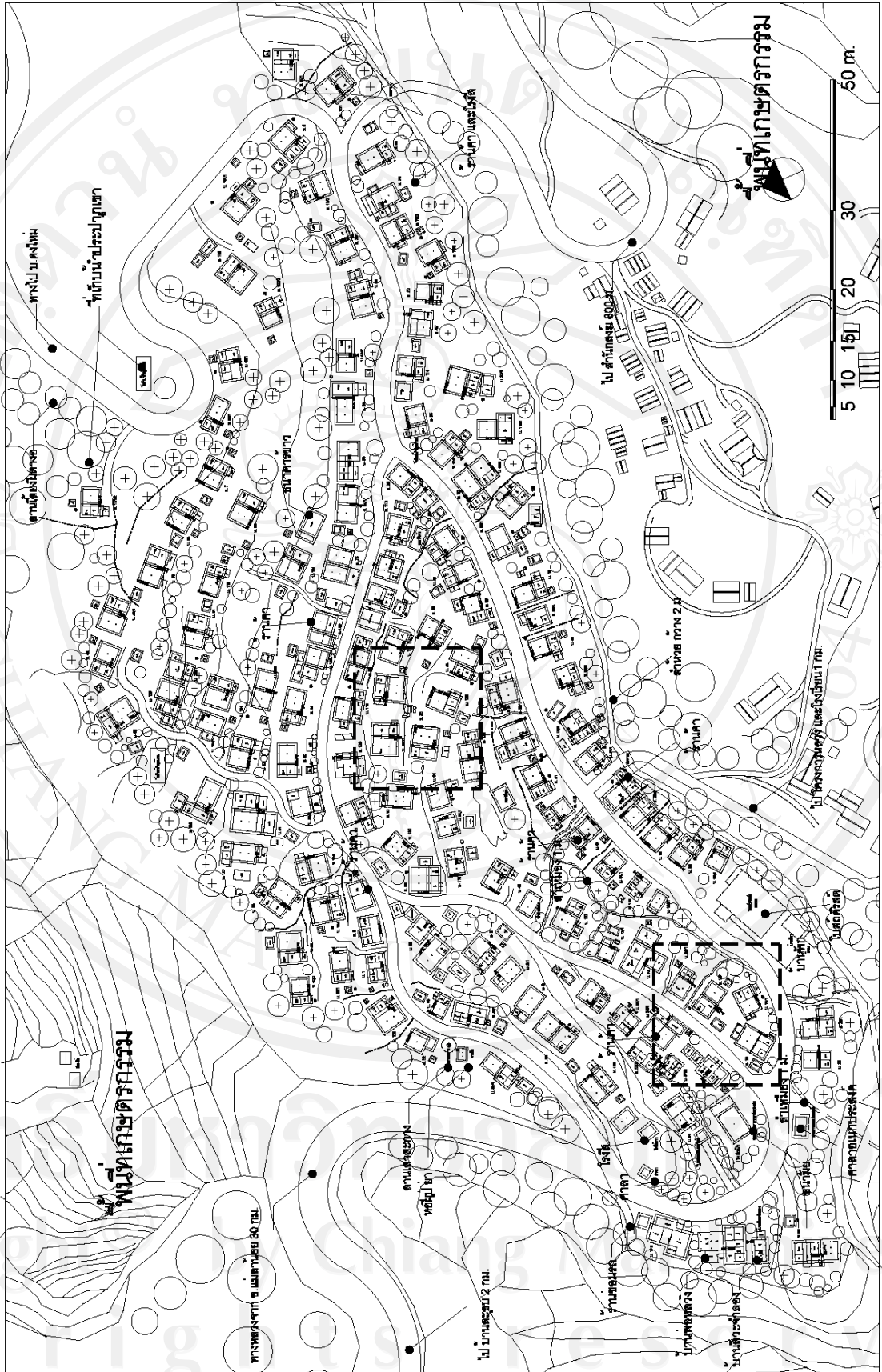
ปรากฏการณ์จากอิทธิพล และปัจจัยดังกล่าวเป็นสาเหตุหนึ่งมาจากการเพิ่มจำนวนของประชากรที่มากขึ้นส่งผลต่อพื้นที่อยู่อาศัยที่มีการปลูกสร้าง ต่อเติมกันตามฐานะอันพึงมี ในแต่ละหลังคาเรือนนิยมสร้างให้ด้านหน้าจั่วหันเข้าหาถนนในหมู่บ้านซึ่งเป็นถนนคอนกรีตถูกสร้างมาภายหลัง เพื่อให้เป็นทางสัญจรที่สะดวกสำหรับยานพาหนะสมัยใหม่เชื่อมโยงเส้นทางแทนที่การเดินทางที่พบเห็นได้น้อยลง สถานที่ที่สำคัญในหมู่บ้านประกอบด้วยสถานีอนามัย โบสถ์คริสต์ สำนักสงฆ์ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาต้น โครงการหลวงห้วยห้อม ปลูกสร้างอยู่ตามตำแหน่งที่ปรากฏในผัง และองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นใหม่จากด้านของเทคโนโลยีการสื่อสารรวมทั้งเสาระบบกระจายเสียงในชุมชน งานรับสัญญาณดาวเทียม เป็นต้น

โครงข่ายทางความคิดความเชื่อ และวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงเข้ากับสภาพแวดล้อมที่ยังมีการใช้พื้นที่ประกอบกิจกรรมประจำปี ประจำฤดูกาลเป็นพื้นที่รอบๆหมู่บ้านนั้นคือ พื้นที่ป่าชุมชนชาวบ้านใช้เป็นพื้นที่เช่นไวก่อน และหลังการทำเกษตรกรรม เพื่อแสดงความเคารพต่อธรรมชาติ ื่อผลต่อสภาพจิตใจ สุขภาพจิตที่ดีเกิดความสุขในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอยู่ต่อไป นับเป็นสายใยที่เชื่อมโยงถึงกันในระบบของสภาพแวดล้อมสังคมดั้งเดิมในชนบททางภาคเหนือของประเทศไทย

จากลำดับเหตุการณ์ของกำเนิด และพัฒนาการของชาวละว้าบ้านดงพบว่าองค์ประกอบของหมู่บ้านด้านการวางผังได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบเข้ากับถนนคอนกรีตที่มีหลายเส้นทางในหมู่บ้าน ชาวบ้านใช้ยานพาหนะแทบทุกหลังคาเรือน ทางเดินเชื่อมในแต่ละครอบครัวถูกนำพื้นที่มาสร้างเป็นบ้านพักอาศัย และมีการทำเกษตรกรรมขนาดใหญ่กันอย่างแพร่หลายพื้นที่การเกษตรอยู่ห่างออกไปจากชุมชนทุกขณะ เนื่องด้วยการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในชุมชนเกิดความจำเป็นต้องใช้พื้นที่มากขึ้นพื้นที่ปัจจุบันมีความหนาแน่นแออัดของบ้านพักอาศัยไม่สามารถขยายพื้นที่ได้เพราะกระทบต่อพื้นที่เกษตรกรรม

ภาพ 5.6 การจัดผังองค์ประกอบบ้านแดง
ที่มา: จากการทำวิจัย ปีพ.ศ. 2553-2554

ภาพ 5-7 การจัดสิ่งปลูกสร้างบ้านแดง
ที่มา: จากการสำรวจ ปีค.ศ. 2553-2554

การย้ายไปตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่คือ บ้านดงใหม่ห่างจากบ้านดงประมาณ 5 ก.ม. โดยมีจำนวนครัวเรือน 20 ครอบครัวยุคโดยประมาณอัตราส่วนของผู้ที่นับถือศาสนาที่มีความใกล้เคียงกันพื้นที่พิธีกรรมถูกลดบทบาทลงไปจากความเชื่อที่ลดน้อยลงตามไปด้วยชาวบ้านไม่ได้ให้ความสำคัญเหมือนในอดีตที่ผ่านมารูปแบบการเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ส่วนรวมไม่ได้รับความสนใจอีกต่อไปมีผลต่อประเพณีวัฒนธรรม และแนวคิดด้านการวางผังที่ขาดการทำความเข้าใจต่อผู้คนในหมู่บ้าน

5.2.2 การจัดองค์ประกอบระดับกลุ่มเรือน

เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างที่ทำการคัดเลือกเพื่อนำมาศึกษาโดยพิจารณาจากกลุ่มครอบครัวที่เคยอาศัยอยู่ในพื้นที่เดิมมาแต่อดีตมีครอบครัวเครือญาติอาศัยในบริเวณพื้นที่เดียวกันเพื่อที่จะทราบถึงรูปแบบองค์ประกอบทางด้านสถาปัตยกรรม

จากการศึกษาพบว่ารูปแบบของผังบริเวณบ้านในครอบครัวชาวละแวกบ้านดงจะสร้างบ้านกันในพื้นที่ของครอบครัวหลักทางฝ่ายของพ่อมีการจัดแบ่งพื้นที่กันอย่างลงตัวและเว้นช่องทางเดินเท้าให้ไปมาหาสู่กันกับพื้นที่ข้างเคียงในกรณีต่างระดับกันจะขุดดินทำขั้นบันไดเป็นช่องทางไม่ปรากฏแนวรั้วเขตแดนที่ชัดเจนเป็นที่ทราบกันเองระหว่างเพื่อนบ้าน ทั้งนี้ในบางครอบครัวอาศัยต้นไม้เป็นแนวหลักขอบเขตพื้นที่บริเวณบ้านประกอบด้วย กลุ่มเรือนพักอาศัย 2-3 หลัง และมีหลองข้าว หรือยุ้งข้าว ห้องน้ำแยกออกจากตัวเรือนบ่อคอนกรีตกักเก็บน้ำ จานดาวเทียม คอกสัตว์ ที่จอดยานพาหนะ เป็นองค์ประกอบรอบบ้านพักอาศัยจะเห็นได้ว่าห้องน้ำ และระบบประปาเริ่มก่อสร้างในช่วงที่มีการจัดตั้งอนามัยชุมชนโดยวิธีการบริหารจัดการทรัพยากรชุมชนอย่างเป็นระบบโดยบางกลุ่มเรือนใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วมกันเนื่องจากพื้นที่แออัดบางครอบครัวจำเป็นต้องตัดทอนองค์ประกอบในที่ดินของครอบครัวออกไปจะเห็นว่าห้องน้ำ หลองข้าว จานดาวเทียม ในกลุ่มครอบครัวสามารถที่จะใช้ร่วมกันได้แต่ยานพาหนะกลับเป็นปัญหาที่จะต้องอาศัยที่ว่างสาธารณะหรือของเพื่อนบ้านเป็นที่จอดด้วยกลุ่มบ้านพักอาศัยบางกลุ่มอยู่ในกลางพื้นที่ด้านในของเพื่อนบ้านเข้าออกได้ด้วยการเดินเท้าเท่านั้น

ปัญหาจากการสร้างถนนตัดผ่านกลางหมู่บ้านบางกลุ่มครอบครัวถูกแบ่งแยกออกจากกันและกันด้วยถนนคอนกรีตขาดการเชื่อมโยงกันระหว่างครอบครัวบ้านถูกปล่อยไว้ให้รกร้างอาจด้วยที่วิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไม่ได้อยู่ในระบบเกษตรกรรม จึงย้ายออกไปประกอบอาชีพต่างๆภายนอกชุมชน และกลับมาสร้างต่อเติมบ้านเป็นครั้งคราว ในกลุ่มของความหลากหลายทางศาสนาพบว่าหลายกลุ่มอยู่ร่วมกันได้ตามปกติทั้งที่เป็นญาติกันแต่มีรูปแบบความเชื่อที่ต่างกันมีการพบปะพูดคุยกันตามประสาญาติพี่น้องต่างกันแต่ในระบบกิจกรรมโดยไม่มีกิจกรรมทางศาสนาที่เคยทำร่วมกันบ้านหลังใดนับถือศาสนาคริสต์จะเลิกประกอบพิธีกรรมความเชื่อดั้งเดิมเรื่องผีโดยเด็ดขาดความเชื่อที่สืบทอดกันมาเริ่มที่จะจางหายไปในช่วงนี้ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวลดน้อยลงจะเห็นว่า

องค์ประกอบที่ขาดหายไปของกลุ่มนี้คือพื้นที่ความสัมพันธ์ในเครือญาติหลักข้อห้ามทางศาสนาเป็นตัวแปรสำคัญในการมีส่วนร่วมทางกิจกรรมของชุมชน ไม่เพียงแต่ศาสนาเท่านั้นที่ทำให้การจัดองค์ประกอบระดับกลุ่มเรือนเปลี่ยนแปลงไป สภาพเศรษฐกิจรายได้ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่มีผลกระทบต่อองค์ประกอบระดับกลุ่มเรือนบางกลุ่มออกไปทำงานนอกชุมชนพอมีรายได้ในระดับหนึ่งก็นำมาปลูกสร้างบ้านหรือต่อเติมตามความต้องการ ทั้งนี้เป็นการสร้างแบบสมัยใหม่แต่ไม่ได้มาพักอาศัยเป็นการถาวร และปัจจัยที่ตามมาคือพาหนะทั้งจักรยานยนต์ รถยนต์ต่างเป็นสิ่งจำเป็นไปแล้วในยุคปัจจุบันไม่ว่าแม้แต่ชุมชนชนบทบ้านพักอาศัยถูกต่อเติมเป็นที่จัดเก็บยานพาหนะต่างๆบางหลังคาเรือนใช้บริเวณใต้ถุนบ้านที่ยกสูงอยู่แล้วมาใช้ประโยชน์บางกลุ่มปลูกสร้างเป็นเพิงพักให้กับยานพาหนะบนที่ดินของครอบครัว จะเห็นว่าปัจจุบันแทบทุกหลังคาเรือนมีการใช้ยานพาหนะทั้งในการประกอบอาชีพ และเดินทางติดต่อสื่อสารกับสังคมภายนอกพื้นที่ของครอบครัวเริ่มที่จะอัดแน่นไปด้วยการต่อเติมสิ่งปลูกสร้าง และการสร้างทดแทนของเดิมที่มีอยู่

ภาพ 5-8 การจัดองค์ประกอบระดับกลุ่มเรือนของบ้านดง

ที่มา: การสำรวจ เดือนเมษายน – พฤษภาคม พ.ศ. 2554

กลุ่มเรือนตัวอย่างแรกดังกล่าวเป็นบ้านของตระกูลขยันใหญ่ยิ่ง เป็นกลุ่มบ้านพักอาศัยของวิฑูรย์ เลขที่ 126/1 มงคล เลขที่ 38/1 สมควร เลขที่ 38 ทั้งหมด 3 หลังคาเรือนโดยเป็นกลุ่มครอบครัว

ที่มีองค์ประกอบของพื้นที่อยู่ในบริเวณดั้งเดิมมีขอบเขตบริเวณที่ดินเป็นแนวรั้วโปร่ง และต้นไม้ และมีความเชื่อมโยงของระบบครอบครัวในพื้นที่เดียวกันบ้านของบิดาคือหลังที่นายสมควร ซึ่งเป็นน้องชายคนเล็กเป็นผู้รับช่วงต่อกับบิดาอยู่อาศัยกับบิดาจนมีครอบครัวของตนเองจนถึงปัจจุบันส่วนนายวิฑูรย์ และนายมงคลนั้นปลูกเรือนในบริเวณที่ดินของบิดา ซึ่งก็มีครอบครัวของตนเองเช่นกัน ในสายความเชื่อปัจจุบันมีบิดา มารดา นายวิฑูรย์ที่ยังนับถือศาสนาพุทธ และประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อเรื่องผีส่วนบุคคลในครอบครัวทั้ง 3 ครอบครัวที่เหลือนับถือศาสนาคริสต์ทั้งหมด ลักษณะผังบริเวณของครอบครัวมีระดับพื้นที่ที่ต่างกัน บ้านนายสมควรสามารถเดินเชื่อมกับถนนด้านทิศใต้ซึ่งเป็นถนนหลักของหมู่บ้านทางเดินเท้าสู่ตัวเรือนจะผ่านเพื่อนบ้านเข้ามาองค์ประกอบของเรือนประกอบด้วยห้องน้ำ คอกสัตว์ หลวงข้าว บ่อเก็บน้ำคอนกรีต และเชื่อมต่อไปยังบ้านนายวิฑูรย์ด้วยการเจาะบันไดจากดินต่างระดับกันประมาณ 1.2 เมตรสามารถเดินต่อไปยังบ้านนายมงคลได้ บ้านนายสมควร และนายมงคลมีรูปแบบพื้นที่ใช้สอยคล้ายกันเป็นบ้านสองชั้นใต้ถุนโล่งมีองค์ประกอบของงานเป็นส่วนเชื่อมต่อกับพื้นที่ส่วนอื่นๆ ส่วนบ้านนายวิฑูรย์นั้นปรับปรุงต่อเติมเป็นบ้านสองชั้นด้านล่างก่อผนังกันเป็นสัดส่วนใช้เป็นห้องครัว ที่เก็บของ และห้องน้ำด้านบนบริเวณชานร่มใช้เป็นสำหรับทอผ้า และต่อไปยังห้องนอนทั้งนายมงคลและนายวิฑูรย์ใช้ทางเข้าออกหลักด้านทิศเหนือลักษณะแนวชายคาบ้านนายมงคลหันหน้าจั่วไปยังทิศตะวันตกขนานกับแนวระดับที่ดิน ส่วนอีกสองหลังหันหน้าไปคนละด้านในทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และตะวันออกเฉียงใต้เมื่ออยู่บนบริเวณเดียวกันแล้วเกิดความหนาแน่นไม่มีที่ว่างที่ใช้ร่วมกันแต่ไม่กั้นแนวเขตที่ดินกับเพื่อนบ้านมีลักษณะพื้นที่สูงต่ำที่เป็นตัวแบ่งแยก สำหรับสามหลังนี้มีทางเดินเท้าระหว่างบ้านนายวิฑูรย์ และบ้านบิดาเป็นแกนกลางเชื่อมโยงครอบครัวเข้าไว้ด้วยกัน และศาสนาที่แตกต่างกันไม่มีผลกระทบในความสัมพันธ์ของเครือญาติขาดหายไปเพียงกิจกรรมที่เคยทำร่วมกันระหว่างครอบครัว และชุมชนถูกลดความสำคัญลงตามลำดับความเชื่อของสมาชิกรุ่นใหม่ในครอบครัว

กลุ่มเรือนที่สองเป็นของบ้านนายลัง นายยศ นายบุญโย และนายดั่ง ซึ่งทั้งนายลัง และนายดั่งเป็นครอบครัวที่นับถือศาสนาคริสต์โดยทั้ง 3 ครอบครัวเป็นญาติกันยกเว้นนายดั่งที่เป็นเพียงเพื่อนบ้านลักษณะการวางผังตัวเรือนจะเว้นช่องทางเท้าระหว่างเพื่อนบ้าน อีกทั้งเป็นลักษณะของแนวเขตที่ดินส่วนบ้านที่นับถือศาสนาคริสต์จะหันไปทางทิศเดียวกัน และมีการขึ้นลงบันไดในทิศทางเดียวกันจะพบว่า การเข้าถึงจากบันไดจะไปขึ้นบริเวณชานร่มหรือโล่งโล่งมากกว่าแบบของศาสนาพุทธที่จะขึ้นไปยังชานแดดเป็นอันดับแรกในจุดสังเกตนี้มีความเกี่ยวข้องกับสุขอนามัย และวิถีชีวิต และยังต่างจากครอบครัวที่นับถือศาสนาพุทธที่ขึ้นลงทางด้านตะวันตกเฉียงใต้การเชื่อมโยงส่วนบริเวณรอบบ้านใช้ทางสัญจรระหว่างกันด้วยทางเดินเท้า ส่วนพื้นที่ใช้สอยมีเค้าโครงของพื้นที่ชานแดด ชานร่ม ส่วนนอนที่ยังเหมือนกันแต่ได้เพิ่มเติมส่วนที่เป็นห้องน้ำ ที่จอดรถยนต์ ที่เก็บน้ำ

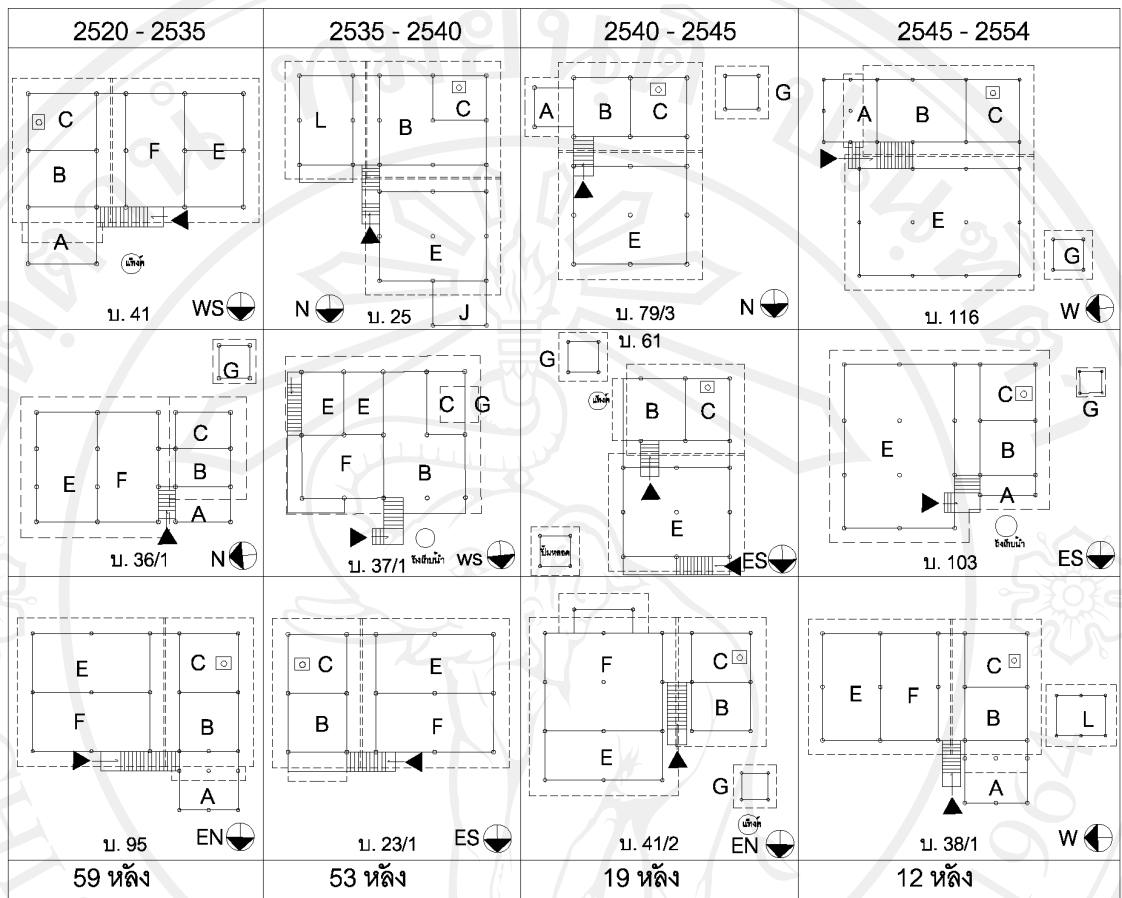
เข้ามาในพื้นที่ขอบเขตของที่ดินมีรั้วโปร่งที่เป็นไม้ไผ่จัดสานประกอบกับตำแหน่งของต้นไม้ใหญ่ที่เหมือนกับกลุ่มแรก ทั้งสองกลุ่มเรือนนั้นมีลักษณะของลานที่ใช้ร่วมกันระหว่างเครือญาติ และปรากฏเป็นเป็นทางเดินร่วมที่ชัดเจน ต่างกันที่กลุ่มแรกมีระดับดินที่ตั้งของเรือนสูงต่างระดับกัน ส่วนกลุ่มที่สองตั้งในบริเวณพื้นที่ราบ และมีทางเข้าออกติดกับถนนคอนกรีตการันรั้วจะเป็นตำแหน่งที่กันเพื่อความปลอดภัยจากยานพาหนะ และกันในจุดที่อันตรายต่อบุตรหลาน และสัตว์เลี้ยงทั้งยังใช้ปลูกพืชผักสวนครัวไว้บริโภคกันในครัวเรือน บ้านของชาวคริสต์นิยมใช้วัสดุที่เป็นโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กบางหลังต่อเติมพื้นที่ชั้นล่างไว้ใช้สอยโดยเอนกประสงค์

5.2.3 การจัดองค์ประกอบระดับเรือนพักอาศัย

องค์ประกอบของเรือนพักอาศัยเป็นลักษณะเรือนเครื่องสับหลังคามุงกระเบื้องลอนเป็นพัฒนาการของที่อยู่อาศัยที่มีการปรับเปลี่ยนวัสดุทดแทนของเดิมที่หมดสภาพตามกาลเวลา ชั้นล่างใต้ถุนบ้านเป็นที่สำหรับเก็บพื้น และเก็บของใช้ทางการเกษตร จากการศึกษาเปรียบเทียบพบว่ารูปแบบบ้านดั้งเดิมเค้าโครงจะเป็นบ้านพักอาศัยของพ่อแม่ที่ปัจจุบันจะเป็นลูกชายคนเล็กเป็นผู้ครอบครองโดยมีประโยชน์ใช้สอยเริ่มจากขนแคะใช้สำหรับตากผลผลิตทางการเกษตร ถัดมาเป็นซานร่วมใช้เป็นที่นั่งทอผ้า ด้านในเป็นครัวไฟ และเป็นที่นอนของพ่อแม่ โดยรูปแบบการต่อเติมเนื่องด้วยครอบครัวมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นจึงมีการสร้างบ้านอีกหลังติดกันแยกส่วนหลังคาโดยให้ชายคาชิดกันมีขนาด และช่วงเสาที่ใกล้เคียงกันทั้งนี้หลังที่สร้างใหม่นี้ใช้เป็นที่นอนเป็นหลักทั้งของพ่อแม่และครอบครัวของลูกชายคนเล็กกรณีมีการรื้อถอนชาวลัวะจะทำการสร้างในที่ดินเดิมตำแหน่งเดิม ส่วนลูกชายคนอื่นๆจะสร้างบ้านเป็นของตนเองในที่ดินของพ่อแม่ โดยมีรูปแบบของบ้านพักอาศัยไม่แตกต่างไปจากบ้านเดิมที่อยู่อาศัยมากับพ่อแม่

ปัจจัยที่มีการต่อเติมนอกเหนือจากการมีสมาชิกเพิ่มขึ้นแล้ว และด้วยสภาพรายได้ที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ต้องการที่จะปรับปรุงที่อยู่ให้สะดวกสบายมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และถูกสุขอนามัย ซึ่งบางครอบครัวใช้ชั้นใต้ถุนเป็นที่ทำการค้าสร้างรายได้ช่องทางให้กับครอบครัว อีกทั้งวัสดุธรรมชาติที่หาได้ยาก และมีราคาสูงในปัจจุบันลำดับของการเปลี่ยนแปลงเรือนพักอาศัยเริ่มจากวัสดุหลังคาที่ใช้หญ้าคาซึ่งมีอายุการใช้งานเพียง 2-3 ปีเปลี่ยนมาใช้สังกะสีพอพุงจึงเปลี่ยนมาใช้กระเบื้องลอน ในส่วนของโครงสร้างจะเริ่มใช้เสาซีเมนต์แทนเสาไม้ที่มีราคาสูง และหาได้ยาก การต่อเติมที่จ่อรถยนต์ที่ปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งในการประกอบอาชีพ มีการต่อเติมออกมา 2 แบบคือ 1) ใช้ใต้ถุนบ้านเป็นที่จอด 2) ต่อเป็นเพิงในบริเวณบ้านส่วนบ้านหลังใหม่นั้นก็จะสร้างติดหลังเดิม ซึ่งอาจมีการรื้อถอนหลังเดิมบางส่วนมาประกอบสร้างขึ้นมาชิดติดกัน อีกกรณีคือสร้างใหม่หมดทั้งหลัง และเป็นรูปทรงสมัยใหม่ใช้วัสดุที่ทันสมัยในห้องตลาดใกล้กับชุมชนโดยขยายผลการศึกษาไปยังบ้านเรือนที่สามารถจัดแยกตามประเภทได้ดังต่อไปนี้

1) ประเภทช่วงเวลา

รูปแบบการใช้เนื้อที่ของบ้าน A = ชานแดด B = ชานร่ม C = ครัวไฟ E = นอน F = รับประทานอาหาร G = ส้วม H = ฝิ่นของ J = จอดรถ K = คอกสัตว์ L = หลอดข้าว M = เหนียงประดับ
ทิศทางการหันหน้าบ้าน E = ตะวันออก W = ตะวันตก N = เหนือ S = ใต้ Es ตะวันออกเฉียงใต้ Ew = ตะวันออกเฉียงเหนือ Wn = ตะวันตกเฉียงเหนือ Ws = ตะวันตกเฉียงใต้

0 3 10 m.

ภาพ 5-9 การจัดองค์ประกอบระดับบ้านพักอาศัยประเภทช่วงเวลาของการก่อสร้าง

ที่มา: จากการสำรวจ เดือนเมษายน - พฤษภาคม พ.ศ. 2554

ช่วงปี พ.ศ. 2520 - 2535 เป็นช่วงที่หมู่บ้านก่อตั้งมาได้ระยะหนึ่งแล้ว และยังใช้วัสดุธรรมชาติเป็นหลักในการสร้างเรือนพักอาศัย ซึ่งเป็นวัสดุที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่นอยู่อาศัยกันเฉพาะครอบครัวเดี่ยวที่ยังไม่มีบุตร หรือบุตรยังเป็นเด็กอยู่ เรือนพักอาศัยได้สูงโล่ง และมีขนาดพื้นที่พอสมควรเหมาะสมกับครอบครัวขนาดเริ่มต้น และมีองค์ประกอบของพื้นที่ใช้สอยเบื้องต้นอย่างชานแดด ชานร่ม ครัวไฟ ใช้เชื้อเพลิงประเภทพื้นในการประกอบอาหารทางขึ้นลงบริเวณชานแดดบางหลังขึ้นลงบริเวณชานร่ม เนื่องจากชานแดดเป็นที่ตากผลผลิตทางการเกษตร และใช้ตากผ้าต่างๆของครอบครัวรวมถึงซักล้างบ้างเป็นบางครั้ง

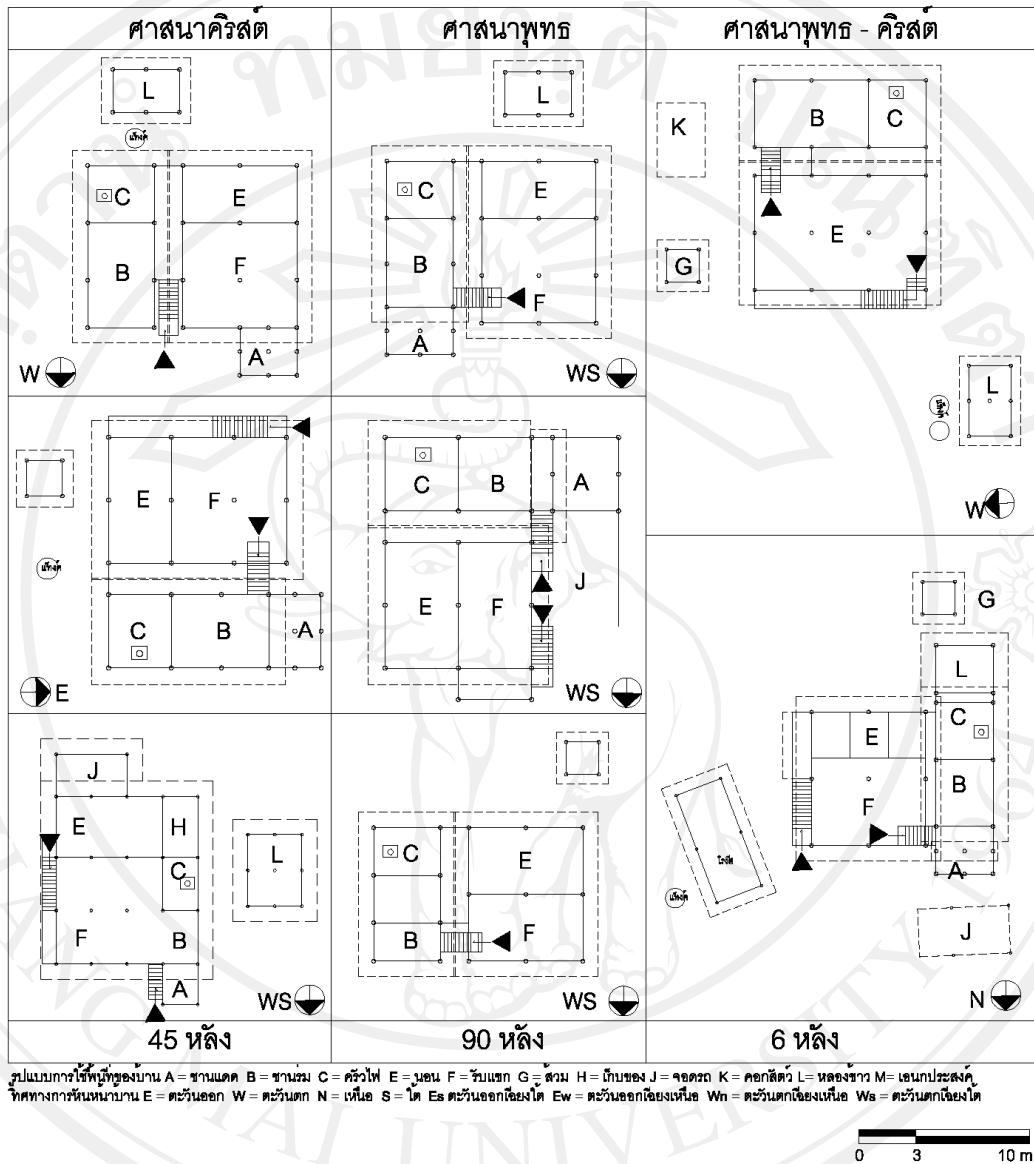
ช่วงปี พ.ศ. 2535 - 2540 เป็นช่วงที่บุตรเติบโตเป็นวัยรุ่น และต้องการพื้นที่ส่วนตัวบิดามารดาเริ่มที่จะขยับขยายพื้นที่ใช้สอย โดยการจัดแบ่งห้องนอนเพิ่มเติมมาด้านลาดของหลังคาของเรือนหลังเดิมบ้างก็ปลูกสร้างต่อเติมใหม่ในที่เดิม และยังทำการปรับเปลี่ยนวัสดุมาเป็นสังกะสี

เข้ามาทดแทนในตำแหน่งเดิมโดยยังคงรูปทรงของหลังคาเดิมไว้(ดังภาพ 5-9 หน้า 118) เนื่องจากวัสดุผนังที่เป็นหญ้าคาเริ่มที่จะพุงตามกาลเวลาอันสมควรแล้ว อีกทั้งสังกะสีเป็นวัสดุที่หาซื้อได้ง่าย ในท้องถิ่น ใกล้เคียงชุมชนเริ่มมีการสร้างห้องน้ำ และระบบประปาภูเขาเข้ามาใช้งานในชีวิตประจำวันบุตรหลานได้รับการศึกษาจากโรงเรียนในหมู่บ้าน และเข้ารับกับศาสนาคริสต์บ้างบางส่วน พื้นที่ส่วนกลางที่เป็นลานบ้านยังคงใช้ร่วมกันระหว่างญาติพี่น้อง

ช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2545 เป็นช่วงที่บุตรหลานกำลังเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่เริ่มที่จะทำงานหารายได้ช่วยเหลือครอบครัว และทำการต่อเติมจากเดิมหรือเปลี่ยนวัสดุผนังเป็นกระเบื้องลอนคู่โดยเสาเรือนเปลี่ยนมาใช้เสาปูนซีเมนต์เป็นโครงสร้างที่ทดแทนเสาไม้เดิม บางกลุ่มใช้ในหลังที่สร้างขึ้นใหม่ติดกับหลังเดิมในบริเวณบ้านสร้างที่จอยครยนต์ และพื้นที่ติดตั้งจานดาวเทียม ห้องน้ำยังคงสร้างอยู่นอกตัวเรือนพร้อมกับที่เก็บน้ำ พื้นที่ใช้สอยด้านบนต่อเติมห้องนอนอย่างเป็นสัดส่วนมีพื้นที่นั่งดูโทรทัศน์ของครอบครัว และรับรองแขก ส่วนบริเวณบันไดทางขึ้นลงนิยมใช้ขึ้นจากตรงกลางระหว่างเรือนเก่า และใหม่ต่างจากเดิมที่ขึ้นมาบริเวณชานแดดเป็นอันดับแรกในกรณีที่บ้านหันทิศทางของชานแดด ไปอีกด้านที่ไม่ได้ติดกับถนนจะเป็นการขึ้นลงผ่านตรงกลางของหลังบ้านแทน บางกลุ่มบุตรหลานเริ่มแต่งงานออกเรือนไปอยู่กับครอบครัวของตนถ้าเป็นบุตรชายที่ไม่ใช่คนเล็กก็จะสร้างบ้านของตนในพื้นที่ของบิดา ส่วนบุตรชายคนเล็กจะอยู่ร่วมชายคาเดียวกับบิดาไปตลอดชีวิต

ช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2554 สภาพบ้านเรือนเปลี่ยนแปลงรูปแบบอย่างรวดเร็ว และเป็นรูปทรงที่สมัยใหม่ทั้งวัสดุ และแผนผังเรือนพักอาศัยต่อเติมพื้นที่จอยครยนต์บ้านที่เคยยกพื้นสูงด้านล่างถูกก่อปิดด้วยอิฐ และกั้นผนังปูนเพื่อใช้เป็นห้องครัว และห้องโถง ห้องน้ำอย่างเป็นทางการหลังคานิยมแบบทรงปั้นหยาปรับเปลี่ยนการขึ้นลงจากภายในบ้านบริเวณชั้นล่างแทนลักษณะการอยู่อาศัยคล้ายคลึงกับคนพื้นราบในชุมชนเมืองสมัยใหม่ บุตรหลานเริ่มที่จะออกไปศึกษาต่างจังหวัดในระดับที่สูงขึ้น เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับรูปแบบที่ผ่านมาพบว่าในช่วงปี 2550 – 2554 รูปแบบเรือนถูกสร้างใหม่บนที่ดินเดิม และเปลี่ยนแปลงแบบเรือน ไปแทบไม่เหลือเค้าโครงเดิมพื้นที่ว่างระหว่างเรือนกลายเป็นส่วนหนึ่งของบ้านพักอาศัยส่วนบุคคลมากกว่าที่จะใช้ร่วมกันอย่างในอดีตเช่นเดียวกันกับทางเดินเชื่อมระหว่างเพื่อนบ้านมีเพียงเด็ก และผู้สูงอายุเท่านั้นที่ยังใช้เป็นที่วิ่งเล่นไปมาระหว่างกัน และในระดับวัยรุ่นขึ้นไปใช้เส้นทางจักรยานยนต์สัญจรไปมาในชุมชนผ่านถนนคอนกรีตเป็นหลัก รวมทั้งรถยนต์ไม่ได้ใช้ช่องทางเดินเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างกัน และกันแล้ว อาจด้วยวิถีชีวิตที่เร่งรีบให้ต้องปฏิบัติภาระหน้าที่รับผิดชอบที่มากขึ้นตามความต้องการพื้นฐานที่จะสร้างรายได้เพื่อดูแลสมาชิกในครอบครัวที่มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นทุกวัน

2) ประเภทความเชื่อและศาสนา

ภาพ 5-10 การจัดองค์ประกอบระดับบ้านพักอาศัยประเภทศาสนา และความเชื่อ
ที่มา: การสำรวจ เดือนเมษายน - พฤษภาคม พ.ศ. 2554

ความเชื่อดั้งเดิมของชาวลัวะเชื่อมโยงเข้ากับองค์ประกอบของบ้านพักอาศัยตั้งแต่ระบบผังหมู่บ้าน จนถึงพื้นที่ใช้สอยของบ้านพักอาศัยล้วนแล้วแต่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวหรือญาติในช่วงที่ศาสนาคริสต์เริ่มเข้ามาในปี 2536 บ้านพักอาศัยยังคงรูปแบบเดิมปรับเปลี่ยนพื้นที่ใช้สอยด้านบนบ้าน โดยไม่มีพื้นที่ความเชื่อดั้งเดิมในลักษณะหิ้งพระหรือหิ้งผี เพราะขัดต่อแนวคิดของศาสนาคริสต์บริเวณบ้านแทบจะไม่แตกต่างจากศาสนาพุทธ เมื่อเปรียบเทียบกันทั้งสองศาสนาพบว่าศาสนาพุทธที่ชาวบ้านนับถือนั้นสามารถรวมเข้ากับความเชื่อดั้งเดิมได้ไม่จำเป็นต้องเลิกวิถีปฏิบัติ

อย่างที่เคยมายมา ส่วนศาสนาคริสต์มีผลต่อระบบความเชื่อ ซึ่งก็สามารถที่จะส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติไม่มีปฏิสัมพันธ์กันทางกิจกรรมของครอบครัว ในเรื่องการนับถือผี และกิจกรรมด้านความเชื่อของชุมชนก็เช่นกันแต่ทั้งนี้ไม่ได้เกิดการแบ่งแยกแต่อย่างใดทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้โดยไม่ข้องเกี่ยวกับด้านความเชื่อ พิธีกรรมเท่านั้น และไม่ส่งผลต่อองค์ประกอบของพื้นที่บ้านพักอาศัย

5.3 พัฒนาการที่ส่งผลต่อรูปแบบของการจัดรูปที่ว่าง

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมของบ้านดงนั้นส่งผลต่อรูปที่ว่างทางสภาพแวดล้อม และทางวัฒนธรรมที่มีพัฒนาการคู่สังคมสมัยใหม่ นับเป็นการตอบรับต่อสังคมวัฒนธรรมจากภายนอกเข้ามาผสมกลมกลืนกันทั้งทางตรง และทางอ้อม กล่าวคือทางตรงคือทางที่ผู้วิจัยสัมผัสเห็นทางสภาพแวดล้อม และทางข้อมูลสำรวจทางกายภาพ ซึ่งกล่าวได้ว่าบ้านดงเองนั้นไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงนั้นได้เช่นเดียวกับชุมชนอื่นๆ ถึงปลูกสร้าง เทคโนโลยีล้วนแล้วแต่เป็นที่ต้องการของชุมชน อีกทั้งยังส่งผลต่อวิถีชีวิตดั้งเดิมของท้องถิ่นที่ปรับเปลี่ยนไปตามสภาพเศรษฐกิจ และสังคมทั้งจากความต้องการเข้าถึงสาธารณูปโภคมูลฐานจากทางภาครัฐ ตลอดจนนโยบายแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีต่อระบบของชุมชนชนบท รูปแบบการปกครองถูกปรับเปลี่ยนสถานะตามหลักการของภาครัฐ

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอาณาเขตครอบคลุมทั้งตำบล ซึ่งแต่ละตำบลนั้นก็มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ การบริหารจัดการชุมชนจะต้องอิงกับนโยบาย และงบประมาณของรัฐ บ้านดงนั้นแต่ก่อนมีผู้นำชุมชนที่เรียกว่า “สะมาง” เป็นผู้นำด้านพิธีกรรมและให้คำแนะนำในด้านต่างๆ แก่ลูกบ้าน ปัจจุบันยังคงสืบเชื้อสายกันเรื่อยมาแต่เปลี่ยนมาเป็นผู้ใหญ่บ้าน ด้วยความเชื่อดั้งเดิมที่ยังต้องการให้มีผู้นำมาจากตระกูลหลักที่เป็นสะมางมาก่อน ด้วยยุคสมัยกาลเวลาที่ผ่านมามีความเป็นผู้นำด้านพิธีกรรมความเชื่อไม่ได้ปฏิบัติกันบ่อยครั้งเหมือนในอดีตจึงทำให้สะมางขาดความสำคัญลงไปชุมชน จึงเกิดช่องว่างระหว่างผู้คน และพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์เกิดเป็นสังคมลักษณะต่างคนต่างอยู่ไม่ได้พึ่งพากันและกัน

5.3.1 ด้านกายภาพ

ลักษณะทางกายภาพของชุมชนชาวลัวะเกิดจากองค์ประกอบในหลายด้านที่สรรค์สร้างจากภูมิปัญญาท้องถิ่นขึ้นมาเป็นสภาพแวดล้อมที่มี อัตลักษณ์ และคุณลักษณะเฉพาะถิ่นฐานตามหลักประเพณีวัฒนธรรม จากแนวคิดการตั้งถิ่นฐานการเลือกพื้นที่ที่มีทรัพยากรแวดล้อมอันอุดมสมบูรณ์ ได้ส่งผลต่อการดำรงชีพมาจนถึงปัจจุบัน ผังหมู่บ้านที่มีแนวคิดในเชิงปกป้องคุ้มครองทาง

สภาพแวดล้อม และทางจิตใจ เป็นไปในรูปแบบผังที่มีจุดศูนย์กลางเป็นศูนย์กลางจิตใจที่ยึดเหนี่ยวความเป็นชุมชนไว้ด้วยกัน สภาพบ้านพักอาศัยที่ได้กระจายตัวล้อมรอบจุดศูนย์กลางของหมู่บ้าน ลดหล่นไปตามภูมิประเทศ ทั้งนี้ยังอยู่ในเขตบริเวณของชุมชนที่เป็นพื้นที่ป่าชุมชน พื้นที่เกษตรกรรม ป่าต้นน้ำตามลำดัด

สาเหตุ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปที่ว่างของชุมชน

ในพื้นที่ของบ้านดงนั้นพบว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับระบบกายภาพของชุมชนเกิดจากสาเหตุของพัฒนาการด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน เส้นทางถนน ตัดผ่านในชุมชนทำให้การตั้งถิ่นฐานแต่เดิมเป็นกลุ่มก้อนปรับเปลี่ยนเป็นยึดกระจายตัวตามแนวถนนเป็นหลักเนื่องด้วยต้องการใช้เส้นทางที่สะดวกต่อการคมนาคมขนส่งทั้งการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพประกอบกับพาหนะยานยนต์ส่วนบุคคลที่มีใช้แพร่หลายแทบทุกหลังคาเรือน ทั้งยังส่งผลต่อสภาพแวดล้อมทางสถาปัตยกรรมท้องถิ่น รูปแบบที่ว่างเกิดการต่อเติมที่จอกยานพาหนะ และขาดความเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น การเพิ่มขึ้นของประชากรส่งผลต่อการกระจายตัวของที่พักอาศัยที่หนาแน่นขึ้น ทั้งยังส่งผลต่อความต้องการด้านทรัพยากรน้ำที่มากขึ้นทุกวัน

ปัจจัยเรื่องรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในระบบธุรกิจเต็มรูปแบบมีการใช้ยาฆ่าแมลง เกิดความต้องการพื้นที่เพาะปลูกมากขึ้นตามเป้าหมายด้านรายได้ และผลจากยาฆ่าแมลงที่ส่งผลต่อมลพิษแวดล้อม ส่งผลต่อวิถีการบริโภคพืชผักที่จำเป็นต้องพึ่งพาระบบผลิตที่ต้องใช้ทรัพยากรดินซื้อปุ๋ยมาบริโภคทดแทนการมีอยู่ของวิถีดั้งเดิม รายได้อีกทางคือการที่บุตรหลานออกไปทำงานยังต่างถิ่นทำให้มีรายได้ที่เพิ่มขึ้นเพื่อนำมาปรับปรุงที่อยู่อาศัยไปเป็นแบบสมัยใหม่ตามความนิยมในสังคมเมือง

ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการใช้ไฟฟ้าร่วมกับอุปกรณ์ไฟฟ้าอื่นๆ เพื่อความสะดวกสบายจนกระทบต่อรูปแบบบ้านพักอาศัยที่ต้องเตรียมสถานที่รับวัสดุทางเทคโนโลยีสมัยใหม่เช่น จานดาวเทียม เป็นต้น ปัจจัยด้านการรับวัฒนธรรมร่วมจากบุคคลภายนอก และสื่อเทคโนโลยีบุตรหลานที่เป็นกลุ่มคนสมัยใหม่ใช้เทคโนโลยีเป็นกิจวัตร ใช้ภาษา และเครื่องแต่งกายที่ต่างจากเดิม ปัจจัยด้านศาสนา และความเชื่อ การเข้ามาของศาสนาทำให้บทบาทของพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ลดน้อยถอยลง ทั้งขนาด และสัดส่วนของพื้นที่ ส่งผลต่อวัฒนธรรมชุมชน และที่ว่างที่ค่อยเลือนลางหายไป

รูปแบบของที่ว่างที่เกิดขึ้น

จากการวิเคราะห์ถึงปัจจัยดังกล่าวข้างต้นนั้น รูปแบบที่ว่างอันดับแรก คือถนนลาดยางซึ่งเส้นทางสัญจรเป็นตัวกำหนดให้โดยแยกเป็นเส้นทางหลักไปยังบ้านดงใหม่ และเส้นทางสัญจรใน

ชุมชนสร้างทับตามแนวของทางดินเดิมเชื่อมโยงไปยังบริเวณต่างๆ ของหมู่บ้านแต่ยังไม่ทั่วถึง พื้นที่โล่งของหมู่บ้านเป็นลักษณะลานโล่งขนาดเล็กไม่มีแนวรั้ววางกั้น ประกอบกับเป็นลานพิธีกรรมจึงมีองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมเข้ามาเกี่ยวข้องโดยเรียกว่า หอเลี้ยงผี และมีบ้านพักอาศัยกระจายตัวอยู่โดยรอบ ซึ่งบริเวณใกล้เคียงจะประกอบไปด้วยผู้อาศัยที่เป็นครอบครัวขยายอยู่กันเป็นกลุ่มนับถือศาสนาพุทธ ผี เป็นหลักโดยมีเสาสะกางเป็นศูนย์กลาง และยังกระจายตัวตามแนวของถนนในหมู่บ้าน พื้นที่รองลงมาคือพื้นที่ป่าชุมชนเป็นที่ประกอบพิธีกรรมก่อน และหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตมีต้นไม้ใหญ่เป็นสัญลักษณ์ใช้ลานใต้ต้นไม้ประกอบพิธี เช่น ไหว้ ซึ่งทำกันเป็นประจำทุกปี อาณาบริเวณของบ้านพักอาศัยเกิดรูปแบบเกาะกลุ่มอยู่กันแบบญาติพี่น้องที่มีความหนาแน่นของบ้านพักทำให้ชายคาของบ้านแทบจะใกล้ชิดติดกัน ขอบเขตของบ้านแต่ละหลังนั้นในพื้นที่หนึ่งจะรวมเอากลุ่มบ้าน 2-3 หลังคาเรือนเข้าไว้ด้วยกัน แบ่งแยกกับพื้นที่ข้างเคียงโดยใช้แนวรั้วต้นไม้ช่องว่างทางเดิน และหลักที่เป็นต้นไม้แต่เดิม

บริเวณบ้านประกอบด้วยคอกสัตว์ ซึ่งนิยมเลี้ยงหมู และหลอมข้าวที่ทำจากวัสดุไม่มุงด้วยสังกะสีแยกออกจากตัวบ้านบางหลังคาเรือนเชื่อมต่อติดกันด้านหลังหรือด้านข้าง เช่นเดียวกับตัวบ้านพักอาศัยการใช้วัสดุปลูกสร้างต่างกันบริเวณวัสดุมุงที่ใช้กระเบื้องลอนเข้ามาแทนที่สังกะสีที่ผุพังลงไป ปัจจุบันมีองค์ประกอบด้านสาธารณสุขเพิ่มเข้ามาในพื้นที่คือ ห้องน้ำ ส้วม ลักษณะเป็นเพิงสังกะสีแยกออกจากตัวบ้าน พร้อมกันนี้ได้มีการจัดสร้างที่กักเก็บน้ำทำจากท่อซีเมนต์ ซึ่งเป็นที่นิยมสร้างกันทุกหลังคาเรือน กรณีของส้วมบางหลังคาเรือนใช้ร่วมกันในกลุ่มครอบครัวที่อยู่ในละแวกเดียวกัน เนื่องจากพื้นที่ที่มีจำกัดบางหลังคาต่อเติมไว้บริเวณพื้นที่ใต้ถุนบ้านแทรกเข้ามาทำให้รูปแบบสถาปัตยกรรมของบ้านเปลี่ยนไป และถูกพัฒนารูปแบบไปเป็นบ้านครึ่งตึกครึ่งไม้ในที่สุด พัฒนาการความเปลี่ยนแปลงของบ้านพักอาศัยสามารถแบ่งเป็น 3 ช่วงเวลาดังนี้

- **ช่วงตั้งถิ่นฐาน** คือ แรกเริ่มสันนิษฐานตามคำบอกเล่าว่าบ้านทุกหลังคาเรือนที่เริ่มเข้ามาตั้งบ้านเรือนนั้นได้ใช้วัสดุธรรมชาติที่มีอยู่ตามท้องถิ่นบริเวณนั้น และมีขนาดบ้านที่เพียงพอเพื่ออยู่อาศัย ซึ่งส่วนมากเป็นไม้เป็นโครงสร้างหลักส่วนหลังคาเป็นโครงไม้ไผ่มุงหญ้าคา มีหลอมข้าว และคอกสัตว์เป็นองค์ประกอบของผังบริเวณบ้าน ลักษณะของบ้านเป็นบ้านยกพื้นใต้ถุนโล่ง มีพื้นที่ชานแดด ชานร่ม ครัวไฟ ที่พักอาศัย ที่เก็บของเป็นต้น ประกอบกับเป็นครอบครัวขนาดเล็กจึงมีพื้นที่ว่างของครอบครัวโดยรอบพอประมาณตามที่ได้จับจองเอาไว้ให้บุตรหลานในคราต่อไป

- **ช่วงปรับปรุงซ่อมแซม** คือ ในช่วงเวลาของการเสื่อมสภาพลงของวัสดุที่ใช้ในการสร้างบ้านวัสดุที่มีการปรับเปลี่ยนก่อน คือวัสดุมุงโดยเปลี่ยนจากหญ้าคามมาเป็นสังกะสีเพื่อความคงทน และเนื่องด้วยสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้นจากการขายผลผลิตทางการเกษตร การมีระบบประปาภูเขาเข้ามาใช้ทำให้ระบบสุขอนามัยดีขึ้นเพิ่มองค์ประกอบในพื้นที่ว่างโดยการสร้างห้องน้ำ และที่

เก็บน้ำเข้ามา ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างที่สามารถหาซื้อได้ง่ายขึ้น วัสดุถุงหลังคา จึงมีการปรับเปลี่ยนอีกครั้งจากสังกะสีเป็นกระเบื้องลอนตามลักษณะนิยมที่พบตามบ้านของคนพื้นราบ บางหลังคาเรือนเริ่มใช้เสาปูนซีเมนต์มาแทนที่เสาไม้ที่มีอยู่แต่เดิม ที่จอยานพาหนะก็ทำการต่อเติม ในช่วงนี้เช่นกันการทำถนนที่สะดวกต่อจอยาน และสะดวกต่อการประกอบอาชีพกอบปรักบรายได้ ที่เพิ่มขึ้น จึงแสวงหาความสะดวกสบายต่อการดำรงชีวิตตามมา

- **ช่วงครอบครัวขยาย** คือ ช่วงที่บุตรหลานเติบโตในแต่ละหลังคาเรือนจะมีสมาชิกครอบครัวเพิ่มขึ้น และเริ่มเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นต้องการมีพื้นที่ส่วนตัวแยกกระหว่างเด็กชาย เด็กหญิง ประจวบกับพ่อแม่เริ่มมีฐานะบ้างเล็กน้อย จึงทำการสร้างต่อจากหลังเดิมแยกออกมา โดยมีพื้นที่เชื่อมหากันด้านบน และมีการแบ่งห้องเป็นสัดส่วนชัดเจนโดยชาวภูวามันจะช่วยกันระหว่างญาติพี่น้อง ในการก่อสร้างต่อเติมแต่ละครั้ง ซึ่งในช่วงนี้จะต่อเนื่องกับช่วงที่บุตรชายได้เริ่มสร้างครอบครัวของตนเองจะใช้พื้นที่ว่างบริเวณบ้านของบิดาในการสร้างครอบครัวของตน

5.3.2 ด้านเศรษฐกิจ และสังคม

แต่เดิมนั้นชาวภูวามันคองประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักมีการทำนาขั้นบันได และทำไร่ปลูกผัก งานหัตถกรรมที่ยังคงทำกันอยู่คือทอผ้าปัจจุบันมีการสนับสนุนจากทางภาครัฐโดยผลิตภัณฑ์ทอผ้าได้มีการรวมกลุ่มกันโดยส่งให้กับทางตำบลไปพัฒนาต่อยอดสู่ท้องตลาดเป็นทั้งของฝากของที่ระลึก ด้านเกษตรกรรมได้รับการสนับสนุนจากโครงการหลวงให้ปลูกพืชผักผลไม้เมืองหนาวส่งออกไปขายยังร้านของโครงการหลวงส่วนที่เหลือชาวบ้านจะนำมาจำหน่ายกันในท้องถิ่น และส่งต่อไปยังพ่อค้าคนกลางทำให้ชาวบ้านได้มีรายได้

ปัจจุบันรูปแบบเกษตรกรรมปรับเปลี่ยนมาผลิตในปริมาณที่มากขึ้นเพื่อตอบรับกับความต้องการของตลาดจากภายนอกส่งผลกระทบต่อการใช้ที่ดินด้านการเกษตรที่มีความต้องการมากขึ้นกว่าแต่ก่อนที่บริเวณเฉพาะในครัวเรือน และชุมชน ทั้งนี้การขายสินค้าลักษณะของชาในบ้านดงมีอยู่ประมาณ 3-4 ร้านประกอบกับมีผลผลิตขนาดเล็ก จากการสอบถามชาวบ้านทราบว่าชาวบ้านเดินทางไปซื้อสินค้าขายส่งที่ตัว อ.แม่ลาน้อย และ อ.แม่สะเรียง ในแต่ละสัปดาห์หรือตามแต่ความจำเป็นซึ่งในการไปแต่ละครั้งนั้นก็จะมีผู้คนมาขอติดรถลงไปด้วยโดยให้ค่าตอบแทนพอสมควร เนื่องจากการเดินทางของชาวบ้านในละแวกนั้นยังไม่มีระบบรถขนส่งรับจ้างประจำทาง อาศัยพาหนะส่วนตัว และของเพื่อนบ้านเป็นหลัก สินค้าที่จำเป็นในชุมชนมักจะเป็นสินค้าที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ในด้านการท่องเที่ยวมีแผนการดำเนินการจัดทำโฮมสเตย์ให้นักท่องเที่ยวได้มาพัก และเรียนรู้วิถีชีวิตในชุมชนร่วมกับชาวบ้านรวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร และทางธรรมชาติที่สวยงาม ซึ่งปัจจุบันใน ต.หัวห้อมได้จัดทำไปโดยกลุ่มชาวบ้านแล้ว ซึ่งก็ยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร

ประกอบกับการเดินทางต้องอาศัยการเช่ารถเดินทางมาเอง ซึ่งปัจจุบันสามารถที่จะเข้าถึงได้สะดวกแล้ว หรือสามารถติดต่อผ่านกลุ่มโฮมสเตย์ในการรับส่งได้ โครงการหลวงบ้านดงนั้นได้รับทุนอุดหนุนจากกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา ให้จัดสร้างที่พักเรือนรับรองแก่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่ต้องการมาศึกษาดูงานเป็นต้น ปัจจุบันชาวบ้านดงได้ส่งเสริมให้บุตรหลานได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นได้มีการเข้าไปศึกษาในตัวเมืองทั้งใน จ.แม่ฮ่องสอน และจังหวัดอื่นๆ ครัวเรือนชาวบ้านที่นับถือศาสนาคริสต์นั้นจะได้รับการสนับสนุนส่งเสริมของหน่วยงานคริสตจักรเป็นพิเศษ บุตรหลานที่ส่งไปเรียนนั้นก็พบว่าได้รับเอาวัฒนธรรมต่างถิ่นเข้ามาในชุมชน บางครั้งก็มีการพิจารณ์ประเพณีบ้าง นับเป็นผลกระทบระยะยาวในด้านประเพณีวัฒนธรรม และภาษาพูดที่จะส่งผลต่อไปในอนาคต ระบบสังคมที่รับเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่การรับสื่อต่างๆ ผ่านเทคโนโลยีพบว่ามีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปจากแต่เดิมเกิดการลอกเลียนแบบทำตามสิ่งที่เห็น วัฒนธรรมจากภายนอกตั้งแต่ที่พักอาศัยไปจนถึงการดำรงชีวิต

5.3.3 ด้านสังคมในระดับครอบครัว

ชาวลัวะนั้นให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นอย่างมากอาจเนื่องด้วยความ เป็นกลุ่มชนที่มีบุคลิกภาพที่เป็นมิตรมีทัศนคติที่ดีต่อสังคมส่วนรวม สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรเกิดเป็นระบบการจัดพื้นที่ว่างลักษณะเป็นทางเดิน ขึ้นบันไดดินสำหรับไปมาหาสู่กันช่องว่างระยะห่างระหว่างครอบครัวข้างเคียง การจัดแบ่งพื้นที่ดินในการปลูกสร้างเรือนพักอาศัยของบุตรชายมีบางกรณีที่ชายคาแทบจะชิดกัน ขอบเขตการครอบครองที่ดินที่ปรากฏแสดงออกเป็นรูปกายภาพในเชิง ความสัมพันธ์กันแบบพี่น้องไม่แบ่งกันตัดขาดกันโดยสิ่งปลูกสร้างถาวรวัตถุใช้รูปแบบสัญลักษณ์ทางธรรมชาติมาเป็นหลักหมายแสดงแทนสิทธิที่มีต่อพื้นที่นั้นๆ

การรับรู้และรับทราบสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษสู่ลูกหลาน ในช่วงก่อนการสร้างถนนหนทางสัญจรในหมู่บ้านนั้นการไปมาหาสู่ต่อกันถือเป็นวิถีชีวิตดั้งเดิมแสดงถึงความผูกพันของกลุ่มคนในชุมชนเดียวกันปรากฏเป็นระยะเว้นว่างสำหรับเดินเท้าข้ามไปยังอีกพื้นที่หนึ่งเพื่อพบปะปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และกันอีกทั้งความห่วงใยของผู้นำชุมชนที่มีต่อลูกบ้านการให้คำปรึกษาหารือทั้งเรื่องพิธีกรรม และการปฏิบัติ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้งชุมชน และครอบครัว ในระบบครอบครัวชาวลัวะลูกชายคนสุดท้องมีบทบาทต่อการดูแลพ่อแม่ อีกทั้งยังได้รับกรรมสิทธิ์การเป็นเจ้าของบ้านที่พ่อแม่อยู่อาศัย ในส่วนพื้นที่ดั่งที่ต่างกันทั้งนี้ไม่เป็นอุปสรรคในการปลูกสร้าง และเพื่อให้เกิดการลดหลั่นความลาดชันของพื้นที่ไปในตัวในสภาพแวดล้อมที่พบจะเห็นการสร้างบันไดจากการขุดดินเป็นขั้นๆ หรือบันไดไม้โดยเฉลี่ย 3-5 ขั้น พาดผ่านชั้นดินกลมกลื่นไปกับพื้นที่ว่างบริเวณนั้น

สาเหตุ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปที่ว่างทางครอบครัว

ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงโณกรรมสิทธิ์เกิดขึ้นได้ยากมากในสังคมชาวลัวะ จากการสัมภาษณ์กรณีเหตุการณ์ดังกล่าวพบว่าการซื้อขายที่ดินเกิดจากการขยายตัวของครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกเพิ่ม และจากการสร้างครอบครัวของบุตรชายที่บางครอบครัวมีบุตรจำนวนมากการจัดสรรพื้นที่จึงมีความต้องการมากขึ้นจนเกิดการเบียดเสียดในพื้นที่เดียวกัน ในทางกลับกันชาวบ้านใช้วิธีแลกเปลี่ยนที่ดินกันโดยแลกกับเพื่อนบ้านในชุมชนที่มีพื้นที่ที่ห่างออกจากตัวหมู่บ้าน ในด้านการสมรสของบุตรไม่นิยมสมรสกับบุคคลนอกชุมชน หรือต่างชาติพันธุ์มากนักแต่ในระยะหลังมีการติดต่อเดินทางสื่อสารกับชุมชนอื่นๆ การสมรสกับกลุ่มชนอื่นจึงเกิดขึ้นส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตบางครอบครัวเปลี่ยนศาสนาตามภรรยาจากศาสนาพุทธเปลี่ยนเป็นศาสนาคริสต์ สร้างความห่างเหินกับครอบครัวหลัก อีกทั้งการรับเอาวัฒนธรรมจากภายนอกเข้ามาโดยบุตรหลานที่ไปศึกษาต่อที่อื่น หรือไปทำงานที่อื่นทำให้รูปแบบพฤติกรรมชีวิตประจำวันเปลี่ยนแปลงไปเกิดความต้องการใช้พื้นที่รองรับเทคโนโลยี เช่น โทรทัศน์ จานดาวเทียม จักรยานยนต์ เป็นต้น ปัจจัยด้านการคมนาคมยานยนต์เข้ามามีบทบาทในพื้นที่ว่างของครอบครัวแต่ละครอบครัวจะสร้างที่จอดรถยนต์ยานพาหนะมีการต่อเติมบริเวณใต้ถุนบ้านเป็นที่จอดรถ มีการสร้างที่จอดรถในบริเวณบ้านทำให้ที่ว่างระหว่างกันขาดความสัมพันธ์กัน ในชุมชนด้วยวิถีชีวิตที่เร่งรีบแบบคนเมือง จึงขาดการเชื่อมโยงสายใยความเป็นญาติพี่น้องกัน ในชุมชนจากแต่ก่อนเคยเดินเท้าไปมาหาสู่กันบัดนี้ขาดหายไปกับการพัฒนาสิ่งต่างที่เข้ามาครอบงำ และเกิดรูปแบบบ้านพักอาศัยสมัยใหม่ใช้วัสดุ โครงสร้าง สี สัน เฟอร์นิเจอร์ต่างไปจากเพื่อนบ้านในชุมชน และไม่สามารถควบคุมได้

5.3.4 ด้านความเชื่อ

ในช่วงแรกเริ่มการตั้งถิ่นฐานของบ้านคงความเชื่อเกี่ยวกับผี สิ่งเร้นลับต่างๆถูกผนวกเข้ากับวิถีชีวิตท้องถิ่น ทั้งนี้ความเชื่อลักษณะนี้อยู่คู่กับสังคมชนบทมาช้านานจวบจนปัจจุบันนี้ยังคงมีการยึดถือปฏิบัติกันมาตลอด ระบบที่ว่างที่สามารถระบุได้ชัดเจนคือ บริเวณลานเสาสะกาง ลักษณะเป็นกิจกรรมร่วมกัน และพิธีกรรมใหญ่ที่มีความสำคัญต่อหมู่บ้าน อีกทั้งเป็นจุดศูนย์กลาง ศูนย์รวมจิตใจของชาวลัวะแสดงถึงความเคารพต่อบรรพบุรุษ เคารพต่อธรรมชาติ อีกทั้งเป็นสัญลักษณ์ของยุคสมัยอายุของหมู่บ้าน และจำนวนผู้นำที่สืบทอดกันรุ่นต่อรุ่นเสมือนหนึ่งเป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์ด้วยความสำคัญระดับนี้จึงสามารถเชื่อมโยงเข้ากับผังสภาพแวดล้อมของชุมชนมาเป็นอันดับแรก วิวัฒนาการของศาสนา และความเชื่อในปัจจุบันถูกกระจายเผยแพร่ไปสู่ชุมชนต่างๆไม่ว่าจะอยู่ในดินแดนที่ถูกรังการเพียงใด

ศาสนาคริสต์ในประเทศไทยนับเป็นศาสนาที่บุกเบิกเข้าสู่ถิ่นที่ห่างไกลนั้นๆ ซึ่งบ้านดงก็เช่นกัน จากการสอบถามชาวบ้าน โบสถ์คริสต์ช่วงแรกถูกสร้าง และปรับปรุงเพื่อรองรับจำนวนผู้คนที่นับถือมากขึ้นเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบัน ประกอบกับกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วม และเข้ามาสัมผัสพบปะต่อวิถีชุมชนดั้งเดิม ซึ่งตำแหน่งที่ตั้งของโบสถ์นั้นอยู่ถือว่าตั้งอยู่ในบริเวณที่ชาวบ้านเข้าถึงได้สะดวก มีระยะจากลานเสาศะกางประมาณ 500 เมตร ต่างจากการเข้ามาของศาสนาพุทธเป็นรูปแบบสำนักสงฆ์ มีพระสงฆ์หมื่นเวียนมาจำพรรษาครั้งละ 1-2 รูป เน้นปฏิบัติธรรม ประกอบกับที่ตั้งอยู่บริเวณท้ายหมู่บ้านสามารถเดินเท้าไปตามทางดินลูกรังได้ และไม่พบองค์ประกอบด้านสถาปัตยกรรมของทางศาสนาพุทธ เช่น โบสถ์ วิหาร เป็นต้น จึงไม่ค่อยมีบทบาทในชุมชนด้านกิจกรรมทางศาสนามากนัก ซึ่งชาวบ้านที่นับถือพุทธเป็นลักษณะแบบเชื่อมโยงเข้ากับวิถีความเชื่อเรื่องผีเท่านั้น ระบบความเชื่อยังส่งผลให้เกิดพื้นที่ทางสังคมอีกหนึ่งแห่งตามที่บ้านเรียกว่า ลานเลี้ยงผีตอ อยู่บริเวณพื้นที่ป่าชุมชนใช้ประกอบพิธีกรรมก่อน และหลังเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร ลักษณะเป็นลานโล่งมีต้นไม้ใหญ่เป็นสถานที่ประกอบพิธีเป็นพิธีขนาดเล็ก – กลาง ใช้งบประมาณไม่สูงนักชาวบ้านจะทำการเช่นไหว้เป็นประจำกันทุกปีอีกทั้งไม่จำเป็นต้องพึ่งพิงญาติพี่น้องตลอดจนเพื่อนบ้านในชุมชนมากนัก

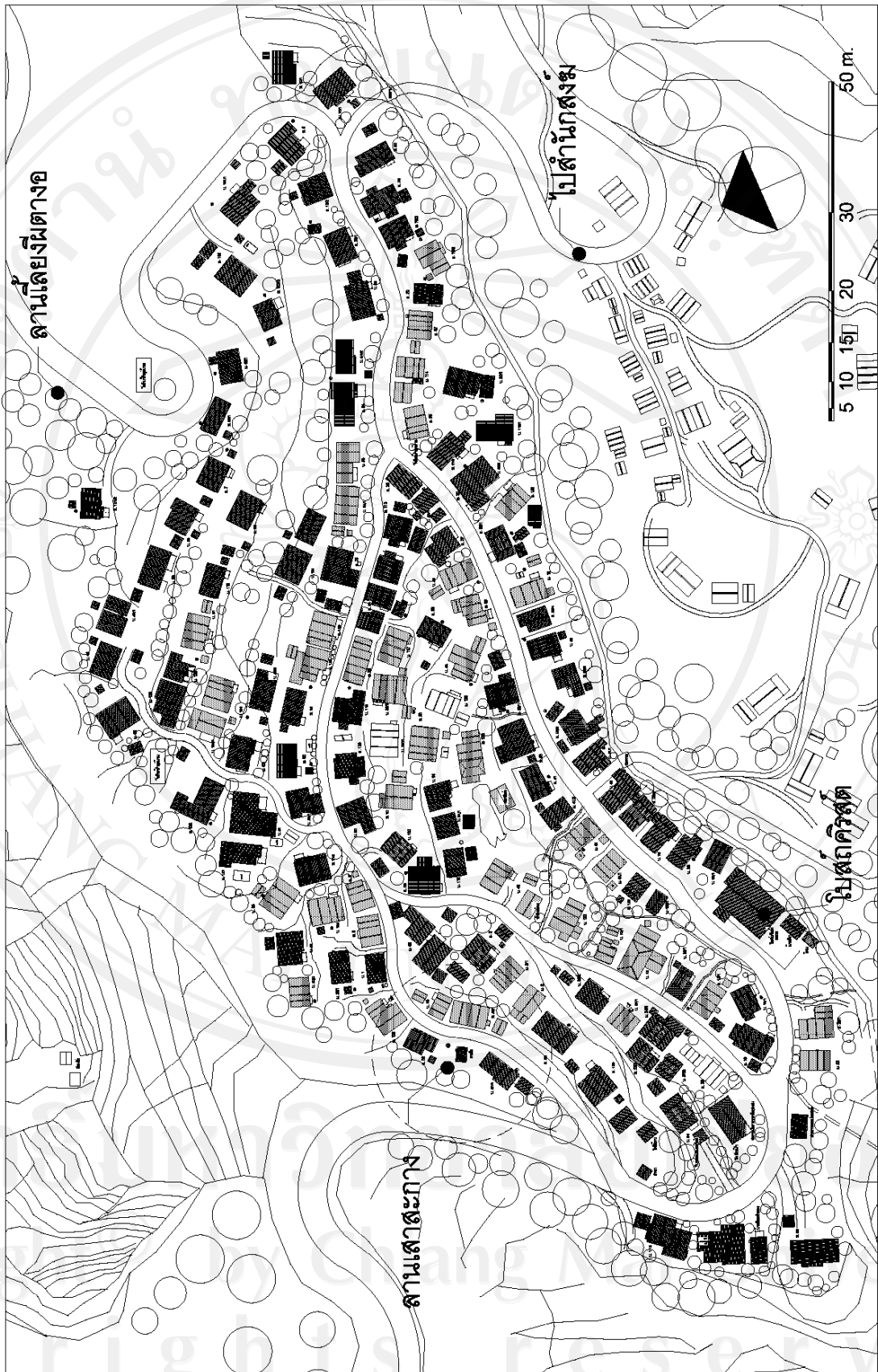
สาเหตุ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรูปที่ว่างทางศาสนา

ปัจจัยด้านผู้นำชุมชนที่ปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนเป็นผู้ใหญ่บ้านบริหารหมู่บ้านผ่านองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งรูปแบบของผู้ใหญ่บ้านจะทำการเป็นวาระไม่ผูกขาด ซึ่งสมัยก่อนชาวบ้านจะมีสมมติเป็นผู้ปกครองดูแลหมู่บ้านตลอดจนประกอบพิธีกรรมสำคัญต่างๆ ในชุมชนส่งผลต่อด้านความเชื่อที่เคยปฏิบัติมาเวลาเปลี่ยนผู้นำ ความเชื่อเหล่านี้เป็นส่วนเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของผู้คนในชุมชน และขาดคนที่จะสามารถสืบทอดให้คำปรึกษาแก่ชาวบ้าน

ศาสนาทุกศาสนาล้วนแล้วแต่สอนให้ทุกคนประพฤติดี และศาสนาเป็นเพียงส่วนเสริมเติมเต็มด้านจิตใจให้แก่ชาวบ้านได้พึ่งพิง แนวคิดที่ไม่ตรงกันก็คือหลักการด้านการปฏิบัติอาจผิดแผกแตกต่างออกไปตามหลักคำสอนบทบาทของศาสนาส่งผลต่อกิจกรรมในชุมชนดั้งเดิมทำให้พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ที่มีความสำคัญถูกลดบทบาทขาดการส่งเสริมด้านกิจกรรมกลายเป็นที่ว่างเว้นไว้ให้จดจำทางประเพณีวัฒนธรรมที่ทำได้แค่การบอกเล่า

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจชุมชนที่ต่างคนต่างไม่พึ่งพิงกันอย่างแต่ก่อน ซึ่งการประกอบกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในชุมชนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมตามแนวคิดของชุมชนท้องถิ่นด้วยวิถีใดก็ตามไม่ว่าจะช่วยบริจาค ช่วยด้านแรงงาน ช่วยด้านสิ่งของเครื่องใช้ ซึ่งต่างก็มีมูลค่ามากขึ้นในปัจจุบัน

การทำพิธีของหมู่บ้านแต่ละครั้งใช้งบประมาณที่มากแต่ละบุคคลต่างมีภาระรับผิดชอบ ด้วยเหตุนี้จึงไม่ได้ให้ความสำคัญแก่ประเพณีที่สืบทอดปฏิบัติกันมาเหลือเพียงแต่การปฏิบัติประกอบพิธีกันเองในแต่ละครอบครัวที่ยังคงความเชื่อนี้อยู่ และส่วนมากจะเป็นครอบครัวที่นับถือศาสนาพุทธ ศีลทั้งสี่นี้ หน่วยงานภาครัฐมีส่วนอย่างยิ่งที่จะเข้ามามีบทบาทส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป หากเสียแต่ว่าการถูกมองจากสังคมภายนอกในด้านความเชื่อสิ่งเร้นลับที่มองไม่เห็นนั้นจะกลายเป็นจุดต่อต่อความรู้สึกที่ว่าเป็นชุมชนที่ไม่พัฒนาความคิด ส้าหลัง งามายนั้น เกิดผลกระทบกับบุตรหลาน ซึ่งเป็นคนสมัยใหม่มีวิถีคิดใหม่ๆอยากเปลี่ยนวิถีตามแบบคนเมืองพื้นราบทั่วไป เนื่องด้วยเห็นว่าได้รับความนิยชมชอบนั้นทำให้มีผลกระทบอย่างยิ่งต่อสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนดั้งเดิมของไทย การเปลี่ยนแปลงด้านกายภาพของบ้านดงนั้นอาจเห็นได้ชัดจากสภาพแวดล้อมทั่วไปที่เปลี่ยนแปลงไปบ้างแล้ว และพัฒนาไปเรื่อยๆโดยไม่มีเป้าหมายเกิดจากความต้องการพื้นฐานมาเป็นตัวกระตุ้นต่อบุคคล ชุมชนทั้งหมู่บ้านให้ปรับตัวเข้าหาสิ่งต่างๆที่เข้ามาอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบทางกายภาพของบ้านดงนั้นปรับเปลี่ยนสภาพ เพื่อรองรับประโยชน์ใช้สอยต่างๆ และรองรับต่อความต้องการพัฒนาในด้านที่พักอาศัยของตน ด้วยรูปลักษณะที่ถูกต่อเติมด้วยวัสดุปลูกสร้างสมัยใหม่ แนวคิดของลูกหลานที่ต้องการจะมีบ้านพักอาศัยแบบคนเมืองพื้นราบโดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับบริบททางสภาพแวดล้อมของชาติพันธุ์ที่คอยเชื่อมโยงหลักแนวคิดทางธรรมชาติ ตลอดจนการใช้ทรัพยากร ทั้งนี้ความสัมพันธ์ที่คอยเชื่อมโยงกิจกรรม และผู้คนเข้าไว้ด้วยกันถูกแทนที่ด้วยกิจกรรมทางสังคมนรูปแบบใหม่ที่รับเอามาจากภายนอก

การใช้เทคโนโลยีในเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันประกอบกับสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตที่พึงจะหาได้ตามสภาพเศรษฐกิจของแต่ละครอบครัวจะโดยการเลียนแบบหรือตามสมัยนิยมก็ตามแต่นั้นได้ผิดแผกไปจากแนวคิดวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ทั้งนี้ศาสนา และความเชื่อก็เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ส่งผลต่อกิจกรรมภายในชุมชน ขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมบนพื้นที่ของชุมชนความสัมพันธ์ที่เปลี่ยนไป

ด้านความเชื่อส่วนบุคคลได้ทำให้ละเลยที่จะปฏิบัติตามประเพณีวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษชุมชนบ้านดงก็เหมือนกับชุมชนชาติพันธุ์อื่นๆที่ต้องอยู่ท่ามกลางกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมจากโลกภายนอก หากเสียแต่ว่าความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ถ้าขาดความรู้ความเข้าใจต่อรากฐานการมีอยู่ของภูมิปัญญาท้องถิ่นก็คงจะดำเนินรอยตามกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่มีวันย้อนกลับ จากผลการศึกษาดังกล่าวนี้สามารถบอกได้ว่านี่คือสาเหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อองค์ประกอบทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมของชาวไร่บ้านดง